

ଓଷର ଫଳିତ



• ଶ୍ରୀମୁଖ୍ୟ ମହାପାତ୍ର

ବିଷୟ ବଳୟ

ପ୍ରିୟନାଥ ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରକାଶକ

“ବତୀୟର”

ବ୍ରହ୍ମଗୋଲ ଛକ, କଟକ

ବିଷର ବଳୟ

(ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ)

ପ୍ରିୟନାଥ ମହାପାତ୍ର, ଆଡ଼୍‌ବୋକେଟ୍,
ଚଣ୍ଡିଖୋଲ, କଟକ

ପ୍ରକାଶକ :

‘ବତିଘର’

ଚଣ୍ଡିଖୋଲ ଛକ, ଧାନମଣ୍ଡଳ
କଟକ

ପ୍ରକାଶ କାଳ : ୧୯୯୧

ମୁଦ୍ରଣ : ବତିଘର ପ୍ରେସ୍

ମୂଲ୍ୟ : ଅଠରଟଙ୍କା ମାତ୍ର

BISARA BALAYA

By :

Priyanath Mohapatra

Chandikhola, Cuttack.

Published by :

‘BATIGHAR’

Chandikhola Chhak

Dhanmandal, Cuttack.

First Edition : 1991

Printed at :

Batighar Press

Chandikhola

Price :

Rupees Eighteen Only

ଏଥିରେ ଅଛି

ଜନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ	୧
ବନ ଜୁଲସୀ	୮
ରୁଷ	୧୫
ଚପଟିମା	୨୦
ପ୍ରେମର ସଞ୍ଜା	୨୭
ମଣିଷ ଖୋଜୁଛି ମଣିଷ	୩୩
ସ୍ବପ୍ନ ରୋମଞ୍ଚନ	୪୦
ବିଷର ବଳୟ	୪୯
ପ୍ରୀତିର ପଥଲ	୬୪



ଏଇ ଲେଖକଙ୍କର—

ନାସର ମନକଥା, ପରାସ୍ତ ଖେଳାଳୀ, ପାପ ପଞ୍ଜୁରିରେ ଶାସ୍ତ୍ର,
ସାମ୍ବାଦକ ଓ ସମ୍ବାଦପତ୍ର, ଆମେ ଓଡ଼ିଆ ଆମ ଓଡ଼ିଶା, କୋହିନୁର ସ୍ବାସ,
ପଞ୍ଚରତ୍ନ କାହାଣୀ, ଲୁହଲହର ଧରଣୀ, ଆମର କଥା, ଏଇ ଭାରତରେ,
ନଦୀର ଜନ୍ମକଥା, ଓଡ଼ିଶାର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ, ଓଡ଼ିଶାରେ ବାପୁଜୀ ଏବଂ ଭୂମିପୁତ୍ର ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ--

ସେବନ ଦୂର ମଳ ପାତାଡ଼ର ଧୂସ୍ର ରୂପ କୋଣରେ ଆନୁଗୋପନ କଲେ ଦିନକର ଦିନମଣି । ଧୂଳିର ଧରଣୀରେ ପାଦଦେଲେ ଅଭିସାରିକା ସୂର୍ଯ୍ୟ । ଆକାଶରେ ଫୁଲେଇ ଅଭିଆଡ଼ ଚରଗୁଡ଼ିକ ମିଟି ମିଟି କଲେଣି ଶୀତକଟି ବୋହଲଇ ପଡ଼ିଣା ଧରର କୁଳବଧୂ ସମ୍ପା ଚଉରା ମୂଳେ ସଞ୍ଜ-ସକଳା ଜାଳିଲଣି । ସେତକବେଳେ ଝିପିଝିପ ବର୍ଷା ଦେଉଥାଏ । ବରଗଡ଼ର ଖାଲୁଆ ଗୁମ୍ଫା ମାନଙ୍କରେ ଆଶୁଏ ଲେଖାଏଁ ପାଣି ଜମି ଯାଇଥାଏ ।

ଆମର ସରକାରୀ କ୍ଲାଟର ନିକଟସ୍ଥ କାରଖାନାର ସାଇରନ ସ୍ଵର ମୋଡେ ଏକ ପ୍ରକାର ଅକର୍ତ୍ତୃତ୍ଵ ପୋକସନରେ ପକାଇ ଦେଉଥାଏ ।

ବର୍ଷା ଟିକିଏ ଗୁଡ଼ିଆଲେ ହୁଏତ ଟିକେ ବଜାର ପରିକ୍ଷମା କରି ମନ ଫୁର୍ତ୍ତି କରିଥାନ୍ତି । ନା' ଚା' ବି ହବନି, ଆଜି ଘର ଜଗିବା ପାଳି ମୋର ।

ଗୁରୁଟା ବେଳଠାରୁ ଭାରି ଭାଉଜ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ପାଟି ଆଟେଣ୍ଡି କରିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଏଯାଏଁ ଆସିବାକୁ ନାହାନ୍ତି । ଆଜି ନୁହେଁ ପିଲ-ବେଳୁ ଏଇ ଭାରି ଭାଉଜକ ପାଖରେ ବାପା ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି, କ'ଣ ନା ମୁଁ ପାଠପଢ଼ିବି । ଆଉ ଭାରି ଭାଉଜ ଯଦି କେଉଁଠିକୁ ଫିଲିମ ଟେକି ବା ପାଟି ଆଟେଣ୍ଡି କରିବାକୁ ଯିବେ, ମୁଁ ଅନୁଜ ହାର ଜଗିବି । ଆଉ ଗ୍ଲୋଟିଆ ଝିଅଟି କାହିଁଲେ ସମ୍ଭାଳିବି ଫେରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କ୍ଲେଷ୍ଟେସ୍ଟା ନାହିଁ କୁଟିନେଇ ଘରକୁ ଯାଇଛି । ସରକାରୀ କ୍ଲାଟରରେ ମୋଡେ ଏକ୍ସିଟିଆ ଖା ଖା ଲଗୁଥାଏ, ପକ୍ଷସ୍ଥାନ ଶୁଆଟିଏ ପରି ସତେ ଯେପରି ପଞ୍ଜୁ ଶାର ନନ୍ଦନ ଫିଟାଇ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ପାରିବନି । ଆଖି-କୁଳି ଗୁଡ଼ିଟା ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ଶୋଇଲି ।

ନା ନିଦ ହେଉନି ।

ସୁଦେବନ ପୂର୍ବରୁ କୃତରୁର ସହିତ ବି. ଏ. ପାଶ୍ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଚିନ୍ତାକରି କିଛି ସମୟ ନିଜକୁ ଶ୍ରବଣା ରାଜ୍ୟରୁ ଫେରାଇ ଆଣିବାର ଅପଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଳମ୍ବାର ଘନ ଘନ ଘଣ୍ଟ ଧ୍ବନିରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିଲା । ଶିଶୁରଙ୍ଗ ଭଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ ଦାଲିଲ । ହଠାତ୍ କଲିଂ ବେଲ୍‌ଟା ହିଂ ହିଂ ହୋଇ ଗଜନ କଲ ।

ପୋଷା ଆଲସିସିଏନ ବୁକୁରଟା ଭୁକି ଉଠିଲା । ମୋ ଶ୍ରବଣାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣହେଉ ପଡ଼ିଲା । ଶ୍ରବଣଭଜନ ଆସିଗଲେ ବୋଧହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଜିପର୍ ଶବ୍ଦ ତ ଶୁଭ୍ରନି । ରୁଦରଟା ଖଟ ଉପରେ ପୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଦରଜା ଖୋଲିଲ ।

ଶାଶୁ ! ତମେ ?

ଦରଜା ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ଦରଜା ପାଖରେ ଛୁଆ ହୋଇଥିଲା ଶାଶୁ । ହାତରେ ଭ୍ୟାନଟ ବ୍ୟାଗ ଆଉ ମୁହଁରେ ବେଜାଏ ଶିଲିଶିଲି ହସ ନେଇ, ସୁଦୂର ସମ୍ବଳସୁରରୁ ସେ ଆସିଥିଲା । ମୁଁ ଅବାକ୍ ହୋଇ ରୁଣ୍ଡି ରହିଲି, ସେ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଟିକେ ରୁଣ୍ଡିଦେଇ ଘର ମଧ୍ୟକୁ ପଶିଆସି କାହାକୁ ଖୋଜିବା ଆଖିରେ ରୁଣ୍ଡି ପଶୁରିଲା ।

ଭଉଜନ ?

ବସରେ ଆସିଲି, ବାଟରେ ବସ୍ ଚଳା ପାଟିଲା ଯେ ୨ ଘଣ୍ଟା ଡେରି ହେଲା—ପୁଣି ବର୍ଷା, ଗୁଡ଼ା.....ମୋ ଠାରୁ ଉତ୍ତର ପାଇଁବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ବାଥ୍‌ରୁମକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ମୁଁ ଅକ୍‌କା ମାରି ବସିଗଲି ।

ସୁଦେବନ ପରେ ଆଜି ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି କେତେ ବଡ଼ ହୋଇଯାଇଛି ସତେ !

ହଜିଲ ଅନ୍ତରର ଅଦେଶା ଶତ ସେ, କେବେ ହି ମନେପକାଏ ନାହିଁ,
କିନ୍ତୁ ଆଜି ହଠାତ୍ ତାର ଅସ୍ତତ୍ୟାଗିତ ଅଗମନ ସେ ସୁରୁଣୀ ଶତରେ
ଆକାତ ଦେଲା ।

ଆଜକୁ ଗୁଣିବର୍ଷ ତଳର କଥା । ମୁଁ ମାଟ୍ରିକ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ
ମାରିଥାଏ । ଭଉଁଜିକର ଜଣେ ସମ୍ପର୍କୀୟା ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଝିଅ ବସ୍ତ୍ରଦରେ ଯୋଗ-
ଦେବାପାଇଁ ଭାଇଭଉଁଜଙ୍କୁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆଉ ମୁଁ—

ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଘରେ ରହି ଗଣ୍ଡଗୋଳ, ମାଡ଼-
ପିଟ କରି ଭାଇଙ୍କୁ ବଦନାମ କରିଦେବା ଉପରେ ଭଉଁଜ ମୋତେ ସାଜରେ
ନେଇ ଯାଇଥିଲେ ।

ବସ୍ତ୍ରଦରର ଧୂମଧାମରେ ମୁଁ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲି ।

ଭାଇ ! ଭାଇ !! ଉଠନ, ମା' ଡାକୁଛନ୍ତି, ଖାଇବ ଚାଲ । କାହାର
ସରଳ ଡାକରେ ମୋର ନିଦ ଭଙ୍ଗିଗଲା । ସେହିଦିନ ତା' ସହିତ ମୋର
ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ, ସେ କହିଲେ—ତା' ନାଁ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଉ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀର ଛୁପି ।

ଶାଲୁଆର ପଞ୍ଜାବୀ ପିନ୍ଧା ନବଯୌବନା ଖୋଲ ବସୁର୍ସା ଶାସ୍ତ୍ରର
ରୂପଲବଣ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗପ ମାନଙ୍କଠାରୁ ବେଶି ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ଦିଶୁଥିଲା । ପାଖରେ
ବସାଇ ଘର କଥା ପଚାରିଲା । ତା' ପରେ ଆସି ଖାଇଲା । ପରଦିନ ସେ
ମୋ ହାତଧରି ତାଙ୍କ ବଡ଼ବଗିଚା, ଗୁଣ୍ଡଜମି, ଧାନଖଲା, ଅମାର ଘର ଯାହା
ସେଉଁଠି ଥିଲା ଗୁଲାଇ ଦେଖାଇ ଥାଣିଲା । ନଈ କାନ୍ଥରେ ବସାଇ କେତେ
ମଜା ମଜା ଗପ କହିଲା । ସେ ଗୀତ ବୋଲେ ମୁଁ ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ ନାରେ
ନାରେ କରେ, ତା' ସଙ୍ଗୀତ ମୁର୍ଚ୍ଛନାରେ ମୋ ହୃଦୟରେ ନୂତନ ଉନ୍ମା-
ଦନା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ମୁଁ କହେ ଶାସ୍ତ୍ର ତମେ ଯେମିତି ସୁନ୍ଦର ତମ ଗୀତଗୁଡ଼ିକ
ସେହିପରି ମଧୁର । ସେ କିଛି କୁହେନା ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସେ, ତା ସହିତ
ମୋର ସମ୍ପର୍କ ନିବିଡ଼ ହୋଇଥାଏଲା, ମାତ୍ର କେତୋଟି ଦିନରେ ।

ମୋର ଠିକ ମନେ ଅଛି, ତା'ର ଦୁଇଦିନ ପରେ ଶିବରାତ୍ରି ଦିନ ତମାମ ଉପବାସ ରହି ତା'ପରି ଅନେକ ଝିଅ ସେହି ଗାଁର ଶିବ ମନ୍ଦିରରେ ରାତି ଉଜାଗର ରହି ଜାଗର ଜାଳିଲେ । ମୁଁ ବି ଯାଇଥିଲି, ବାଇଗଣି ରଙ୍ଗର ମଠା ଶାଢ଼ୀଟିଏ ପିନ୍ଧି ଆଣ୍ଟୁମାଡ଼ ଦେଉଳ ସାମ୍ନାରେ ବସିଥିଲି ଶାରୀ । ଏକ ନିର୍ଜୀବ ପ୍ରତିମା ଭଳି, ସେଦିନ ପ୍ରଥମ କରି ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଥିଲି ଶାରୀ । ଚିକ୍କଣ ଶାଢ଼ୀଟି ଚିଟିପୁ କବରୀ ଭିତରୁ ତା'ର ତୋପା ଗୋରା ସୁଗୋଲ ମୁହଁଟି ଠିକ ମେଘାଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରାତିରେ ବୁଦ୍ଧ ଉଦ୍ଭବଭଳି ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ନଳ କର୍କର ଆଖି ଦୁଇଟି ସ୍ଥିର ହୋଇ ରୁହିଁ ରହିଥାଏ ଘାସ ପତ୍ର ଆଡ଼େ ସତେଯେମିତି କିଛି ଅଲୌକିକ ପଦାର୍ଥର ସନ୍ତାନ ପାଇଛି ସେଇ ପଡ଼ିଆ ଭିତରେ ଆଉ ସୃଷ୍ଟିର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେ ଯେମିତି ରୁହିଁ ରହିବ । ମତେ ଦେଖିଲୁ ଶାରୀ, ସେଠାରୁ ଉଠି ଆସି ଶ୍ଵେତଦେବ । ମୁଁ ପରୁରଲି ଶାରୀ ଏ ଉଜାଗର କାହାପାଇଁ ? ସେ ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ନୀରବ ରହିଲୁ—ବୋଧହୁଏ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଭଲ ମନଲୁଗି ବରଟିଏ ପାଇଁ ନୁହେଁ ? ସେ ଲଜେଇ ଗଲ ।

ହେଉଁଦିନ ସାଇ ଗଉଜ ଓ ମୁଁ ତାଙ୍କ ଘରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଜିପ୍ରେ ଫେରିଲୁ ; ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଖୋଜୁଥିଲି । କାହିଁ ? ଶାରୀ କାହିଁ ? ମୋତେ ଟିକିଏ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ଆସିଲାନି ଆମରୁ ଫୁଲେଇ ଚୋରିଥିଲା !

କୋଠା ଛାଡ଼ି ଉଠିଲୁ ଲକ୍ଷ କଲି; ଏ ଯେ ଶାରୀ ! ନୀଳ ଜେର ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଥିଲା, ଆଉ ବାଦାମବାଡ଼ର ସୁଲୁ ସୁଲୁ ପବନରେ ତା' ଶାଢ଼ୀ କାନି ପଡ଼ି ପଡ଼ି ହୋଇ ଯତେଯେତେ ମୋତେ ଦୁଃଖଦି ବିଦାୟ ଦେଉଥିଲା, ସେ ମୋତେ ଏକା ଆଖିରେ ରୁହିଁଥିଲା । ତା' ଆଖିରୁ ଶ୍ରାବଣୀ ଝରୁଥିଲା । ମୋ ମନରେ ପ୍ରତ୍ୟୁନିତ ହେଉଥିଲା ସେହି କଥା ପଦକ 'ଲଲ ଶାରୀକୁ ଭୁଲିବ ନାହିଁ, ଚିଠି ଦେବ ।'

ଶାରୀ ନିକଟକୁ ଧ, ଧ ଥର ଚିଠି ଦେବି ବୋଲି ଲେଖୁଥାଏ ।
ମନ କହେ ଚିଠି ଦେବାକୁ ତ ବିବେକ ବାଧାଦିଏ । ଶେଷରେ ଚିଠି ବିସଦୃଶ
ବିବେକର ଜୟ ହୁଏ ।

ଦିନେ ଜୟ ଧର ଚିଠିଟିଏ ଲେଖିଲ ।

ପ୍ରିୟତମା ଶାଶୁ,

ମୁଁ ତୁମକୁ ଭୁଲି ପାରିବିନି । ତୁମର ମୋର
ସମ୍ପର୍କ ଭରଦ୍ୱାନ ରହିବ । ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର...ହଁ, ନାହିଁ;
କମା, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଏହିପରି ଅନେକ କିଛି ଲେଖି ପୋଷ୍ଟ ଅଫିସରେ ଲିପାପା
ମିଳିଲାନି । ବହୁ ଭରଦ୍ୱାନ ଚିଠିଟି ରଖି କଲେଜ ଚାଲିଗଲା ।

କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ଭାଉଜ ମୋ ପଡ଼ାଘରର ବହୁ
ଖେଳାଇ ଏହି ଅମୁଖ ଚିଠିଖଣ୍ଡକ ଉଦ୍ଧାରକର କୋପମୁର୍ତ୍ତି ପାରଣ କରିଛନ୍ତି
ସତେ ଯେପରି କାଳୀ ଜଗନ୍ନାଥ ନରମୁଣ୍ଡ ମାଲି ମୁଁ ବାସେଲି.....

ଘରକୁ ଫେରିବା ମାଗେ ଭାଉଜଙ୍କ ଭାଗବତ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।
ବାବୁ ପ୍ରେମଚିଠି ଲେଖିଛନ୍ତି, ପ୍ରେମ କରୁଛନ୍ତି । ପାଠ ପଢ଼ାରେକ ମହାଜ୍ଞାନ
କାଗଜ ମତେ ପାଡ଼ୁକ୍ଳାସ- ମୁଣି ପ୍ରେମ ଛୁ, ଛୁ, ଘରେ ବଦନାସ ହେଲା ଏ
ଚିଠିଟି ରଖିଲ, ଭାଙ୍ଗି ମାନ ଇଚ୍ଛୁ ବରବାଦ୍ କଲି, ମୁଣି ପ୍ରେମ ଚିଠି,
କେଉଁଠି ମାଡ଼ିପିଟି, ଛୁଟିଲ ମୁଣ୍ଡଫଟା, ଛୁ, ଛୁ, ଆଜି ଭଲ ଆସନ୍ତୁ ତମର
ଦିନେ ତ ମୋର ଦିନେ । ଏ ଘରେ ତୁମେ ରୁହ ନହେଲେ ମୁଁ ରହେ ।
ଆଦୁର ଅନେକ କିଛି । ଭଲ ଅଫିସରୁ ଆସିଲା ପରେ ଭାଉଜଙ୍କ କଥା ସୁପା-
ରିଶ୍ୱ ଦିନେ ବେଶ ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟମ ହୋଇଥିଲା ମୋ ଉପରେ ।

ଓଦାଶାଢ଼ୀ ବଦଳାଇ ବାଥ୍‌ରୁମରୁ ଫେରି ଆସୁଥିଲା ଶାଶୁ, କ'ଣ
ଭଲ ଚିନ୍ତା କରୁଛ ? କଥା କହୁନ ଯେ, ଭାରି ଥଣ୍ଡା ହେଉଛି, କ'ଣ ଚା, ନା
କଫି । ମୁଁ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଆଦର୍ଶ ଗୃହଣୀ ପରି ରେଷେଇ
ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା । (ବୋଧହୁଏ କଫି ତିଆରି ପାଇଁ)

ଦୁଆରେ ଜପ୍ କର ଘି ଘି ଶବ୍ଦ ଶୁଭଲ । ମୋ ଗୁଡ଼ିରୁ ଆତଡ଼ା
ଶସିଲ । ଇଲେ ମାଲେ ଶାସ୍ତ୍ର କାହିଁକି ଅସିଲ ? ମୁଁ ତ ତା ପାଖକୁ ଚିଠି
ଦେଇନି । ଥରେ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲି ବୋଲି ଦେଉଁ ମାଡ଼... । ପୁଣି ଆଜି—
ଶାସ୍ତ୍ର ନିଜେ ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ... ହେ ଭଗବାନ... । ଚାନ୍ଦରଟା ଟାଣି ଆଣି
ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ [ଚେଇଁ] ଗୋଇ ପଡ଼ିଲ ।

ଗାଡ଼ି ଚଢ଼ି ଶୁଣି ଦୁଇ କପ୍ କପିଧରି ଦରଜା ନିକଟକୁ ଆସିଯାଇ
ଥିଲ ଶାସ୍ତ୍ର । ଭାଉଜ ଘର ଭରରକୁ ପଶି ଆସୁ ଆସୁ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଦେଖି କୁଣ୍ଡାଇ
ପକାଇଲେ । କଲେ ଶାସ୍ତ୍ର ତୁ କେତେବେଳେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ?

ଏଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ହେଲ ଭାଉଜ । ଭଲ ଭାଉଜକୁ ବୋଧେ ପ୍ରଣାମ
କଲ ଶାସ୍ତ୍ର । ଭଲ ତାକୁ କ'ଣ ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଭାଉଜ ମୋ ବେଡ଼ରୁମକୁ
ପଶି ଆସିଲେ ଓ ଦେହରୁ ଚନ୍ଦରଟା କାଢ଼ିଦେଲେ । 'ତମେ କମିତିକା ପିଲ
ମ' ଘରେ ଝିଅଟା ମୋର କେତେବେଳୁ- ...

ମୁଁ ଆଖି ମଲମଲ ଉଠିଲି ।

ଉଁ କିଏ ଶାସ୍ତ୍ର ? ସେ ଆସିଛି, ଆସୁ ମୋର କ'ଣ ଗଲ ? ଭାଉଜ
ମୋ ପାଟିକୁ ଚାପିଧରି କହିଲେ, ତୁମେ ପାଟି କରନା, ଶାସ୍ତ୍ର ଶୁଣିବ । ତମର
ଏମିତିକା କଥା ଶୁଣିଲେ ସେ କ'ଣ ଭାବିବ ଏ ବଂଶର ଭବିଷ୍ୟତ କୁଳବଧୂ
ପ୍ରଥମଥର କ'ଣ ଏଇ ସମ୍ମାନ ନେଇ ଫେରିବ :

ମୋ କଥା ଛଡ଼େଇ ନେଇ ଭାଉଜ କହିଲେ.....

ସବୁ କଥାର ଗୋଟାଏ ସମୟ ଅଛି । ସେ ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ତାହା
ଆପେ ଆପେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ମୁଁ ତୁମର ଭାଉଜ, ତୁମର ଭଲ
ମନ୍ଦ ଦାୟିତ୍ବ ମୋ ଉପରେ । ଖର୍ଚ୍ଚ ତଲେ ତମ ପ୍ରେମ ଚିଠି ମୁଁ ଦେଖିଥିଲି
ଶାସ୍ତ୍ର ଭଲ ଝିଅ ସେହିଦିନୁ ତାକୁ ଆମ ଘରକୁ ବୋହୂ କରି ଆଣିବାପାଇଁ
ମନେ ମନେ ଘୁରି କରୁଥିଲ । ଏବେ ସମୟ ଆସିଛି । ବାପା ମା' ସଫସ୍ତକ
ଆଗରୁ ଏ ସାପକରେ କହିଛି, ସମସ୍ତେ ସନ୍ନତ ସନ୍ଦାନ କରିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ
ତାକୁ ଡକାଇଆଣିଛି ଏଠାକୁ । ଜ୍ୟୋତିଷ ସନ୍ନତ ପର୍ବେ କେହିଛି । ଆଜି
ମାସରେ ତମର ଶାସ୍ତ୍ର ସହୃଦ... ।

ମୁଁ ମୋ ଭାଉଜକୁ ସେହିଦିନ ଚିହ୍ନିଲି ।

ଦେଖିଲି ତାଙ୍କ ଦୂର ଆଖିରୁ ଦୁଇଧାର ଲୁହ, ଶବ୍ଦକୁ ଭେଦକରି
ଆଟେଇ ଆସୁଛି । ତାକୁ ଲୁହଟେଜବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ଶାଶୁ କଫି ଧରି
ଘର ଭିତରକୁ ପଢିଆସୁଥିଲା ।

(ବୋହୂ ଓ ଏ କଥୋପକଥନ ସେ ଶୁଣୁଥିଲା)

କିଲେ ଶାଶୁ, ତମ ଲୋକପାଇଁ ଆଉ କପେ କଫି ଆଣ । ସେ
ଲଙ୍ଗେଇଗଲା, ମୋତେ କଟେଇ କଟେଇ ଚାହିଁ ଚାଲିଗଲା । ପଡିଶା ଘରର
ଛୋଟ ଛୋଟ ପିଲାକର ସ୍ଵର ସୁରୁଲା—

ଘାପଂ ଜ୍ୟୋତି ପରମ ବ୍ରହ୍ମ

ଘାପଂ ଜ୍ୟୋତି ଜନାର୍ଦ୍ଦନ

ଘାପଂ ଜ୍ୟୋତି.....



ବନ ଭୁଲସୀ

ଲଣ୍ଡାମୁଣ୍ଡିଆ ସୁରଜଟା ସେବନ ଠିକ୍ ପୃଥକ ମଝିରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥାଏ । ସେମିତିକି ତା' ଚେଜ, ରୂପ କୋପରୁ କୌଣସି ଜଳରାଣୀ କୁଆଡ଼େ ଯାଇପାରିବେନି । ସେ ସବୁ ଜଳରାଣୀକୁ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ପାଣିରକ ଅଙ୍ଗାରୁ କରି ନିଜ ଦେହକୁ ଟାଣିନେବ ।

ସେତିକିବେଳେ କାମସାରି ନିଧୁମ ଖରରେ ଫେରିଥିଲା ଚଇତା ।
ଦେ ଚଇତା ! କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛୁନି ? ଟିକେ ଛୁଡ଼ା ହ ମ ! ମୁଁ ଗାଧୋଇ ସାରେ ସାଙ୍ଗଘୋଇ ଯିବା । ଗୋଟିଏ ଖାଲରେ ଅଣ୍ଟୁଏ ପାଣିରେ ଗାଧୋଉ ଗାଧୋଉ ଡାକଦେଲୁ ଭୁଲସୀ ।

ଚଇତା ତା' ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଲଗ୍ନ ଦେହଟାକୁ ପାଣିଭିତରେ ଗୁଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲା ଭୁଲସୀ । ଚଇତା ଏକଲକ୍ଷରେ ଚାହିଁଥିଲା ଭୁଲସୀ ଆଡ଼କୁ- ଏ ଚଇତା ! ଏମିତି କ'ଣ ଚାହିଁଛୁ ମ ? ସିଆଡ଼େ ଅନା ମୁଁ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବି ।

ଚଇତା ହସିଦେଇ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ମୁହଁ କଲା । ଭୁଲସୀ ଲୁଗାପିନ୍ଧିସାରି ଚଇତାକୁ କହିଲା ଚାଲୁ କୁ ଆମ ଆମଦରକୁ ଚାଲୁ, ମୋ ମା କହିଛି ।

ଭୁଲସୀ ଚଇତାର ହାତଧରି ତାଙ୍କ ସାହିଆଡ଼େ ମୁହାଁଇଲା ।

ଚଇତା- ସବର୍ଣ୍ଣ ଯୁବକ, କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ଲେଉଟିଏ ଏକ ଅଖ୍ୟାତ ପକ୍ଷୀରେ ତା'ର ଜନ୍ମ । ସେ ବବାହିତ, କିନ୍ତୁ ଚିତାହର ୫ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପୁଷ୍ପନ୍ତାନ ଜାତ ନହେବାରୁ ଗାଁର ନାହାକ ପାଖରେ ଜାତକ ଦେଖାଇଛି ସେ । ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ଗର୍ଭରୁ ପୁଷ୍ପନ୍ତାନର ଆଶା ନାହିଁ ବୋଲି ଜଟିଆ ନାହାକର ଖଡ଼ିପକା କଢ଼ାଗଣ୍ଡା ହସାବ ଧରେ ସାମାନ୍ୟ କାରଣରୁ ସରକଳ ଓ ଏହାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଘରଭିତ୍ତି ବାରିଦ୍ଦାରେ କେଉଁଏକ ଅନ୍ଧ ଅସ୍ଥିଲରେ ମାଟିକାମ କରେ, ଖଟେ ଖାଏ ।

ଆଉ ଭୁଲଣୀ.....

ସେ ଅବବାହତା, କର ସଙ୍ଗୀରର ସତର ଅଠରବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ପାଳିତା ସାନ୍ତାଳ କନ୍ୟା । ବୟସର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆସିଯାଇଛି । ସ୍ବାବସ୍ଥର କୁଳ ଉତ୍କଳା ଚଟିନୀ ପରି ତା'ର ଅଙ୍ଗସାର ଯୌବନ ବିଭବ ଉତ୍କଳ ପଡ଼ୁଛି । କଳାମୁଗୁନ ପଥର ପରି ତା'ର ଚକ୍ଷୁ ବଳସ୍ବ ଦେହ । ମୟୂରଭଞ୍ଜର ପାତାଡ଼ ଟାଙ୍ଗସମୟ ଭୁଷଣପରି ତାର ବଶୋଜ ଦୁଇଟି ସୁନାଲ, ବଳସ୍ବ ବାହୁଲତା । ଯୌବନର ଏହିସବୁ ଲେଉଟି-ନିପୁ ବରବରାଜ ତା ଅଙ୍ଗରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟମୟୀ ଶୋଭଣୀ ରୂପୀ ହେଉଛି ଚଇତାର ସାଥୀ । ଚଇତା ମୁଣ୍ଡରୁ ସେ ମାଟିବୋଝ ଲଦିଦିଏ । ଚଇତା ମାଟିବୁହେ । ଯାହାଟଙ୍କା ମିଳେ ଅଧା ଅଧା ।

ଦୂରରୁ ଦୁଆଣିଆ ଚାଲିଯିବାଟାଏ ଦେଖାଇଲୁ ଭୁଲଣୀ, -ଏଇଦେଖ ସେଇ ଯୋଉ ଚାଲିଯିବାଟା, ସେଇଟା ଆମର ବୁଝିଲୁ ।

ଭୁଲଣୀର ଭିତରକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନେଇ ଗୋଟିଏ ଭଙ୍ଗା ଖଟିଆ ଉପରେ ବସାଇଦେଲା ଭୁଲଣୀ । -ଦେଖ ଆଉ ଏଇଟା ଚଇତା, ମୋ ସାଙ୍ଗ, ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ମାଟି ଉଠାଏ ।

ଅଳ୍ପ ଶ୍ରୀ ବୁଝାଟାଏ ବଳୁଲୁ ବାଡ଼ି ଧରି ଉଠୁଥିଲା ।

ଚଇତାକୁଦେଖି ତେପଟା ସିଲଭରବେଲଟିଏ, କୋଅଲଭୁକେଭୁଟା ରେଜାପଇସା ଧରି କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ବୁଝିଲୁ ଚଇତା, ଆଜି ଆମର ପରବ । ଏଇଟା ଆମର ବଡ଼ ପରବ ମଙ୍ଗର, ବୁଝିଲୁ ?

ଚଇତା ଶ୍ରବୁଥିଲା ଆମର ରଜ, ଦୋଳ, ରଥ ପରି ହୁଏତ କିଛି ଗୋଟାଏ ହୋଇଥିବ ।

ହଁ ବୁଝିଲ । ଚଇତା ଉତ୍ତର ଦେଲା :

ଅଳ୍ପ ଶ୍ରୀ ବୁଝାଟି ତେପଟା ସିଲଭର ବେଲରେ ଡାଣ୍ଡିଆ ଧରି ଫେରିଲା ।

ତୁଳସୀ କବାଟ ଆଉଁଜେଇଲ ।

ସିକାରୁ ପୁଳାଏ ମୁଢ଼ୀ ଆଣି ପତରରେ ଘେରିଲ । ବକ ବକ କରି
ଗୁହଁ ଥିଲା ଚଇତା ।

ତତେ ଡର ମାଉସିକ ଚଇତା ?

ମୋ ଘରେ ଏଠି ପାଁ ଦିନ ରହିଲେବ ତୋର କେନ୍ଦ୍ର କିଛି କରି-
ପାରିବେନି, ଏଇନେ ଏ ହାଣ୍ଡିଆ ଟୋପାଏ ପିଇଦେ, ମନଃ ଚେଜାକରିଦେ

ହାଣ୍ଡିଆ ବେଲଟା ବଢ଼େଇଦେଲୁ ତୁଳସୀ ।

ହାଣ୍ଡିଆ ?

ହଁ କ'ଣ ହେଲା ସେଠୁ, ନେମ ପିଇଦେ, ଆଉ ହେଲ ନେ ଏ
ମୁଢ଼ୀ ଶଣ୍ଡାକ ଖାଇଦେ ! ବୁଝିଲୁ ବାରିପଦା ମୁଢ଼ୀ ।

ଖାଇବାର ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେବ, ସାଙ୍ଗଟା, ପୁଣି ଷୋଡ଼ଶୀ,
ମନରେ ଯୌବନର ପ୍ରସାଦ ଯେଉଁ । ବହୁ ଦିନରୁ ଏପରି ସୁହାଗ ତା'ର
ଚମ୍ପାଛତା ଆଉ କିଏବା ଡାକିବ ?

ଡକ ଡକ କରି ପୁଳାଏ ତରଳ ବିଷ ପିଇଗଲା ଚଇତ ।

ସେନିକ ପିଇଥାବେ ଚଇତା ନିଶା ଧରିଯିବ, ଡାକିଲା ତୁଳସୀ ।

ତୁ ଆଜି ଘରକୁ ଯାଆନା ଏଇଠି ଶୋଇପଡ଼ । ମାତାଲ ଚଇତାକୁ
ରଜା ଖଟିଅ ଉପରେ ଶୋଇଦେଇ ନିଜେ ଶୋଇଗଲା ତୁଳସୀ । ସେ ପ୍ରେମ
ପାଗଳ ତା'ପରେ କେତୋଟି ଘରଶ୍ଯାସ ।

ତାଜି

ଚମ୍ପା ଶୋଇଛି,

ନିଦ୍ରାଦେବୀ ବରମ୍ଭାର ତା ନିକଟକୁ ଆସି ପୁଣି ଫେରିଯାଉଛନ୍ତି ।
ଚିନ୍ତାଦେବୀଙ୍କ ଉନ୍ନତ ଯୋଗୁଁ ଚମ୍ପା ମନରେ ଅନେକ ଚିନ୍ତା, ଅନେକ
ଭାବନା, ଚଇତା ଘର ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ ଘରୁ ପଳାଇଛି ଚମ୍ପା ସମ୍ପତ ସମସ୍ତ
ସମ୍ପର୍କ ଭୁଟାଇ । ଶୁଣିଛି— ସେ କେଉଁ ସାମ୍ବାଲ କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ କରିଛି ।
ଚମ୍ପା ମନରେ ଅନେକ ଭାବନା ।

ସବୁ ସ୍ବରୂପ ଏକାଧିକ ନାଶର ଓଷ୍ଠ— ଓଠର ପରଶ ଗୁଡ଼ାନ୍ତି ।
ଆଉ ସବୁ ନାଶ ? ସେ କ'ଣ କରିବ ? ଶେଷୀ ସାଜ ହାତରେ କାମନାର
ନିଆଁ ଝୁଳା ଧରି, ବେକରେ ସ୍ବାର୍ଥର ମୁଣ୍ଡମାଳ ପକାଇ ସବୁଗ୍ରାସୀ କ୍ଷୁଧାର
ଲେଲିହାନ ଜହ୍ନକୁ ଧରି ସମାଜର ଏ ରକ୍ଷଣୀକାର ମାଲା ଝୁଲାଇ
ତୁଣ୍ଡରେ ସ୍ବାମୀ ଦେବତାର ପବନ ନାମଧର ଶେଷ ନିଶ୍ବାସ ଡାକ କରିବ ।

ନା ! :.....

ସେ ନାଶ, ହିନ୍ଦୁ ନାଶ । ଯେଉଁ ଯଜ୍ଞ ବେଢ଼ାରେ ବସି ଅଗ୍ନିଦେବ-
ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀରଖି ତାଙ୍କୁ ପତି ରୂପରେ ବରଣ କରିଛି, ସେ ସବୁ ଇହକାଳ
ପରକାଳର ଦେବତା । ମୋ ସ୍ବାମୀ ଯେଉଁଠି ଆତ୍ମନିନା କାହିଁକି, ହେ
ଭଗବାନ ! ତାଙ୍କୁ ସୁଖରେ ରଖ ।

ଈଶ୍ବରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶୁଣି ତାକୁଥିଲୁ ଚମ୍ପା ।

× × × ×

ଏ ମିଶିପ, ଉଠ । ଉଠ । ହୁଅଟା କାନ୍ଦୁଛି ତାକୁଟିକେ ନେ ।

ହୁଆଟିକୁ କୋଳକଲ ଚଇତା ।

ଆଖିରୁ ତା'ର ଶ୍ରାବଣୀ ଝରୁଛି । ସତେ ଅବା ବର ବାଡ଼ି ଶକ୍ତି
ଦେଉଁ ମନ ସମୁଦ୍ରରେ ମିଶିଯିବ ।

—ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ ? ପ୍ରଶ୍ନକଲ ତୁଳସୀ ।

ହଁ ଲେ ତୁଳସୀ, ଆଜି ଯଦି ଚମ୍ପାକୋଳରେ ଏ ହୁଆଟା...

ଚମ୍ପା ?

ହଁ ଚମ୍ପା, ସେ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ, ମୁଁ ତାକୁ ଯଦି ବେଢ଼ାରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ
ସାକ୍ଷୀରଖି ବୈଦିକମନ୍ତରେ ଦବାହକରିଥିଲି । ନାଟକ ମନାକଲି, ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ
ଦେଖାଇଲି । ସେ କହିଲେ ଚମ୍ପା ବନ୍ଧ୍ୟା । ତା'ପରେ ମୁଁ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଭୁଲି
ଆସିଲି !

ଘରେ ଯୁଆନ ଡରିଲା । ତୁମତେ- ତୁ ମତେ ବାହା ହଉଥିଲୁ
କାହିଁକି ? ଦେଖ ତତେ ଧରମ ଖସିଲାଣି, ତୁ ଡରିଲା ଜାତିକୁ ଠକେଇଛୁ ।
ଏଇଟା ଭଲ ହେବନି । ମନେ ମନେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଚିନ୍ତାକଲ ତୁଳସୀ ।
ହେ ତୁ ଯାହା କହୁଥିଲୁ ତୋ ବାପଘରକୁ ଯିବୁବୋଲି । ହି ରୁଣି ଦିନ ବୁଲି
ଆସିବୁ । ଯା ରୁଲିଯା ।

ଘରକୁ ଯିବ ? କେଉଁ ମୁଁହରେ ଯିବ ? ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ହିଁ ତୁଳସୀ
କଥାରେ ହିଁ ଭରିଲା ତଇତା । ପରଦିନ ନିଜ ଘରକୁ ରୁଲିଲା ତଇତା ।

ଗୁଣ

ସ୍ବାମୀ ଆସିଛନ୍ତି ।

ମୁଣ୍ଡ ବୁଆଁଇ ଓଲଟି ହେଲା ଚମ୍ପା ।

ମୁଁ... ମୁଁ ବିବାହ କରିଛୁ ଚମ୍ପା ।

ହଁ କ'ଣ ହେଲା ସେଠୁ ? ନିଜର କୋଡ଼ ସମ୍ବରଣ କରି ପ୍ରଶ୍ନକଲ
ଚମ୍ପା ।

ଆଜ୍ଞା କହିଲ ସେ ଝିଅଟିର ନାଁ କ'ଣ ?

ତା ନାଁ- ତା ନାଁ ତୁଳସୀ ।

ତୁଳସୀ, ବଢ଼ିଆ ନାଁ ଟାଏତ । ସିଏ ସ୍ବାମୀବଣୀ, ତମରେ ସ୍ବାମୀ-
ଟିଏ ପାଦଛି, ଆଉ ମୁଁ... । ହଉ ରହ ବେଶି ହେଲାଣି ତମେଯାଅ ଶୋଇବ
ମୁଁ ଯାଉଛି । ଆଖିରୁ ଲୁହ ଘୋଛି ଆଉଘରକୁ ରୁଲିଗଲା ଚମ୍ପା ।

ରାତି ଅନେକ, କିନ୍ତୁ ଚମ୍ପାକୁ ନିଦନାହିଁ । ମନ ଭିତରେ ଅନେକ
ପ୍ରଶ୍ନ । ... କିଏ ସେହି ପାହାଡ଼ି କନ୍ୟା ?

କିନ୍ତାର ରୂପ ଯୌବନରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ସ୍ବାମୀ ମୋର ତାକୁ
ବିବାହକଲେ ?

କିଏ ? କିଏ ?

ଠକ୍, ଠକ୍, ଠକ୍ ବାଉଁଶ ଦରଜାରେ କିଏ ଆସାତଦେଲା ।
ଚମ୍ପା କାନ ଡେରିଲା । ଏତେ ରାତିରେ କିଏ ?

ସନ୍ଦେହ ମନନେଇ ଦରଜା ଟୋଲିଲା ଚମ୍ପା । ...ବିଦି ବିଦି ମୁଁ ଭୁଲିଯା ।
ଏଇ ନେ ଏ ପୁଅଟା ରଖ । ତୋର ମିଶିପ ଦରଜାର ତାର ପୁଅ ଦରଜାର
ତୋର ମିଶିପର ଏଟା ପୁଅ ରଖ । ମୁଁ ଯାଉଛି, ତାକୁ ପର କରିବୁନି; ତୁ
ପୁଅ ପାଇଲୁ ଆମେତ ଘୋଟ ଜାତି, ଆଜି ଏଠେଇଁ ତ କାଲି ସେଠେଇଁ ତୋ
ପୁଅ ରଖ, ମୁଁ ଯାଉଛି ବିଦି । ଏକା ନିଶ୍ୱାସରେ କଥା ଦି'ପଦ କହି ଚାଲି-
ଯାଉଥିଲା ଭୁଲିଯା ।

ପଛରୁ ଡାକିଲା ଚମ୍ପା । ସେତେବେଳକୁ ଏନ ଅନ୍ଧକାରରେ ମିଶି
ଯାଇଥିଲା ଭୁଲିଯା । ଛୁଆଟିକୁ ଧରି ଗୋଟିପୁଣି ଥରୁଥିଲା ଚମ୍ପା । ଦୁଆଟି
କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ସେତେବେଳକୁ ବଛଣାରୁ ଉଠିଆସି ଚମ୍ପା ପଛପଟେ
ଛୁଡ଼ା ହେଇଥିଲା ଚକଟା ।

ସବୁଥିଲା ସାମ୍ବାଲ ଜାତି ଅନାୟିତ, ଅଶିଷିତ, ଅପବିତ୍ର ହେଲେବି
ସେମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଏପରି ପବିତ୍ରତା !



ରୂପା

ହଇଲେ ଛତା, ପକାଳ ପତରୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲୁ କଲେ ?
କୋଉ ଘରଟା ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲୁବା ! ତତେ କାଲିଠାରୁ କହୁଛି ‘ପୁଅଟା
ମୋର ଥାନାରେ ଉପାସରେ ଘଣ୍ଟା ପେନ୍ଥୁଥିବ । ଟିକେ ଥାନା ବଡ଼ବାବୁ
ପାଖକୁ ଯା, ହଲେଇ ଟେକ୍ଟେଇ ଥାନାବାବୁକୁ ଟିକେ ନେହୁରୁଡ଼ୋଇ କହିଲେ
ପୁଅଟା ମୋର ମୁକୁଳ ଯାଆନ୍ତା ।

ତନ୍ତ୍ରାବଳୀ ଖୁଦ ମୁଠାକରୁ ଗେଡ଼ ବାହୁଥିଲେ ।

ତୁମା’ ହୋଇ ଏକଥା କହିପାରୁଛୁ ବୋଉ ! ତତେ ଟିକିଏ ଲଜ
ମାଡ଼ୁନାହିଁ, ସେ ଥାନାବାବୁଟା ଭାରି ଖରାପ ଲୋକ । ତା’ ଲେଉଟା ଆଖି...
ମୁଁ ଜମା ଯାଇପାରିବିନି । ମାଧ କାହିଁକି ବୋଧ କରୁଥିଲୁ । ତୁ ଚାଲିଯା
ଥାନାବାଲାଙ୍କୁ କହିବୁ ।

ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁ ଯୋରୁ ରୂପା ଉତ୍ତର ଦେଲା । ହଇଲେ
ସନ୍ତ୍ରୀ, ମୁଁ କ’ଣ ଆଉ ଯାଇ ନଥିଲିକି ! ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ରାଜଉଆସରେ
ନାଚ କରୁଥିଲି ସେତେବେଳେ କେତେ କେତେ ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ସିପେଇବାବୁ
ଠାରୁ ମୁକୁଳେଇ ନାହିଁକି ?

ନିଆଁଜିଲା ସରକାର (ଇଂରେଜ ସରକାର ସିନା ବଦଳଗଲା ।
ଏଣେ ଅଳପେକ୍‌ସା ବୟସଟାକି ବଢ଼ିଗଲା । ନହେଲେ ତତେକିଏ ଖୋସାମତ
କରୁଥାନ୍ତା । ହଇଲୋ ! ତୋର କିଏ ବୋଉ... । ଆଲୋ ମୁଁ କି’ଣ
ତୋତେ ଶୁଳ ଖୁଣ୍ଟ ପକାଇ ଜନମ କରୁଥିଲିବା । ତୁ କା’ ହିଁ ଅବା, ମୋଡ଼େ
ବୋଉ ବୋଲି ଡାକିବୁ । ହଇଲେ ତତେ କୋଉ ରାଜକଳା ଛତା ଜନମ
ଦେଇ ବାଟରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେ ଗଲା । ଆଉ ଏ ଡାକୁଣୀଖଆଟା(ତା’ସ୍ୱାମୀ)
ମୋପାଖରେ ଛୁଡ଼ିଦେଇ ରୁଲିଗଲା । କହୁଛି କିନି ବୋଉ..... ।

ନର୍ତ୍ତକୀ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀର ପାଳିତା କନ୍ୟା ରୂପା ।

ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀର ଶରୀରେ ସବାଜ ଅଛୁଥିଲା । ଦେହ ନ ଶିକିଲେ ପରିବାର ଚଳିବ କିମିତି ? ଯେତେବେଳେ ସେ ଯୁବତୀ ଥିଲା, ସେଥିଲା ସଜ ଉତ୍ସାହର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନର୍ତ୍ତକୀ । ସଜକୁମାରଙ୍କ ଅଙ୍ଗ-ଧର୍ମିନୀ, ଆଉ କୌଣସି ଦେଶରୁ ଅତିଥି ଆସିଲେ ତାଙ୍କର ସେବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀକୁ ଡିକରା ଯିବା ଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀର ଚନ୍ଦ୍ର ହରଣ ହେଲା ସମୟର ରଥଚକ ଚଳେ । ଇଂରେଜ ଗଲେ, ଘେନି ସ୍ବାଧୀନ ହେଲା । ସଜଉତ୍ସାହରେ ନୃତ୍ୟ, ଗୀତ ବନ୍ଦ ହେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀର ଆୟ ପନ୍ଥାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣହେଉ ପଡ଼ିଲା । ଏକୋଇଶ ବର୍ଷକେଶନ ମାଧ୍ୟ । କର୍ମଶୋଡ଼ି ସେ । କେଉଁଠି ଭୋଗ କଲେ କେଉଁଠି ମଦ ପିଇ ଜୁଆ ଖେଳିଲା । ପର ଦିଅ, ବୋହୂଙ୍କ ପତେ ଟାଣିଲା । ବେଶ୍ୟା, ନର୍ତ୍ତକୀର ସନ୍ତାନ କ'ଣ କେବେ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ହୋଇପାରେ ?

ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଛୁରୁଣ, ଅର୍କମଣ୍ୟ, କେବଳ ସାହା ଭରସା ରୂପା ।

ରୂପା, ରୂପା, ଲୋ ରୂପା... । ଆ, ମା, ଆଇଲୁ, ଶୁଣ୍ଠ । ମୁଁ'ତ ଆଉ ସେଜଗାର କରିପାରୁନି । ପୁଅଟାତ ଆଜି ଏ ଓଳି, ସେ ଓଳି ହେଲା । ଏ ଘର ଚଳିବ କେମିତି । ମୋ ମା'ଟା ପରା, ମୋ ସାନକୁଡ଼ା କଥା ମାନ । ଦେହଟା କାରବାର କଲେ ସରିଯିବନି ।

ମୁଁ'ତ ପୁଣି ଟଙ୍କା, ସୁନା ସବୁ ଆଣୁଥିଲି । ମୋ ମା'ଟା ପରା, ଆଜି ସିନା ପାଞ୍ଚଟାର ମାଇପ ହେବାକୁ ମନା କରୁଛି; କାଲିତ ପୁଣି ଗୋଟାକର ହବୁ ।

ମୋ ମା'ଟା ପରା ।

ଦେଖ୍ ବୋଉ ! ଏକଥା ଆଉ କହିବୁନି । ମୁଁ ମେହନତ କରି ଖାଇବି । ଦେହ ଶିକିବା କଥା କହନା । ତୋ ଆଖି କ'ଣ ଫୁଟି ଯାଇଥିଲା । ସେହନ ସେ କାନୁଆରିଟ ବାବୁଟା ମୋ କାନି ଟାଣିଦେଲା ବୋଲି ମୁଁ ତା ପାଖରୁ କାମ ପ୍ରତିଦେଲି । ଆଉ ସେ ହୋଟେଲ୍ ବାଲୁଟା ! ମତେ ଲଜିତ

କରି କହିବାକୁ ମୁଁ ତା ଉପରକୁ ଭେଲୁଥ ଫୋପାଡ଼ିଲି, କ'ଣ ଶୁଣିବୁ ?
ପଛେ ଶେକ ଉପାସରେ ମରିବି ହେଲେ ଦେବ ଦିକ୍ଷିତ । ମୁଁ ସଦା ତୋର
କନ୍ଦୁକଲୁ ଝିଅ ହୋଇଥାନ୍ତୁ, ତୁ କ'ଣ ଏଇ କଥା କହିଥାନ୍ତୁ ?

କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ବାରିପଟକୁ ଚାଲିଗଲା ରୁପା ।

ମନେ ମନେ କିଛି ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଉପାୟ ଚିନ୍ତାକଲେ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ
ବାରିପଟକୁ ଯାଇ ରୁପାକୁ ଡାକିଲେ—

ହଇଲେ ରୁପା ! ସେ ଖୁଦ ଗଣ୍ଡାକ ସେଷେଇ କରିଦେ । ମୁଁ ଟିକେ
ବଜାରରୁ ଆସେ । ବଜୁଲିବାଡ଼ି ହାତରେ ଧରି ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଚାଲିଗଲେ ।

X

X

X

ବଜାରରୁ ଫେରିଲା ପରେ ରୁପା ଶୁଣିଥିବା ଭାଗଗଣ୍ଡାକ ତା' ଆଗରେ
ଥୋଇଦେଲା । ଦୁହେଁ ମିଶି ଖାଇଲେ । ହଠାତ୍ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ କଥା
ଆରମ୍ଭ କଲା । ବୁଝିଲୁଲୁ ଝିଅ । ତତେ କିମିତି ହାତକୁ ବନ୍ଦାତ କରିଦେଲେ
ମୁଁ ଟିକେ ଶାନ୍ତରେ ଶୁଣାସ ମାରିବ । ଆଜି ବରଦର ଦେଖିବାକୁ ଆସିବେ
କୋଉ କାଳରୁ ପଞ୍ଚମଜର୍ଜ ଟଙ୍କାଟିଏ ରଖିଥିଲି । ତାକୁ ନେଇ ବଜାରରୁ
ବାସନା ତେଲ ଆଣିଛି ଲଗେଇପକେଇ ଟିକେ ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇପକା ।

ସେଉଁ ମା' ଘଣ୍ଟାଏ ପୂର୍ବରୁ ଦେହବିକବାକୁ କହୁଥିଲା ଯାହାର
କନ୍ଦୁକଲୁ ପୁଅ ଥାନା ଡାକ୍ତରରେ ସେ କଣ ସତରେ ପାଳିତ କନ୍ୟା ରୁପାର
ବିବାହ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ? ରୁପା ମନରେ ଅନ୍ଧେତୁକ ପ୍ରଶ୍ନ । ସନ୍ଦେହଭରା ମନରେ
ନିଜକୁ ସଜେଇ ନେଲା । ବହୁତ ଦିନରୁ ସାଇତା ଶାଢ଼ୀ, ବ୍ଲାଉଜ ଖଣ୍ଡିକ
ପିନ୍ଧିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଗତ ପ୍ରାୟ, ଫଡ଼ିଗା ଘରର କୁଳ ଭୂଅଶୁଣୀ ମୁଣ୍ଡରେ
ଓଡ଼ିଶା ଘେଇ ସଞ୍ଜସଳତା ଦେଲଣି । ଚାଟିଶାଳୀରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠପିଲାଙ୍କ ବିଫଳତା
ପରମବ୍ରହ୍ମର ପ୍ରାର୍ଥନା ଚାଲିଛି । ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ସ୍ବର ଶୁଭିଲା ।

ରୁପା ! ରୁପା ! ସେ ଆସିଲେଣି ।

ରୂପା ପୁଣି ଥରେ ନିଜକୁ ସଜେଇ ନେଲା ।

ଜଣେ ପୌଡ଼ି, ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀର ଦ୍ଵାରଦେଶରେ ।

ଡିହର ଆଲୁଅ ଭିତରେ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ, ଓ ପୌଡ଼ି ଜଣକ କିଛି ସମୟ ପୁସ୍ତକାଳ୍ପ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ତା'ପରେ (ପନ୍ଦ୍ରବତ) କିଛି ଟଙ୍କା ପୌଡ଼ି ଜଣକ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ହାତକୁ ବଢାଇ ଦେଲେ । ଝରକା ପାଖରେ ଏସବୁ ଦେଖୁଥିଲା ରୂପା ।

ଡିହର ଅସ୍ତସ୍ଥ ଆଲେକରେ ରୂପା ଚିହ୍ନି ପାରୁଥିଲା ଯେହ୍ନେ ପୌଡ଼ି ଜଣକୁ । ଯେ କି ଜଣେ ହୋଟେଲ ମାଲିକ ଯାହାକୁ କିଛିଦିନ ତଳେ ଅଣ୍ଟିଲ ଇଙ୍ଗିତ ଅଭିଯୋଗରେ ବନ୍ଦ ଭେଲୁଥି ପୋଡ଼ାତ ମୁଣ୍ଡ ଫଟାଇଥିଲା ରୂପା ।

ନୁଆଁଖିଆ ଗୁଳିଘର ଭିତରେ ବସିଥିଲା ରୂପା । ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ପୌଡ଼ି ଜଣକୁ ସେହି ଘରର ଦ୍ଵାର ଦେଶରେ ଛୁଡ଼ିଦେଇ 'ମୁ ଆସୁଛି' କହି କେଉଁ-ଆଡ଼େ ଗୁଲିଗଲେ । ପୌଡ଼ି ଜଣକ ଘର ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଭିତରପଟୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କଲେ ।

X

X

X

ରୂପା, ଆଗରୁ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ପୌଡ଼ିର ପ୍ରବେଶ ମାତ୍ରେ ଶାଗକଟା ପରିକି ଧରି ପୌଡ଼ିକୁ ହାଣ୍ଡି-ବାକୁ ଟାଣିଲା ରୂପା ।

ପ୍ରାଣ ବିକଳରେ ଧାଇଁ ପଳାଇଲେ ପୌଡ଼ି ।

X

+

X

ରୂପାର ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇ, ମନ ବିବେକ, ସାବତମା, ବଞ୍ଚିବାର ଉପାୟ, ସତୀ, ଅସତୀର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶଦତ୍ତା ଲାଗି ସମାଧାନ ହେଲବେଳକୁ ସକାଳ ୯ଟା ହୋଇଯାଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ମାଧର ଗର୍ଜନରେ ରୂପାର ନିଦ୍ରା ଭଙ୍ଗ ହେଲା ।

‘ଶାଳୀ’ ସକାଳ ଦଶଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଉଛି, ମୁଁ କୋଉଠି ଶ୍ଵେତ,
ନାହିଁ କର ସେଜଗାର କରି ଟଙ୍କା ଆଣିବ ଆଉ ଏ ଘରେ ବସି ଗେଫା
ଶିଳବ ଗେଫା । ଆନାବାବୁ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲେ ମୁଁ ଭଲରେ ମୁକୁଳ
ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ତୁ, ଶ୍ଵେତ କରବୁ, ମୁଁ କାହିଁକି ଆନାକୁ ପିତ ?

ଉତ୍ତର ଦେଲ ରୂପା ।

ର’ ନେ ରାଣ୍ଡି ତୋ ସରୀପଣିଆ ଏଇନାକେ ହସଡ଼ାଉଛି । ତା
ପରେ ରୂପାର ପିଠି, ଚାଲ, ମୁଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ି ଉପରେ ମାଧର ବଧା, ଶୁଣୁଡ଼ା,
ଗୋଇଠା, ଗଳ୍ପ ଉଠିଲ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏଇଟା ଥିଲା ରୂପାପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ସବୁଦିନର ଜଳଖିଆ ।

ତୁ ସାର ହୋଇ ଏକଥା କହିପାରୁଛୁ ?—

ରୂପାର ପାଟି ଫିଟିଲା ।

ଆଲୋ କିଏଲେ ତୋର ଭାଇ, ହଜଲେ ଏଇନାକେ ଡ଼ହଳ
ବିକଳ ହେଉଛି । କାଲି ଯେତେବେଳେ ତତେ ନେହୁର ହେଉଥିଲା । ଆଲୋ
ସବାଖାର ସେ ଆନାବାବୁ ପାଖକୁ ଦୃଢ଼ ଯାଇଥିଲେ କୋଉ ସଙ୍ଗ ପଣ୍ଡାଟା
ମାସ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ବେଶ୍ୟା କେଉଁଠିକା । ତନ୍ତ୍ରାବଳୀ ରାଗ ତମ
ତମରେ କହି ଯାଉଥିଲେ ।

ଏ ଗାଳ ଶୁଣୁପାର ନଥିଲା ରୂପା । ମାଧ ମାଡ଼ରେ ଅଚେତ ହୋଇ
ପଡ଼ିଥିଲା ରୂପା

ସଜ୍ଜା ଫେରିଲା ରୂପାର ।

ରୂପା ବାଉଲେଇ ହେଉଥିଲା ।

ବୋଉର ଟଙ୍କା ଦରକାର, ଘର ତଳିବା ପାଇଁ, ମାଧର ଟଙ୍କା
ଦରକାର ମଦ ପିଇବା ପାଇଁ, କଞ୍ଚାକର ରୂପ କଣିକ । ହୋଟେଲ
ମାଲିକ ଯୌବନକୁ ଶିନ୍ଦୁ କର ପ୍ରତି ବଦଳରେ ପଇସାଦେବ ।

ମନ ପାଖରେ ଯୌବନ ଯାତ୍ରା ଉପରେ ନରମାଂସ ଲୋଭ ପରୁଣ ବର୍ଷ ବସୁସରେ ଘୌଡ଼ର ଲେଉଟା ଅଖି ଅଛି । ନା' ନା', ଯା'ର ଧନ ନାହିଁ ତା'ର ଯୌବନ କ'ଣ ଦରକାର । ଯିଏ ଭୁଲିଲେ ଶଯ୍ୟାରେ ରହି ଶବ୍ଦ ସ୍ବ ଶଯ୍ୟାର ନାୟିକା ସାଜେ ସେ ସଙ୍ଗ, ଯିଏ ଟେବେରେ ଓଦାକନା ଦେଇ ସଙ୍ଗକୁ ବଜାୟ ରଖେ ସେ କେବେ ସଙ୍ଗ ହୋଇ ପାରେନା ।

ବୋଉ, ତୋର ଟଙ୍କା ଦରକାର୍ନା । ଖୁଲ୍ ସେ ହୋଟେଲ୍ ଟା ଡେଖାଇ ଦବୁ ବୋଉ !

ଦୁଇଦିନ ଟେଲ ରୁଟା ଶେଯରୁ ଉଠିବ । ନଠାକୁ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀଙ୍କ ମଟର ଦୁର୍ଦ୍ଦଟା ସମ୍ମାଦପାଇ ବତଳିତ ହେଲ ରୁପା । ଡାକ୍ତରଶାଳାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସେମିଟ୍ ଔଷଧ ନ କରିଲେ ସେ ଆଉ ବଞ୍ଚିବେ ନାହିଁ । ପାଦ କାଢିଲା ରୁପା, କେଉଁ ଏକ ନର୍ସ ଆଡ଼କୁ ।

x

x

x

ପାହାନ୍ତା ପଡ଼େକୁ ଦରକୁ ଫେରିଲା ରୁପା । ମଦପିଇ, ଟଳ ଟଳ ଆସୁଥିଲା, ପାଦ ଦୁଇଟା ତାର ଛୁରିହୋଇ ରହିପାରୁନି ।

ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀର ରେଉଶଯ୍ୟା ନିକଟରେ ଭୁଲେଇ ପଡ଼ିଛି ମାଧ ।

ଡବ୍ ଅଲୁଅ ନକହୁଛି ।

ବୋଉ ! ବୋଉ !

ତୋର ଟଙ୍କା ଦରକାରପା, ନେ ଏଇ ନେ ଟଙ୍କା, ତୋ ଝିଅ ଆଜି ତୋ କଥା ମାନି ଟଙ୍କା ରେଜିଗାର କରିଛି ।

ମାଧ, ମାଧ, ଉଠ ଦେଖ କେତେ ଟଙ୍କା ଆଣିଛି । ତୁ ପୁଲାଏ ନେ ମଦ ପିଇବୁ ।

ଛୁଣା ବ୍ଲାଉଜ ଉତରୁ କେତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଦୁଇଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ବାହାର କରି ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ିଲା ରୁପା ।

ତପସ୍ବିନୀ

ସେଦିନ ଥିଲା ‘ଇତିଶ୍ରୀ ଅନାଥାଶ୍ରମ’ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଇତିଶ୍ରୀ ଚୈତ୍ରଙ୍କର ବିଦ୍ଵାଗରେ ଶୋକସନ୍ତପ୍ତ । ଅନାଥାଶ୍ରମର ଶତ ଶତ ଅନ୍ତ୍ରୀତଳ ମନରେ ଖେଳି ଯାଇଥିଲା ଗର୍ଭୀର ଶୋକର ଛୁପୁ । ଶୋକସନ୍ତପ୍ତରେ ଅନାଥାଶ୍ରମର ସମସ୍ତ ଆନ୍ତ୍ରିକମାନେ ତାଙ୍କର ଅନର ଆତ୍ମାର ସଦ୍‌ଗତି କାମନା କରିଥିଲେ । ଜଣେ ସାମ୍ବାଦକ ହିସାବରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଯାଇଥିଲି । ଅନାଥାଶ୍ରମର ପରିଚାଳକା ମୋତେ ଇତିଶ୍ରୀ ଚୈତ୍ରଙ୍କ ଏକ ଡାଏରୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେଇ ଡାଏରୀର ଅସର ବର୍ଷରେ ଧୋଇହୋଇ ଯାଇଥିବା ଅଖିର ଅମୂଲ୍ୟ, ଆଜିର ଏହି ଗନ୍ତର କଥାବସ୍ତୁ ।

ଇତିଶ୍ରୀ ଚୈତ୍ର ଥିଲା ରାସ୍ତା ବାହାଦୁର ଯଶୋବନ୍ତ ଚୈତ୍ରଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଅଳ୍ପଅଳ୍ପ କନ୍ୟା । ପିଲାଦିନରୁ ମା’ ତାର ଆରପାରିକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ଅନେକ ଚିନ୍ତାକୁଣ୍ଠ ମନନେଇ ଚୈତ୍ରଙ୍କ ଯଶୋବନ୍ତଙ୍କର ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ ହୃଦୟଗତ ଆହାନ୍ତରେ— ଇତିଶ୍ରୀକୁ ଏକାକି ଛାଡ଼ିଦେଇ ।

ମାମୁଁଙ୍କର ଦୟା ଓ କରୁଣାରୁ ମାଟ୍ରିକ ପାସକରେ ଇତିଶ୍ରୀ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଦଶକଙ୍କେ ମଧ୍ୟରୁ ଇତିଶ୍ରୀ ଦୁଃଖିପାଏ । ଦୁଃଖି ଟଙ୍କାରେ ଇତିଶ୍ରୀ ଟ୍ରେନିଂ କଲେଜରେ ନାମ ଲେଖାଏ—ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ । ଇତିଶ୍ରୀର ଗୁପ୍ତ ଲବ୍ଧ୍ୟରେ ଅନେକ ପ୍ରଜାପତି ତାର ରୁଗପାଖରେ ଉଡ଼ି ବୁଲିଲେ କେତେକ ମଧ୍ୟ ଖୋଲୁଖୋଲି ପ୍ରେମଭିକ୍ଷା କଲେ । ଏପରିକି ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ବାଦ ଗଲେନି । ତା’ପରେ ବୁଲିଲା ଅବିରତ ଭାବେ ଶିକାର ଖେଳ । ସେଲେ ଇତିଶ୍ରୀ କାହାର ଶିକାର ହୋଇନଥିଲା ।

ଟ୍ରେନିଂ ପରେ ସବୁର ବ୍ରହ୍ମସ୍ଵରରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଇତିଶ୍ରୀଙ୍କ ଚାକିରି ଜୀବନ । ଶ୍ରବଣୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଧରାଧର କରି ଅନେକ ଧାଁ ଧଉଡ଼ି ପଡ଼େ ସେ ପାଇଥିଲା ଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚାକିରି ।

ସୌଧୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଘଣ୍ଟାବନ୍ଧୁଙ୍କର ଯାହା ବ୍ୟାଜ ବାଲ୍ୟନୟ ଥିଲା ସବୁ ଲତିଶ୍ରୀ
ବ୍ରହ୍ମପୁର ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଡିପୋଜିଟ କରିଦେଇଥିଲେ । ଫୁଲେନସ ନାଉଟିଙ୍ଗଲ-
ପରି ଲତିଶ୍ରୀ ଚିରକୁମାରୀ ରହି ସମାଜ ସେବା କରିବାପାଇଁ ଛିରି କଲେ ।
ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ସମସ୍ତ କର୍ମରୂପ ମାନଙ୍କର ପ୍ରଲେଭନ ଏଡ଼ାଇବାକୁ ସକ୍ଷମ
ହୋଇଥିଲା ଲତିଶ୍ରୀ ।

ଫେସନ ଥିଲା ରବିବାର । ଦେଶରେ ଜାଣ ହୋଇଥିଲା ଜରୁରୀ-
କାଳିନ ପରିସ୍ଥିତି । ମନ୍ଦି, ପୋଲସବାଲଙ୍କ ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର ଦିନକୁ ଦିନ
ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା । ବ୍ରହ୍ମପୁରକୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଜଣେମନ୍ଦି । ଯାହାକି ପାଇଁ ରାସ୍ତାଘାଟ
ଥିଲା ପୁରୀ ଭିତ । ମନ୍ଦିରର ପ୍ରବେଶକ ଛକରେ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା ମଣ୍ଡପ ।
ଡାକ୍ତରଖାନା ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଲତିଶ୍ରୀ ଫେରିଆସିଲେ ବସାକୁ ।

ଲତିଶ୍ରୀ ଶୋଇଛି । ଶୁଭୁଛି ତାର ଚିରତ ଦିନର କରୁଣ କାହାଣୀ ।
ହଠାତ୍ କବାଟରେ ଠକ୍ ଠକ୍ ଧାସ୍ତ ହେବାର ଶୁଣି ଉଠିପଡ଼ିଲା ଲତିଶ୍ରୀ ।
ଲୁଚିଟିଆ ଦେଲା । ହାତ ଘଡ଼ିକୁ ଚାହିଁଲା । ସମସ୍ତ ସବି ବାରଟା । ଲତିଶ୍ରୀ
ଶୁଣିଲା ଏତେ ସ୍ବଚ୍ଛରେ ପୁଣି କିଏ ? କେହି ତା'ର ଚରଣକୁ ନେବାପାଇଁ ଆସି
ନାହିଁ ତ ? ଖୁବ୍ ଦୂରରେ କବାଟଟା ଖୋଲିଦେଲା ଲତିଶ୍ରୀ ।

“କ୍ଷମା କରିବେ ଆଜ୍ଞା ! ମୁଁ ମନ୍ଦିଙ୍କର ଜଣେ ଲୋକ । ମନ୍ଦି
ମହୋଦୟ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଦେଇ ପାରିଲା ପରେ ଟିକିଏ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।
ଆପଣଙ୍କ ଯାହାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଦ୍ରାତ ଦରକାର । ସକାଳ ହେଲେ ଡାକ୍ତରବାବୁ
ଆସିବେ ।

ଲତିଶ୍ରୀ ଦେଖିଲେ—ଘର ସାମନାରେ ଠିଆ ହୋଇଛି, ମନ୍ଦିଙ୍କର
ମରକାଣ୍ଡ କାର୍ । ମନରେ ଭୟଟା ତା'ର ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଦୂରେଇ ଗଲା ।
ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେତେବେଳେ ମନ୍ଦିଅସୁସ୍ଥ ଯିବାକୁ ବାଧାହେଲା
ଲତିଶ୍ରୀ । ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ସଜାଡ଼ିନେଲା, ତା'ପରେ କାରରେ ଗଲା ମନ୍ଦିଙ୍କ
ବାଙ୍ଗଲେକୁ । ମନ୍ଦି ମହୋଦୟ ଯେତେବେଳେ ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ବୋଧ-
ହୁଏ ଶୋଇଯାଇ ଥିଲେ । ଅତି ଆପଣାବନ୍ଦ କରି ଲତିଶ୍ରୀକୁ ତା'ର ଭଲମନ୍ଦ

ଖବର ପଢ଼ୁଥିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟଙ୍କୁ ନିଜର ଦୁଃଖ ଜଣାଇବାକୁ ଯେତେବେଳେ ଶହ ଶହ ଲୋକଙ୍କ ଭିଡ଼, ସେତେବେଳେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଇତିହାସ ଦୁଃଖ ଶୁଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ତର ତର ଘୋର ମୂଳରୁ ଶେଷଯାଏ ସବୁ ଢଟଣା କହିଲେ ଇତିହାସ । ଆଉ ପାଇଲେ ମଧ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରୁ ସମବେଦନା ।

ରାଜତା ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଜଳନ୍ତା ଆଖିରୁ କାମନାର ତାରକା ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିଲା । ଇତିହାସକୁ ଭିଡ଼ ଧରିଲେ ନିବିଡ଼ ଆଲିଙ୍ଗନରେ । ଇତିହାସକୁ ସହସ୍ର ସର୍ପ ସେରେ ଦଂଶନ କରୁଥିଲେ । ତା'ର ମନେହେଉଥିଲା ବାଙ୍ଗଲେଟା ସେପରି ଘୃରୁଛି, ଛୁଟଟା ଚଳକୁ ଭୁସୁଡ଼େଉଛି ତା'ର ଅନୁଭବ ଶକ୍ତି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଲୋପପାତ ଆସୁଥିଲା । ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ହାତ ଛନ୍ଦା ଭଳି ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟଙ୍କ ବାହୁବେଶ୍ମଳ ଭିତରେ ଥାଇ ଇତିହାସ ଶ୍ରେୟୁଥିଲା ଅଜଣାୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ।

ଇତିହାସ ଭାବୁଥିଲା ଏ ଅସଫଳ ସମାଜର ପ୍ରତି ଶିରପ୍ରସିରରେ ଗୁଲିଛି ଦୁର୍ଘଟ ରକ୍ତ । ଦିନରେ ଅନ୍ଧତୋଇ ଭିକ ମାଗୁଥିବା ଲୋକ ମଧ୍ୟ ରାତିରେ ପ୍ରେଷାଳପୁର ଆଗରେ ବସି ଶଯ୍ୟା ପିନେମା ଦେଖିପାରେ । ତାଉଳି କେତେଟା ସଞ୍ଜ ନାଶ୍ଟିକର ରାତିରେ ଦେହ ଦେଇ ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ମଠିରରେ ଫୁଟେଣ କରୁପାରେ । ଆଉ ଏହିଭଳି ମିଥ୍ୟାବଦ୍ଧ ଶଠ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଦିନରେ ନିଶା ନିବାରଣ ଚିରୁତରେ ଓଜସ୍ବୀ ବକ୍ତୃତା ଦେଇ ରାତିରେ ମଦ୍ୟପାନ କରି ତା' ପରି ଅବଳାର ଦିଉବ ଲୁଣ୍ଠନ କରନ୍ତି ।

ଇତିହାସ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାହୁ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ମୁକୁଳି ପାରୁ ନଥିଲା । ତାର ସମସ୍ତ କଳ ଯୋପଣ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ କୁଆଡ଼େ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ଆଉ ତାକୁ ବେଶୀ ଭୟ ଲାଗୁଥିଲା । ଗଭୀର ରାତିରନିର୍ଜନ କୋଠାରେ ଜବାରଜର ମଦ୍ୟପଆଖିରେ ଅଶ୍ରୁଳ ଦୁଷ୍ଟ ଓ ପିଶାଚରତପ ।

“ଆଜିର ପ୍ରେମ, ବଜାରର ପରିବା ପରି ଖୁବ୍ ଶଯ୍ୟା । ନାଶ୍ଟିକ ସୈନ୍ୟ ଓ ସୁରୁକ୍ତର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଥିଲେ ସେଠି ବେଶ କଣାକଣା କରିହୁଏ । “ଇତିହାସ” ମନ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ୍ ଚଢ଼ାଗଳାରେ କହିଛୁଥିଲେ । ସେଦିନ ଇତିହାସ

ମନେହେଉଥିଲା ତା ମନର ନିରୁଜ କୋଠସାର ଦ୍ଵାର ତା ଅଜାଣତରେ ଖୋଲି ପାଇଛି । ତା ନିଶିଦି ଇଲକାରେ କିଏ ଅନୁଭବେଣ କରି ତା ଚରି-
ତକୁ ବିପନ୍ନ କରୁଛି । ସଜବାଣରେ ଡାକବାଳି ଯନ୍ତ୍ରଧର କିଏ ଯେପରି
ଚିତ୍କାର କରି ଡାକୁଛି--ଇଡ଼ଣ୍ଡୀ ! ତୁମେ ଅସତ୍ୟ ! ତୁମର ସଙ୍ଗର ଆଜିଠାରୁ
ଲୁଣି ତ ହୋଇଯାଇଛି । ତୁମେ ବହୁ ଅଶ୍ଳୀଳନାଟକର କଳଙ୍କିତ ନାୟିକା ।

+ + + +

ଅନେକ ସମୟ ମର୍ଦ୍ଦୀଙ୍କ ବାହୁ ବେଷ୍ଟନରେ ଆବଦ୍ଧ ରହି ନିଜକୁ
ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ ମନେକରି ତା ପରଦିନ ହୁଟିନେଇ ସେ ଶୋଇଯାଇଥିଲା ।
ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ଗଢ଼ି ଯାଇଥିଲା କେଇବୁଦା ଲୁହ । ଶ୍ରାବଣୀ ଆଖିରେ ତାର ଲୁହର
ଲହରୀ ଗ୍ରସ୍ତ ଥିଲା । ସେ ଭାବି ଚାଲିଥିଲା—ସତେ ଅବା ସେ ଅହନ୍ତ ! ଶ୍ରୀରାମ
ଙ୍କ ପାଦପୁଷ୍ପରେ ପାଶାଣୀ ଅହନ୍ତ ଆଜି ଶାପମୁକ୍ତ ହୋଇଛି ।

--ବାହାରରୁ ଝଲିକାଏ ପବନ ଆସି ନାଜଟିଲେଲକ ପଟୋଟି
ଭାଙ୍ଗି ରୁର୍ମାର ହୋଇଗଲା ।

—ଠିକ୍ ସାତଦିନ ପରେ ମର୍ଦ୍ଦୀଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ବ୍ରହ୍ମପୁରରୁ
ଭୁବନେଶ୍ଵରକୁ ଇଡ଼ଣ୍ଡୀର ବଦଳିଅର୍ଥର ଆସିଗଲା । ଇଡ଼ଣ୍ଡୀ ବ୍ରହ୍ମପୁରରୁ
ବିଦାୟ ନେଇଆସିଲା ସମୟରେ ସତେ ଯେପରି ଡାକ୍ତରଖାନାର ସମସ୍ତ
କର୍ମଚାରୀ ତାକୁ ଭେକିଲା ଆଖିରେ ଚାହିଁଥିଲେ ।

X X X

ଇଡ଼ଣ୍ଡୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା—ମର୍ଦ୍ଦୀଙ୍କ କ୍ଵାଟର ପଛକୁ ଏକ
ବିରାଟ କ୍ଵାଟର ତାକୁ ମିଳିଲା । ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟିଆ ଘର ବ୍ରହ୍ମପୁରର ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଗଳି କନ୍ଦିରେ ଇଡ଼ଣ୍ଡୀ ଖୋଜି ଖୋଜି ପାଉ ନ ଥିଲା । ଅଥଚ ଏଠି ଏକ
ସୁରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ କୋଠା । ରହିବାର ଠିକ୍ ଦୁଇଦିନ ପରେ ମର୍ଦ୍ଦୀ ମହାଶୟକ
ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ସେଫେଠାରୁ ଆଉ କେତେକ ଚଳପାତ୍ର୍ୟ ଅଧସ୍ତର କର୍ମଚାରୀଙ୍କର
ଅବାଧ୍ୟ ପ୍ରବେଶକୁ ଏଡ଼େଇବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଥିଲା ଇଡ଼ଣ୍ଡୀ । ଯାହା-
ହେଉ, ଇଡ଼ଣ୍ଡୀ ବେଶି ଖୁସି ହେଉଥିଲା ଯେ ଏଭଳି କ୍ଵାଟରଟିଏ ମର୍ଦ୍ଦୀ ମହୋ-
ଦୟଙ୍କ ଚେଷ୍ଟାରୁ ମିଳି ପାଇଛି ।

ଇତିଶ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାଦୟଙ୍କର ଖୁବ୍ ନିଜର ଲୋକ ବୋଲି ଡାକରଖାନାର ବେହେରା ଚପରାଣି ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଡାକର, ହାଉସ ସଜ ନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଡାକପଡ଼ି ଏକ ପ୍ରକାର ଉପମିଶ୍ରିତ ସମ୍ମାନ ଥାଏ । କେତେ କଞ୍ଚୁାଫର ବିଲ ସୁପାରିଶ୍, ଅଫିସର ବଦଳି ପାଇଁ, ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସହଯୋଗ ଲୋଡ଼ିବାକୁ ହେଲେ ସେ ଥିଲେ ତାର ଏକନାସ ମାଧ୍ୟମ ।

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଜଣେ ଧର୍ମ ପରାୟଣ । ଗାଁର ଜମିବାଡ଼ି ଓ ଶାଶୁ ଶଶୁର ସେବାପାଇଁ ଗାଁରେ ଥାନ୍ତି । ଏଣୁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛି ଅସୁବିଧା ହୁଏନ କିଛି ଦିନପରେ ଇତିଶ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଘରେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତେ ରହିଥାନ୍ତି । ସମୟର ରଥଚକ ଘୁରୁଘୁଲିଛି, ଏହି ଚକ ଚଳେ ଅନେକ ନରନାରୀ ନିଜର ଅସାବଧାନତା ଯୋଗୁଁ ନିଜର ପାଟବଳି ହେଇଥାନ୍ତି । ଭାଷ୍ୟର ବିଡ଼ମ୍ବନା ଘଟେ । ଦେଶରେ ପୁଣି ନିବାରନ ଆସିଲା ସେହି ନିବାରନରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ନିଜର ନିକଟତମ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କଠାରୁ ବହୁ ଭୋଗରେ ପରାଜିତ ହେଲେ । ସରକାର ଗଲ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଦଳ ସରକାର ଗଢ଼ିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ଭୁବନେଶ୍ୱର ରାଜପଥ, ରାଜଭବନ, ରାଜଭାଷ୍ୟରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲାନି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ତଳିଆ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗରେ ଇତିଶ୍ରୀ ସୁଦୂର କୋରାପୁଟକୁ ଚାକିରି ଘଣ୍ଟିଆ ବଦଳି ଆଦେଶପତ୍ର କୋରାପୁଟ ଚାଲିଗଲେ ।

ଏକାକୀ ଇତିଶ୍ରୀ ସାଥୁହର ଜୀବନରେ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛିକାଳ ଅଳ୍ପ ବାର୍ଷିକ ହେବାପରେ କୋରାପୁଟ ଅଞ୍ଚଳର ଆଦିବାସୀ, କନ୍ଦ, ସାନ୍ତାଳ ମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ରହିବା ଏକ ପ୍ରକାର କାରାଗାରଦଣ୍ଡୀ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ସମୟର ହାତ ଓ ଭାଷ୍ୟ ରାଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୋଷ ଲଦି ଦେଇ ନିଜ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ମସ୍ତିଷ୍କ ଓ କ୍ଷତ ଯୌବନକୁ ଟିକିଏ ସାନ୍ତୁନା ଦେଉଥାଏ ,

ନୂତନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କୋରାପୁଟ ଆଗମନ ।

ଦଳୀୟ କର୍ମୀଙ୍କ ଆନନ୍ଦ, ବିଭାଗୀୟ ଅଫିସରଙ୍କ ବ୍ୟସ୍ତତ । ରାସ୍ତାଘାଟରେ ତୋରଣ, ହେଲେ-----

ଇଡ଼ଗ୍ରୀ କାନୁରୁ

ନା ସେ ଆଜି ଆମୃତକ୍ଷା କରିବ । ସମାଜର ପିଙ୍ଗିଲ ଶକ୍ତିଗୁଣରେ
ଗୁଲିବାର ଶକ୍ତିତାରଥାଉ ନାହିଁ ।

ସବି ନିଶିତ ପ୍ରହରରେ—

ଇଡ଼ଗ୍ରୀ ଝରକା କବାଟ ବନ୍ଦକରି ଏନଡ୍ରୁ ନ ଶିଶିଟି ହାତରେଧରି ଥରେ
ଅଇନା ସମ୍ମୁଖରେ ଶେଷଥର ପାଇଁ ନିଜର ନଗ୍ନଶରୀକୁ ଟିକିନିଶି
ପରଖିନେଲା ।

ହଠାତ୍ କବାଟରେ କାହାର ଠକ୍ ଠକ୍ ଆବାଜ ଶୁଣିଲା ।

ଝରକାର ଆଡୁଆଳରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲ ସପ୍ତା ଉପରେ ଏକ
ସରକାରୀ ଗାଡ଼ି, ତରତରରେ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ଗଳସୁଲରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ,
କବାଟ ଖୋଲିଲା । କାରଗୁଳକ ଜକେ ଗୁଲିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଧାଇଁଯାଇ
କାରରେ ଅଗସ୍ତିଟିରେ ବସିଲା ।

କାର ଗୁଲିଲା କୌଣସି ଏକ ଯୌନସ୍ତୃଧା ମନ୍ତ୍ରିକ ବଙ୍ଗଲେକୁ

ଇଡ଼ଗ୍ରୀ ନାସ, ଝରସୁଲ ଝଡ଼ି ଯିବା ତାର ଧର୍ମ । ହେଲେ ସେ
ଯେତେବେଳେ ବଢ଼ିମଲ୍ଲିଥିଲା । ଯୌବନର ତରଙ୍ଗରେ ତାର ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଦୋଳଦୂତି ହେଉଥିଲା । ବହୁ ଭ୍ରମର ଧାଇଁଥିଲେ ହେଲେ ବୟସର
ସ୍ରୋତରେ ସମସ୍ତେ ଭସିଗଲେ । ଇଡ଼ଗ୍ରୀ ରହିଗଲା କୌଣସି ସାମାନ୍ୟ
କାରଣରୁ ନର୍ସ ଗୁଳିକରୁ ସପ୍ତପେଣ୍ଡୁ ହେଲା । ସେ ସମସ୍ତକୁ ଗୁଳିକର ଖଣ୍ଡିକ
ପାଇଁ ଅକୁଳ ନିବେଦନ କଲା । ହେଲେ କେହି ଶୁଣିଲେନି । ଯେଉଁମାନେ
ଟିକିଏ ପ୍ରେମ ପାଇଁ ଦ୍ଵାରପୁ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନେ ଆଡ଼ ଆଖିରେ ବି
ଗୁଣ୍ଟିଲେନି ।

ଇଡ଼ଗ୍ରୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା ।

ବ୍ୟାଙ୍କରେ ସରତ ଧନ ସୁଧ ମିଶାଇ ଏକ ଅନାଥଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
କଲା । ତାହା ହେଲା ଶତଶତ ଆଶ୍ରିତ ମାନଙ୍କର ବାସସ୍ଥଳୀ । ସେ ହେଲା
ଜନନୀ । ଧରିଣୀ ଦୟାମୟୀ, କରୁଣାମୟୀ ମା” ।

ବସ୍ କଲନରର ଡାକରେ ମୋ ଭାବନାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣହେଉ ପଡ଼ିଲା
ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁ ପୋଛୁ ବସ୍ତୁ ଓହ୍ଲାଇଲ ।

ସେମର ସଂଜ୍ଞା

ପ୍ରଥମରୁ ହିଁ ମୋର ଦୁଇଟି ବସ୍ତୁରେ ସଉକ ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ହେଲା ସୁନ୍ଦର ଜୋତା ଓ ଅନ୍ୟଟି ସୁନ୍ଦର ମହଳା । ମୁଁ ଏତକ ଜାଣେ ମୋ ଗୋଡ଼ରେ ସୁନ୍ଦର ଜୋତା ହଲେ ନ ଥିଲେ ମତେ ଭାରି ଅଭ୍ୟାସ ଅଭ୍ୟାସ ଲାଗେ । ସେହିପରି ସବୁ ଆମ ଘରେ ସୁନ୍ଦର ମହଳାଟିଏ ବସି ଗପସପ ନହୁଏ ତେବେ ମୋତେ ତତୁଦ୍ଦିଗ ଅନ୍ଧକାର ଦିଶେ ।

ଏଇଟା ସେମିତି କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଯାହାକୁ ଯାହା ପସନ୍ଦ ତା'ର କେବଳ ବାଃ ବାଃ କହେ । ଅଥଚ ବହୁତ ଲୋକଙ୍କ ସଉକ ଅନୁଯାୟୀ ତାହା ମିଳି ନ ଥାଏ । ଧରନ୍ତୁ—ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଚଢ଼ିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁଥିବା ଲୋକଟି ବ ଅରୁଟିଏ ଜୀବନରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ବସି ପାରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ତା ଗର୍ବରେ ନ ଥାଏ । କେତେକଙ୍କର ଅଙ୍ଗୁଳରେ ସ୍ୱାସମୁଦ୍ଧ ଲଗାଇବାର ସଉକ ଥିଲେ ବ ରୂପାର ମୁଦିଟିଏ ପିନ୍ଧିବାର ସୁଯୋଗ ତାକୁ ମିଳି ନ ଥାଏ ।

ଏହାହିଁ ଦୁନିଆଁ । ଏ ଦୁନିଆଁରେ ଆମେ କ'ଣ ନିଜ ମନଲାଖି ଜିନିଷ ହାସଲ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି ।

ମଣିଷ ତ ସବୁଦିନ ଆଶାୟୀ । ତାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ନ ପହଞ୍ଚିଲେ ମଧ୍ୟ କେବେ ତା ଚେଷ୍ଟାକୁ ପୁରୁଷ୍କୃତ ପଡ଼ି ନ ଥାଏ । ମୋ ମନର ଅପ-ଚେଷ୍ଟା ହିଁ ମୋତେ ନେଇଥିଲା ମଦନ ଗୋପାଳ ବାବୁଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

୫୦ ବର୍ଷ ବୟସ ଆରମ୍ଭିଏ ମଦନ ଗୋପାଳ ସରକାରୀ ଅଫିସର ଜଣେ ଅଶ୍ରୁର ସେହେଟାଣ । ମୁଁ ଆଗରୁ ଜାଣିଛି ସେ ଏହି ଠିକିକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ସୁନ୍ଦର ଜୋତା ଓ ସୁନ୍ଦର ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ।

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଯାପାତ କରି ମନ କଥା ଖୋଲି କହିଲି ।

ସେ କିନ୍ତୁ ସମୟ ଉପରକୁ ଚାହିଁଲେ । ମୋତେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ—

—ତୁମେ ପ୍ରେମ କରିବା ଦରକାର ।

—କ'ଣ ଜୋତାକୁ ?

—ନା । (ସେ ହସିଲେ) ସେ କୌଣସି ସୁନ୍ଦର ସୁବତ୍ସାକୁ ।

—କିନ୍ତୁ ମୋର କ୍ଲାଟର ଆଖପାଖରେ ସେପରି କୌଣସି ସୁନ୍ଦର ସୁବତ୍ସା ଥିବାର ମୋତେ ଜଣାନାହିଁ ।

—ତମେ ଯାହାକୁ ପ୍ରେମ କରିବ ସେ ଆପେ ଆପେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଯିବ । ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ମୁଁ ମନେମନେ ଠିକ୍‌କଲି, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଦନ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ମୁଁ ଓଷ୍ଠାତ ବୋଲି ମାନନେବି । ପରଦିନ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ବନ୍ଧୁଠାରୁ ଶହେ ଟଙ୍କା ଧାର ଆଣି କିଛି ମିଠା, ଆଉ ଫୁଲଚୋଡ଼ା ପୁଲାଏ ନେଇ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ଥୋଇଦେଲି ।

ଆଜ୍ଞାତ ମୋତେ ପ୍ରେମ କରିବା ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଗୁରୁଦେବ । ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସେମୟରୁ ରୂପେ ମାନ ନେଇଥିଲି । ଗୁରୁଦେବ ମୋ ଭେଟି ଗ୍ରହଣ କଲେ । କହିଲେ ବନ୍ଧୁ—ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧିପାଇଁ ବିନା-ଗୁରୁରେ କିଛି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତୁମେ ମୋର ଶିଷ୍ୟଭିକ୍ଷୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ।

ସେ ତାଙ୍କର ଅପାର ଘାଷା ପ୍ରଦାନ କରି କହିଲେ ପ୍ରେମ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ । ମଟର, ଫିଟର, ଜମାର କାର୍ଯ୍ୟ ସେପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧ୍ୟା । ସେହିପରି ପ୍ରେମ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧ୍ୟା । ଏହାର ୨ଟି ସୋପାନ ଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁ ବସ୍ତୁ ପଠନ (ସ୍ୱର୍ଗ) ଅନ୍ୟଟି ପ୍ରୟୋଗ (ପ୍ରାକ୍‌ଟିକାଲ) ।

ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷାକର ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଏଥିରେ ସଫଳତା ଅର୍ଜନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ମୁଁ ତ ସେଇଥି ପାଇଁ ଅସିଛି ଗୁରୁଦେବ । ଆପଣ ମୋତେ ପ୍ରେମର ସଜ୍ଞା ବତାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଲି ।

ଗୁରୁଦେବ ଗମ୍ଭୀରହୋଇ କହିଲେ ପ୍ରେମ କରବାର ୨ଟି ଉପାୟ ଅଛି । ପ୍ରଥମତଃ ଟଙ୍କା । ଯଦି ତୁମ ପାଖରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଟଙ୍କା ଥାଏ ତାର ବିନିଯୋଗ କଲେ ସୁନ୍ଦର ଚରୁଣୀମାନେ ଆସେ ଆସେ ତୁମ ଅକ୍ତିଆରକୁ ଆସିଯିବେ । କାରଣ ନାରୀମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲଜ୍ଜାଶୀଳା । ସେମାନେ ସୁନ୍ଦର ସାଜସଜ୍ଜା, ଶାଢ଼ୀ, ଗାଡ଼ି, ହାର, ଲକେଟ୍, ସୁନା ଓ ରୂପାର ତାରକସି କାମ ଆଦି ବିନିମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆସେ ଆସେ ଆପଣାର କରିଦେବ ।

ମୁଁ ନିରାଶ ହେଲି । ମୋ ପାଖରେ ଏତେ ଟଙ୍କା କାହିଁ ? ପତ-ପତ୍ନି କାରେ ଲେଖାଲେଖି କରି ମାସକୁ ଶହେ ଦୁଇଶହ ଯାହା ରଫ୍ଟେଲଟି ପାଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଏକ ଚନ୍ଦ୍ରାଦିପତର ସାମ୍ବାଦକ ସେ ବାଟରେ ମାସକୁ ଶହେ କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କା ମିଳେ । ଘରେ ବୁଢ଼ୀ ମା, ତିନୋଟି ବିବାହ ଯୋଗ୍ୟା ଉତ୍ତରୀ; ଦୁଇଟି ବିଧବା ମାଉସୀ ପୁଣି ସେମାନଙ୍କ ପିଲାପିଲି । ଠିକ୍ କରିପାରୁନି । ଶାଢ଼ୀଟିଏ କଣିକାକୁ ତ ମୋ ପାଖରେ ପଇସା ନାହିଁ । ଏସବୁ ଶୁଣି ଗୁରୁଦେବ ମୋ ମନକଥା ବୁଝିଲେ ।

ସେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ପୁଣି ୨ୟ ପଦ୍ଧତି ବତାଇଦେଲେ । ଏହାକୁ କହନ୍ତି ପ୍ରେମର ୨ୟ ଉପାୟ । ଏଥିରେ ଟିକିଏ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଖର୍ଚ୍ଚ କିନ୍ତୁ ବହୁତ କମ୍ ।

ମୁଁ ଖୁସି ହୋଇଗଲି । ମୁଁ ସବୁ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତଅଛି ଗୁରୁଦେବ ଆପଣ ଉପାୟ ବତାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।

—ସୁନ୍ଦର ସୁବର୍ଣ୍ଣମାନେ ସୁନ୍ଦର ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ପୁରୁଷର ମିଠାମିଠା କଥା ବାଣୀରେ ମଧ୍ୟ ବଶଜା ସ୍ବୀକାର କରନ୍ତି । ମୁଁ ଦେଖୁଛି ତୁମ ମୁହଁରେ ଦାଗ

ମୁଣ୍ଡରେ ବସନ୍ତର ଚନ୍ଦ୍ର, ଚେପ୍ଟା ନାକ, ଏ ସବୁକୁ ନେଇ ତୁମେ ପ୍ରେମ କରିବାକୁ ହେଲେ କଠୋର ଅଧ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମନରେ ସାହାସ ବାନ୍ଧିଲି, କହିଲି— ଆପଣ ମୋତେ ଉପାୟ ବତାନ୍ତୁ ମୁଁ ଗୁରୁଦେବ । କେଉଁ ଝିଅ ସହିତ କପରି ପ୍ରେମକରିବ ଆପଣଙ୍କୁହନ୍ତୁ । ଗୁରୁଦେବ କିଛିଷଟ୍ ପୁଣି ଉପରକୁ ଚାହିଁଲେ । ହଠାତ ଉଦୟଶିଖିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ— ଉପାୟ ମିଳିଗଲା ଶିଖି । ତମେ ପ୍ରଥମେ ମିଷ୍ଟ ବମଳାଙ୍କ ସହ ପ୍ରେମକର ।

ସେ କଲେଜରେ ପଢ଼େ । ଅତରକୁ ବହୁତ ପସନ୍ଦକରେ । ଭଲ ଅତରପାଇଁ ସେ ଜୀବନଦେଇଥିବ । ତୁମେ ଗୋଟିଏ ଇଉନିଂ ଇନ୍ ପ୍ୟାରିସ ଅତର ଶିଖି ଆଣ । ବମଳା ଯେଉଁ ବାଟରେ ପ୍ରତିଦିନ କଲେଜ ଯାଏ ସେହି ବାଟରେ ରୁମାଲରେ ଅତରବୋଳି ରାଧାରେ ପଡ଼ାଇଦିଅ । ସେ ଗଲବେଳେ ରୁମାଲ ପାଇବା ସେତେବେଳେ ତୁମେ ଆଗେ ଆଗେ ଯାଉଥିବ । ତୁମ ରୁମାଲଟି ସେ ଉଠାଇନେବ । ସେଣ୍ଟର ସୁଗନ୍ଧ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଗ୍ରହଣକରିବ । ସେ ତୁମକୁ ଡାକିବ ଏବଂ ପଚାରିବ କ’ଣ ଇଉନିଂ ଇନ୍ ପ୍ୟାରିସ୍ ଆପଣଙ୍କର ତଏସ । ଆପାତତଃ ଅତରଉପରେ କିଛିଟା ଆଲେକନାହେବ ତାପରେ ରୁମାଲର ସୁଗନ୍ଧଧାର ହୃଦୟକୁ ଫୁଟିକରିବ । ସେଇଠାରୁ ପ୍ରେମର ପୃଷ୍ଠିହେବ ।

ମୁଁ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ପାଦଧରି ପକେଇଲି । ବାଃ ବଢ଼ିଆ ଉପାୟଟିଏ ବତାଇଦେଲେ ଗୁରୁଦେବ ।

କାଲି ସକାଳୁ ପ୍ରେମ କରିବାର ପ୍ରଥମ ପସାଣ । ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉପାୟ ଘଟଣା ଘଟିବାପରେ ଗୁରୁଦେବ ବତାଇଦେବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ ।

ପରଦିନ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଦୁଃଖରେ ମୁଁ ସଜି ପଡ଼ିଥିଲି । ଦୁଆର ମୁହଁରୁ ଗୁରୁଦେବ ମୋ ବସନ୍ତ ବଦନ ଦେଖି ପ୍ରଶ୍ନକଲେ କ’ଣ ହେଲା । ହସିବାକୁ ଭୁଲିଯାଇଥିଲ ନା କ’ଣ ? ନା- ମୁଁ ତ ହସିଲି ।

କିନ୍ତୁ ମିଷ୍ଟ୍ରି କମଳା ମୋ ହସତେଖି ସେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇ ମୁହମୋଡ଼ି
ଗଲିଗଲେ । ମୁଁ ତ ରୁମାଲ ପକାଇଲି । ସେ ବି ତାକୁ ଉଠାଇଲେ । ମୁଁ
ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ସେ ମୋ ରୁମାଲକୁ ନର୍ଦ୍ଦମାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ଓ
ମୋତେ ମୁଖ, ମେଢ଼, ବଦମାସ କେତେ କ'ଣ ଗାଳିଦେଲେ ।

ଗୁରୁଦେବ ମୋ କଥା ଶୁଣି ବିସ୍ମିତ ହେଲେ । ମୁଁ କହିଲି, ମୋର
ଗୋଟିଏ ବଦଭ୍ୟାସ ପ୍ରବଳ ସଙ୍ଗି ହୋଇ ଥିବାରୁ ସେହି ରୁମାଲରେ
ସିଦ୍ଧାଣ୍ଡି ପୋଛିଥୁଲି । ମିଷ୍ଟ୍ରି କମଳା ରୁମଲ ଧରିବାବେଳେ ତାଙ୍କ ହାତରେ
ସେ ସବୁ ଲାଗିଗଲା, ସେ ଗଲିଗଲେ ।

ତମଦ୍ଵାରା ପ୍ରେମ ହୋଇପାରିବନି । ଜୀବନସାରା ବି ତୁମେ ପ୍ରେମକରି
ପାରିବନାହିଁ । ଗୁରୁଦେବ ଗୁଣିଯାଇ କହିଲେ ।

ମୁଁ ମଦନ ଗୋପାଳଙ୍କ ଗୋଡ଼ଧରି ପକେଇଲି । ମୋତେ ଏଥର
କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ପ୍ରେମକରିବା ଶିଖେଇ କଥନ୍ତୁ । ମୋର ଏଥର ଭୁଲ ହୋଇ
ଯାଇଛି ।

ଏହାପରେ ଗୋପାଳଙ୍କ ପ୍ରେମରତ୍ନପାତ୍ରପାତ୍ରୀ ବତାଇଦେଲେ ।
ଏହାକୁ କହନ୍ତି ଫୁଲ୍‌ଗୁର ଲଭ୍ ଅର୍ଥାତ ଫୁଲ୍‌ପ୍ରେମ ।

ତୁମେ ଏକାକି ବସିଥିବା କୌଣସି ଏକ ଯୁବକକୁ ବାସ୍ନାଯୁକ୍ତ
ଫୁଲଟିଏ ଉପହାର ଦେବ । ଫୁଲଟିଏ ଉପହାର ଦେବାବେଳେ କିଛି ମଧୁର
ବାକ୍ୟାଳାପ କରିବ ସତେ ଯେପରି ସେ ଫୁଲଟି ଫୁଟିଥିଲାକେବଳ ସେହି
ଯୁବକଟି ପାଇଁ । ତା'ପରେ ଆସ୍ତେଆସ୍ତେ କଥାର ମୋଡ଼ ବଦଳାଇ
ଫୁଲ, ତମେ ଯୁବକ ଓ ଯୁବକଟି ଫୁଲକୁ ଓ ତମେ ଯୁବକକୁ ଭଲପାଉଛ
ବୋଲି କହିବ । ତା'ପରେ ସବୁ ଠିକ ହୋଇଯିବ ।

କି ଯୁବରଜପାୟ ବତାଇଲେ ଗୁରୁଦେବ, ଏଥର ନିଷ୍ପତ୍ତିବସତୀ
ହେବ । କିନ୍ତୁ ବେଉଁ ହିଅସଙ୍ଗେ ପ୍ରେମ କରିବ ?

ଗୁରୁଦେବ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଶୁଣି କହିଲେ...କାହିଁ ବେଳଝେଁ
ଗାଡ଼ର ଝିଅ ମେର ଡିପୁଟା, ସେତ ଭଲ ଝିଅଟିଏ । ଗଛରେ ସବୁବେଳେ
ଫୁଲଟିଏ ଖୋସିଥାଏ । ଝିଅଟି ସରଳା, ତମେ ଚେଷ୍ଟାକର କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ମୋତେ କହିବ ।

ତା'ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗେପାଳନୀଙ୍କ ଘରକୁଗଲି । ମୋ ହତୋତ୍ସାହ
ଦେଖି ସେ ବିଚକ୍ଳହୋଇ ପଚାରିଲେ, କଣ ହେଲା ? ଝିଅଟିକୁ କ'ଣ ଏକୁଟିଆ
ପାଇଲାନି । ହଁ ପାଇବନି ଜାଣିକ ? ସେ ତାଙ୍କ କୋଠା ପଛପଟେ ଏକାକି
ବସିଥିଲା । ସେଠାରେ କାନ୍ଥକୁ ଲାଗି ବହୁ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଧଳା ସୁନିଆଫୁଲଥିଲା
ସେଥିରୁ ଦୁଇଟାଦେଇ କହିଲି, ନରମଫୁଲଟି ସତେ ସେମିତି ଅନାଇ ରହିଛି
ଅନ୍ୟଏକ ଫୁଲକୁ । ସେ କୋଠାରୁ ଫୁଲନେଇ କହିଲା ଏଗୁଡ଼ାକ ତ ଦୁଦୁର
ଫୁଲ । ଫୁଲକୁ ସେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ମୁଁ ସାହାସକରି ପାଖରେ ବସିଲି ।
ସେ ମୋଆଖକୁ ଅନାଇଲା । ମୁଁ ଡରିଗଲି । ମୋ ଚେହେରାକୁ ଥରେ ମୁଣିରୁ
ଗୋଡ଼ିଯାଏ ଦେଖିନେଇ କହିଲା । କ'ଣ ଆପଣଙ୍କପେଟ ବ୍ୟଥା ହେଉଛି ।

ମୁଁ ଆତମ୍ବିତ ହୋଇ ହଁ ଅଜ୍ଞ ଉତ୍ତର ଦେଲି ।

ମୋ ମତରେ ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଡାକ୍ତରଖାନା ଯାଇ ଔଷଧ ଖାଆନ୍ତୁ
ସେ ଉତ୍ତରଦେଲା । ଏତିକି କହି ସେ ଯୋରରେ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସତେ
ସେପରି ମୋତେ ତାହାଙ୍କ କର ଏପରି କହିଲା ॥

ମୋ କଥା ଶୁଣି ଗୁରୁଦେବ ରାଗି ପଡ଼ିଲେ—ମୋତେ ଧମକ ଦେଲେ
ବାହାରି ଯା' ଏଇଠୁ ତମଦ୍ୱାରା ପ୍ରେମ ହୋଇ ପାରିବନି ।

ନାହିଁ ଗୁରୁଦେବ, ମୋତେ ପ୍ରେମ କରିବା ଶିଖିଲି ଦିଅନ୍ତୁ ।
ନଚେତ୍ ମୁଁ ମରିଯିବି । ମୁଁ କାହିଁ, ମୋ କାମ ଦେଖି ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ମନ
ଚରଲିଲା ।

ମୋ ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛିଦେଇ କହିଲେ—ତୁମକୁ ଏଥର ପ୍ରେମର
୪୯ ଧାରାଟି ବତାଇ ଦେଉଛି । ଏ ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କୌଶଳ ।
ସାବଧାନ, ଏଥିରେ ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହେଲେ ମହାବିପଦ ।

ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପ୍ରେମର ଧାର ଗୋପାଳଜୀ ବଚାଇ କହିଲେ—ତମେ
ଯେ କୌଣସି ଝିଅକୁ ସେମ କରବ ପ୍ରଥମେ ଠିକ୍ କରି ଯେଉଁଠାରେ ଏକା-
କିମ୍ପା ଦେଖିବ, ତାର ହାତ ଧରି ପକାଇବ । ଯଦି ହାତକୁ ଛୁଆଡ଼ି ପକାଏ
ତେବେ ତାକୁ ଶକ୍ତିକରି ତୁମ ଦୁଇ ବାହୁରେ ନିଜ ଛୁଇଁରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧର ।
ଏଥିରେ ଯଦି ସେ ପ୍ରତିବାଦ କରି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଚିତ୍କାର କରେ ତେବେ
ତମେ ତା ଓଠରେ ତମ ଓଠ ମିଳାଅ, ତା ଗାଲରେ ବୁନା ଦିଅ । ଯଦି
ସେଥିରେ ପ୍ରତିବାଦକରେ ତେବେ ତାକୁ ଝୁଙ୍କ ଦେଇ ତଳେ ପକାଇଦିଅ
ଏବଂ ତା'ପରେ…… । ବାସ୍ ତମ ପ୍ରେମ ସଫଳ ହେବ । କାରଣ ସବୁ
ଯୁବକ ଯୁବିକା ପୋରୁଛନ୍ତି ହିଁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ।

ହେ ପାଠକେ କ'ଣ ଆପଣ ଭାବୁଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ମୁଁ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ
ହେଲି । ଏ କାହାଣୀ ଏବେ ମୁଁ ଜେଲରୁ ଲେଖୁଛି ।

ତଥାପି ମୁଁ ଧର୍ଯ୍ୟହୀନ ହୋଇନି । ୬ ମାସ ଜେଲ ଗାବନ ପରେ
ଯୁକ୍ତି ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ପ୍ରେମର ପଞ୍ଚମ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ପଢ଼ାଉଛି ।



(କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମୂଳ ବଙ୍ଗଳା ଲେଖାର ଅନୁବାଦ)

ମଣିଷ ଖୋଜୁଛି ମଣିଷ

ପ୍ରିୟ ଦେଶର ସର୍ବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିଶୁରକ ଡାକ୍ତରନିପ୍ ଅରେ ଦିନ
କିପ୍ରକର ସମୟର ହାତରେ ଲୁଗା ନେଇ ବଜାରକୁ ଆସିଲେ,
ଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଏହାର କାରଣ ପଚାରିଲେ ସେ କହିଲେ ମୁଁ
ମଣିଷ ଖୋଜୁଛି, ଲୋକେ ଖୁବ୍ ଅଶ୍ରୁର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ସେମାନେ
କହିଲେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ମଣିଷ, ପୁଣି ଆମେ କାହାକୁ ଖୋଜୁଛୁ
ସେ ଖୁବ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ କହିଲେ ନା ସାମ୍ନାରୁ ତମେ ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିପାଅ,
ନାତେ ମଣିଷଦରକାର ପଶୁ ନୁହେଁ । କିଛିଦିନ ତଳେ ସ୍ୱାମୀବେଦାନନ୍ଦଙ୍କ
ପଟୋ ଗପତଳେ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁ ପାଇଥିଲ । I want men
with Capital 'M' ।

ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଜଣେ ମଣିଷ ପରି ମଣିଷର ସନ୍ତାନ ପାଇଥିଲି ଜେଲ୍
ହାଜିରରେ । ଗୁପ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ଯେଉଁବେଳେଦିନ
ଜେଲ୍ ରେ ଥିଲି ।

ଆମେ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଜଣ ଗୁପ୍ତ ଜେଲ୍ରେ ଥିଲୁ । ମାଟି ଖୋଳି
ଚଢ଼ ଲଗାଇବା ଆମର ମୁଖ୍ୟ କାମ । ସମୟେ ସମୟେ ଜେଲ୍ ଚକ୍ରମାନଙ୍କ
ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କାମ ପାଇଁ ବାକ୍ ବିତଣ୍ଡାବ ଚାଲେ ।

୭ ମାସ ଜେଲ୍ ଜୀବନ ପରେ ଯେମିତି ଆମକୁ ଏକ ଅବୈତନିକ
ରୁକର ପରି ଲାଗୁଥାଏ । ହସ, ଖୁସି, ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତାପ, ଖେଳ, ୪ ଟାରେ
ଜଗୁଆଳି ହାତରେ ଜେଲ୍ ବାହାରୁ ଜଳଖିଆ, ଦିଗାରେଟ୍, ମଗାଇବା
ଆମର ଧତେ ଯେମିତି ଏକ ନିତି ବିନିଆଁ ରୁଟିନ୍ ବନା ହୁଏ ।

ଏଇ ସମୟ, । ସେ ଯେମିତି କାହାରିକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେନା ।
ଅପେକ୍ଷାକରେନା ବୋଲି କିଏ କହୁଛି । ଆର୍କ୍ ମେଡ଼ସ୍ ଓ ସୁପରେ ଯଦି
ଜଣେ ଲୋକକୁ ଏକ ତପ୍ତ ପିଣ୍ଡୁଳା ଉପରେ ବସାଇ ଦିଆଯାଏ ସେ ୧୦
ମିନିଟ ସମୟ ଯାଏ ପର ଜଣାପଡ଼େ, ଜଦି ଜଣେ ଶୋଡ଼ଖି ରୂପୀ
କୋଳରେ ବସାଯାଏ ତେବେ..... ।

ସମୟର ପ୍ରୋତ୍ତରେ ସେହିନ ମୋର ପ୍ରଥମ ସାମାନ୍ତ ଏଇ ମକର
ସାଙ୍ଗରେ, ଭଦ୍ରଶିଆ ଟୋକା ଯେ । ଫକର ମୋହନଙ୍କୁ ଭଦ୍ରଶିଆ ଟୋକା
ମକରାର ସେ ବରଗ ନୁହେଁ କି ସେ ମକର ସାଙ୍ଗରେ ଏ ମକରା ନଉଦ
ପୁରୁଷ ସମ୍ପର୍କ କି ନଥିଲା ।

ସେଇ ମକର । କଳା ମତ ମତ ଦୃଷ୍ଟି ପୃଷ୍ଠ ୭ ଫୁଟ ଲମ୍ବା ପୁଣି
ସବଳ ସୁବକ୍ଷିଏ, ମାଳ ସାତସିଆଁ ଲୁଙ୍ଗିଟାକୁ କଟାମାରି ପିନ୍ଧିଛି ।
ଅଣ୍ଟାରେ ନାଲି ଗାମୁଛାଟାଏ ଭଡ଼ିଦେଇ, ପାଣି ବୋହୁଛି । କେତେବେଳେ
ମାଟି ହାଣ୍ଡୁଛି । ନଡ଼ିଆକତା ରସି ବନ୍ଦୁଛି ।

ମୋ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ‘ଏତ ମୁଣ୍ଡା ମରଦଟା ପୁଣି, ରୋରି
କରୁଥିଲା, ଶଳା । ଖଟି ଖାଇବାକୁ ଭଗବାନ ହାତ ଦିଟା ଦେଇଛନ୍ତି, ହାତ କି
ଗୋଡ଼ ଛୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥିଲେ ସିନା ରୋରି କରିଥାନ୍ତି । ମୁଁ ତା’ ପାଖକୁ ଗଲି ।
ସନ୍ଦେହ ମନରେ ପରୁରଲି ତମେ କି’ ରୋରିକରିଥିଲିଯେ—ଏଠାରେ
ନଡ଼ିଆ ରସି ବନ୍ଦୁଛ..... । ସେ ଗୁଗିଯାଇ କହିଲେ ହଲଡ଼େ ବାବୁ ତମେ
କି ରୋରି କରିଛ ଏ ଜେଲ୍ ରେ ଅଛ । ତମେ ଆଗେ କହୁଥିଲ ତା’ ପରେ
ମୁଁ କହିବି ।

ସେ ମୋତେ ଓଲଟି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ,

ମୁଁ ତମକ ଗଲି,

ମୁଁ ତ’ ଗୁମ୍ ଅନ୍ତୋଳନର ନେତା, ନିଜେ ସେହେଟେସ୍ ଥିଲି ।
ଭବେଧକର ୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲୁଣ୍ଠି ନେଇ ସରକାରୀ ଦଳର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ
ଟଙ୍କା ପଥର ଫିଙ୍ଗିଲି । ପୋଲିସ୍ ଗିରଫ କଲ ଆମେ ସବୁ ସଜା ଗୁମ୍

ନେତା ବଳ ଗଲୁ ।

(ମୁଁ କଣ ଏତେ ବୋଲି ଏକଥା କଣ ଲୋକଟାକୁ କହିଥାନ୍ତି)

ମୁଁ ତାକୁ ବୁଝାଲେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନୈତିକ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଆମେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ଜେଲ୍ ବରଣ କରୁଛୁ । ଠିକ୍ ସେମିତି ନେତାଜୀ, ଗାନ୍ଧୀଜୀ, ପରି ନେତାମାନେ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଥିଲେ ।

ସେ ବୁଝିଲେ ନାହିଁ ମୁଁ ଜାଣେନା କିନ୍ତୁ ମୁଁ ମଜର କଥାରେ ଉଠିବି ଦେଖି । ସେକେବେ ସେ ଖୁସ୍

ସେ ଅଜାମାଣ ବସିଗଲା ମତେ ବଂଚିବାକୁ କହି ସେ ଆରମ୍ଭ କଲ ।

ବାବୁ, ମୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତର ଜେଲ୍ ଆସିଲି, ପରର ଉପକାର କରି ଜେଲ୍ ଆସିଛି ।

ଆମେତ ପରର ଶତକର ଜେଲ୍ ଆସିଛି କିନ୍ତୁ ତୁ ଏମିତି ଉପକାର କରିଛୁ ।

ମୋ ଭାବନାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପକାଇ ସେ କହିଲ । ବାବୁ ମୋ ନାଁ ମଜର । ମୁଁ କଟକରେ ରିକ୍ଷା ଚାଲୁ । ବାଦାମବାଡ଼ର ଗେଟାଏ ଗଳିରେ ଝୁମୁଡ଼ି ଘର କରି ରହୁଥିଲି । ଦିନମାନ ରିକ୍ଷା ଚାଲୁ ଯାତ୍ରା ସେନଗାର କରେ ତାକୁ ଘରକୁ ପଠାଏ । ଦିନକୁ ୨ ଟଙ୍କା ରାଶି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା ରଖେ ।

ମୁଁ ପରଗଲ ଟଙ୍କାତ ଘରକୁ ପଠାଉ ନାହିଁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଦୁଇଟଙ୍କା କାନ୍ଥକି ରଖୁ ।

ସେ କାହା କିଏ ହୋଇ କହିଲ ବାବୁ—ମୋ ଘରେ ବାଡୁଅ ଉଠିବିଟିଏ ଅଛି । ତାକୁ ଆମ ଗାଁ ଦୁଗୁର ଯାକରେ ବାଡ଼ାଦେବ ବୋଲି

ଠିକ୍ କରନ୍ତି । ସେ ପାଇକଲ ଖଣ୍ଡେ ଯାଉଥିବା ନେବ । ସେଇଥି ପାଇଁ
ଦି ଦି ଟଙ୍କା ରାଜେ । ଘରେ ଅନ୍ଧାରୀ ମ', ଭଉଁସୀ, ଆଉ ମା ଗଲୁସନ
ବାହା ଦେବାକୁ ଜଗର କଲ । ମୁଁ ମନାକଲ ଆଗେ ପାସକୁ ବାହା କଲ
ପରେ ପାଇ ମୋ କଥା ।

ରକ୍ଷା ଭଡାରୁ ଯେତକି ପାଏ— ସେଇ ଘରେଷୁ, କେଉଁ ଦିନ
ସକାଳ ଶୁଭ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ଶ୍ରୀଚାନ୍ଦ କେଉଁଦିନ ସଂଧ୍ୟା ଶୁଭ୍ର ସକାଳ ଶ୍ରୀ ପାଏ
ରକ୍ଷା ଟାଣେ । ସକାଳ ଅପେକ୍ଷା ରାତିରେ ବେସ୍ ଦି ପଇସା ଭଲ
ସେକଗାର ହୁଏ ।

ରାତିରେ ଦି ପଇସା ଅଧିକ ଭଡା ନେଲେ ଲୋକେବି ଅମଙ୍ଗ ହୁଅନ୍ତି ।
ବାନରସିମ ପରଠାରୁ ଦି ପଇସା ଭଲ ସେକଗାର ହେଉଥାଏ । କିନ୍ତୁ
ଏ ଶିଳା ପୋଲିସ୍ ବାଲୁ ଆମକୁ ରଖେଇ ଉଠେଇ ଦିଅନ୍ତି । ରକ୍ଷା
ଟିକିଏ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କଡ଼ରେ ରହିଲେ ଦୌଡ଼ ଆସି ପଥ ଖୋଲି ଦିଅନ୍ତି, ସେଇ
କାଡ଼ରେ ଦି ପାହାରେ ପକାନ୍ତି, ଯଦି କିଏ କାର୍ କିପ୍ ରଖେ ତାକୁ
କହନ୍ତି ଟେକର ରଖିଲେ ଦି କିଛି କହନ୍ତି ଟେକର ବାଲୁ ତାକୁ
ଭଲ ଦି ପଇସା ମାପିକିଆ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିଅନ୍ତି ।

ଦିନେ ରାତିରେ । ପ୍ରାୟ ୧୨ଟା ଗୋଟାଏ ହେବ, ମୁଁ ୧୪ଟାରେ
ଫିଲ୍ମ ଦେଖି ଫେରୁଥିବା ଦି ଜଣ ପାସେଞ୍ଜର ଆଖି ଦୋଳମୁଣ୍ଡାଇରେ
ଛୁଡ଼ିଲ । ପାଖ ମଦ ଦୋଳାନରୁ ଦି ପା କେଲୁ ମାଲ୍ ପି ଦେଇ ବସ୍
ଷ୍ଟାଣ୍ଡକୁ ଆସିଲ । ମୁଁ ସତ କହୁଛି ବାବୁ, ମୁଁ ମଦପିଏ । ଦିନମାନ ରକ୍ଷା
ଟାଣି ଟାଣି ଦିଅନ୍ତିକେ ଅବସ୍ୟ ଲାଗିଲେ ମୁଁ ମାଲ ଦିଏ ପା ପିଇ ଦେଇ
ଘରକୁ ଶୋଇବାକୁ ଚାଲିଯାଏ ।

ବାଦାମବାଡ଼ରେ ସେତେବେଳେକୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶୁନ ଶୁନ, କୋଉଠି
କେମିତି ରୋଟେ ଦି ଟା ମିଠାଦୋଳାନ ମିଠା ତିଆରି କରୁଥାନ୍ତି ଛୋଟ
ଦୋଳାନ ମାନେ କବାଟ ଦର ଆଉଜା କରି ଖୋଇଥାନ୍ତି । ଦେଖିଲି ଦି

ଜଣ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ୧୭, ୧୭ ବର୍ଷର ଝିଅଟିଏ ପଛରେ ଦୌଡ଼ୁଛି ।
ଝିଅଟି ଖାଲି ମରିଗଲିଲେ, ମରିଗଲିଲେ, ରକ୍ତ ଗୁଡ଼ୁଛି, ମୁଁ ଉଦ୍‌ସା ରଖି
ଛୁଡ଼ା ଦେଲି ।

ସେଇ ଝିଅଟି ମୋ ଆଖିରୁ ଦୌଡ଼ିଆସି ମନେ କୁହାଇ ପକାଇଲ
ମନେ ଭଲ ରଖାକର, ରଖାକର, ବୋଲି ବଡ଼ ପାଟିକରି କାନ୍ଦି ଗଡ଼ିଗଲା ।
ସେତେ ବେଳକୁ ମୋର ବି ନିଶା ଚାଲି ଯାଇଥାଏ । ଝିଅଟି କହିଲା ଭଲ,
ସେ ଦିନଟି ମୋତେ ମାରିପକେଇବେ ତେଣୁ ରଖା କର ।

ମୁଁ ଦେଖିଲି ସେଇ ଝିଅଟି—ମୋ ସାନଭଉଣୀ ପାଦ ପରି ଦିଶୁଛି ।
ମୁଁ ଭାବିଲି ସତେ ଯେମିତି ପାଦ ମନେ ଡାକୁଛି—ମୋ ମନରେ ବଳ
ଆସିଲା । ସେଇ ଦିନ ମଦୁଆକୁ ବନ୍ଦୁ ଯିବା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଦେଲି ।
ଗୋଟାଏ ସେଥିରୁ ମରିଗଲିଲେ କ'ଣ ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ ।
ଝିଅଟିକୁ ଉଦ୍‌ସାରେ ବସାଇ ମୋ ବସାକୁ ଆଣିଲି ।

ତା' ନାଁ ପରୁରାଲି । କହିଲା ପରା, ବାବୁ ବଢ଼ିଆ ନାଁଟା । ମୋ
ଭଉଣୀ ନାଁ ତ' ପାରା । ସେ କହିଲା ତା କୋଉ ସୁରକ୍ଷା ବାସ୍ତାକୁ ନେଇ
ମେଡ଼ିକାଲ ଆସିଥିଲା । କାଲି ରାତିରେ ମରିଗଲା, ଘରକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ
ପଟାମୁଣ୍ଡାଇ ରାତି ଗାଡ଼ି ପାଇଲାନି । ବସ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ସେମାନେ ରଖିଲେ
ବସେଇ ଦେଲେନି, କହିଲେ ସରକାରଙ୍କ ନିୟମ ବାଦାମବାଡ଼ି ବସ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ
୧୦ଟା ପରେ କେହି ରହିବେନି । ଏଇ ବାଦାରେ ବସିଥିଲା ତା'ପରେ ସେ
ଦିନ ମଦୁଆ, ଏଇମିତି କେତେ କ'ଣ କହିସେ କାନ୍ଦିଲା । ମନେକରି କାନ୍ଦି
ଲାଗିଲା, ମୁଁ କହିଲି ପରା ତୁ ଶୋଇପଡ଼ି ରାତି ପାହିଲେ ତେବେ ନେଇ
ପଟାମୁଣ୍ଡାଇ ବସରେ ବସେଇଦେଇ ଆସିବ । ସେ ଘରେ ଶୋଇଥା ମୁଁ
କବାଟ ଆଉଜିଲେ ଦେଇ ବାରଣ୍ଡାରେ ଶୋଇଛି ।

ରାତି ପାଇବାକୁ ପ୍ରହରେ କି ଦି ପ୍ରହର ଅଛି, ପୋଲିସ୍ ବାଲ ୨ଜଣ
ଆସିଲେ । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସେଇ ଦିନ ମଦୁଆ ଟୋକା । ମୋର ଘର
କବାଟ ବାଡ଼େଇଲେ ପରା ଉଠିଲା, ମୁଁ ବି ବାରଣ୍ଡାରୁ ଉଠିଲି । ମୋତେ

ଦୁଇ ପାହାର ମକାଇ ଦାସେଗା ବାବୁ ଜନ୍ମଲେ—ଗଲା ପ୍ରେମ କହୁଛି;
 ଟୋକଟାକୁ ବାଦାମବାଡ଼ିରେ ଚଟକଥା ଘରଭିତରେ ରଖିଛି । ମୁଁ କିଛି
 ବୁଝି ପାରିଲିନି । ସେମାନେ କେହି ଶୁଣିଲେନି ମତେ ମଦୁଆ ବୋଲି କହି
 ପୁଣି ବାଡ଼େଇଲେ ସେଇ ଗୁଣ୍ଡାଟା ଦାସେଗା ବାବୁକୁ ଦେଖେଇ କହିଲା
 ଦେଇ ସାର ଦେଖୁନାହାନ୍ତି ତା’ ପାଟିରୁ କେମିତି ମଦ କି ବାହାରୁଛି
 ମୁଁ ତ ସତରେ ମାଲ୍ ପିଇଛି ସେମାନେ ଝିଅକୁ ଜବର ଦସ୍ ନେଇଗଲେ
 କୁଆଡ଼େ ନେଲେ ମୁଁ ଜାଣିନି ଯେ କେବଳ ଭାଲ ଭାଲ ବୋଲି ରଖି
 ପ୍ରଭୁଥିଲା—ମତେ ପୋଲିସ୍ ଦିନଟା ଆନାକୁ ନେଇ ବାଡ଼େଇଲେ ଜଣା
 ବୁଟ୍ରେ ମୋ ଉପରେ ଚଢ଼ିଗଲେ । ମୋ ଠାରୁ ସାଦା କାଗଜରେ ଟିପ
 ନେଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ଯେତେବେଳେ କେଟ’ରେ ଡାକର
 କଲେ ସେତେବେଳେ ସେଇଦିନର ମଦୁଆ ସାକ୍ଷୀ ଦେଲେ । କ’ଣ
 ସାକ୍ଷୀ ଦେଲେ କେଇକାଣି, ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲିନି ମୋତେ ଦିବର୍ଷ
 କାମଶାଟା ଜେଲ୍ ଆଦେଶ ଦେଲା ବୋଲି କହିଲେ । ମୋ ହାତରେ ହାତ
 କଡ଼ି ଲଗାଯାଇ ପୁଣି ଜେଲକୁ ଅଣା ଗଲା । ମୁଁ ମୋ ହାତ କଡ଼ିର ଦଉଡ଼ିକୁ
 ଧରିଥିବା ପୋଲିସ୍ ବାଲକୁ ପଛରବିନ୍ଦୁ ନସ କହିଲେ—“ଶଲା ଶିକ୍ଷା ଟାଣୁ
 ଥିଲୁ । ପୋଲିସ୍ ବାଲ୍ ଧୂଅ ପାଖରେ—ମସ୍ତାନି କରୁଥିଲୁ କାହିଁକି ?
 ପୁଅ କି ପେସିଲେ ଜାଣିବୁ” ।

ତେବେ ସେଇ ମଦୁଆ—ଟୋକା ଦିଟା କଣ କୋଉ ପୋଲିସ୍ ବାଲ
 ପୁଅ !

ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଘୁରାଇ ଗଲା । ମୁଁ ଏବେ ଏଇ ଜେଲରେ । ଜେଲର
 କାଲ ଅସି କହିଲେ ମକର ଭୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ କାମ କରୁଥିବାରୁ ଜୋର
 ତଣ୍ଡ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ଦୁଇଦିନ ପରେ ମୁଁ ଜେଲରୁ ଖଲାସ ହେବି ।

ମକରରକଥା ମୁଁ ମନଦେଇ ଶୁଣୁଥିଲି । ଏ ଲୋକଟା କଣ ପକ୍ଷରେ
 ସତ କହୁଛି ।

ତେବେ ସବୁ ଶିକ୍ଷାବାଲା କଣ ଖସିପ । ମୋ ମନ, ବିବେକ

ମଧ୍ୟରେ ଧୂଆଁ ଧାନ୍ତି ଲାଗି ବିବେକର ଜୟ ହେଲା । ନାଁ— ମକର ଯାହା କହୁଛି । ଠିକ୍ କହୁଛି ।

ନେଲବାଲ ଖବର କାଗଜ ଦେଇଗଲା ସମ୍ଭାଦ ଉପରେ ଆଖି ପକାଉ ପକାଉ ଗୋଟିଏ—ସମ୍ଭାଦ ଉପରେ ମୋ ଆଖି ଅଟକି ରହିଗଲା— “ଫର୍ଷ୍ଟ ଅନ୍‌ସୋରରେ ଭିରପ୍ ଶିକ୍‌ସା ବାଲର ଭଉଣୀ ଉପରେ ଗସ୍‌ପର୍‌ଶ ଅନ୍‌ସୋ ମା’ର ଆକର୍ଷଣ ମୁଖ୍ୟ” ସମ୍ଭାଦଟି ଆମ୍ଭେ ଚାଲି ଚାଲିବାପରେ ମୋ ଆଖି ପଡ଼ାଟି ଆପେ ଆପେ ବୁଜି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା, ଆଖିର ଲୁହରେ ।

ସ୍ବପ୍ନାଳି, ସେଲଦନ ବି ପ୍ରହରରେ ଲଣ୍ଠନଟିଏ ଲଗାଇ ଓଡ଼ିଶାର ଗଳି କନ୍ଦରେ ପାଦ, ପଶୁ, ମକର ପୋଲିସ୍ ବାଲର ପୁଅକୁ ଖୋଜି ବୁଲନ୍ତି ଠିକ୍ ସେପରି ଖୋଜି ବୁଲୁଥିଲେ ଶ୍ରୀ ପ୍ ଦେଶର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିରୁଦ୍ଧ ଜାୟ୍ ଜେନସ୍ ।



ସ୍ଵତିରୋମହନ

ଗାଁକୁ ଫେରିବୁଲ, ଗାଁକୁ ଫେରିଯିବାପାଇଁ କିଏ ନରୁନେ ?
ସହରର ପିଚରୁହୁଆଠାରୁ ଗାଁର ଧୂଳି ଧୂସରିତ ଧରଣୀ, ଗାଁ ଘାଟ,
ପୌଷ ସଂଧ୍ୟାରେ ଚାଷୀ ତାର ସୁନା ପଞ୍ଚଲକୁ ଶଗଡ଼ ଚାଡ଼ରେ ଲଦିଦେଇ
ମନ ମରାଣିଆଁ ଗୀତ ଗାଇ ଗାଁକୁ ଫେରି ଥିବାର ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ଠାରୁ
ଗାଁର ଗୋଡ଼ମାଟି ପାଣିପବନ ସେ ସବୁରୁ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ମିଳିଥାଏ,
ସହରର ରୁଟିନ ବନ୍ଧା ଜୀବନ ଠାରୁ ଯେ ନିଷ୍ପତି ଭାବ ଆନନ୍ଦ ଦାୟକ
ଏହାକୁ ସେ କୌଣସି ଲୋକ ମୁକ୍ତି କାନ୍ଦରେ ଧ୍ବିକାର କରିବ ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଏକଥା ବୁଝାସ କରି ପରିଲକ୍ଷନ । ଗାଁ ଚାଧୁଆ
ତୁଠାରୁ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ଗାଁ ମାଲପଞ୍ଚ କେଳପଦ କଥାଟା ମନରେ ବାରମ୍ବାର
ପ୍ରତିଧ୍ଵନିତ ହେଉଥିଲା ।

ଠିକ୍ ଦୁଇଦିନ ପରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଫେରିଆସିଲା ଗାଁରୁ । କିନ୍ତୁ ମନରେ
ନଥିଲା ତାର ସରସତା । ମୁହଁରେ ଉକି ମାରୁଥିଲା ବିଷାଦର କଳା-
ଢାଣ୍ଡିଆ ନେଇ । ସେତେବେଳକୁ ବାପା ମଳୟବାବୁ ଅସିନିଆନ୍ତ ଅପିସରୁ,
ଜୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଫେରି ନଥାନ୍ତୁ କଲେଜରୁ । ମା' ସଂଧ୍ୟାଦେବୀ ପ୍ରଶାନ୍ତର
ଆକର୍ଷକ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନରେ ସେତକ ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଚାଠାରୁ ଅଧିକ
ବ୍ୟଥିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ତା'ର ବିଷୟ ମୁହଁକୁ ଦେଖି । ସେ ସେନ୍ଦ୍ରାଗନ୍ଧ
କଣ୍ଠରେ ପରୁରଲେ-‘ପ୍ରଶାନ୍ତ ତୁ ଏମିତି ହଠାତ୍ ପଳାଇ ଆସିଲୁ ? ସହର
ହାଡ଼ିଲା ଭଲ ଲଗୁନି ବୋଲିତ ଏମ. ଏ ପରୀକ୍ଷା ପରେ ନିଜେ ଜିଦ୍ ଧରି
ସେଲୁ ଗାଁକୁ ବୁଲିଯିବା ପାଇଁ । ଆଉ ମନ ଦୁଃଖ କରି ଯିଲାଇ ଆସିଲୁ
କାହିଁକି ? କଣ ହୋଇଛି ତୋ'ର ?

ସନ୍ଧ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଶାନ୍ତର ମୁହଁରେ ବିଷାଦର ଛାଇ ଦେଖି ସନ୍ଧି ପାରୁନ ଥିଲେ ସେ ଯେ ତାଙ୍କର ରକ୍ତ ମାଂସରୁ ସୃଷ୍ଟି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶାନ୍ତ ! ସବୁ ଶୁଣି ମଧ୍ୟ କିଛି ଶୁଣି ପାରୁନଥିଲା । ଅସ୍ଥିରତାର ଡେଉଁରେ ତା'ର ମନ ଡଙ୍ଗାଟି ନାଚୁ ଥିଲା । ଭୁଣ୍ଡ ନଖୋଲି ଝଡ଼ ବେଗରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ନଥା କର ଖଟ ଭିତରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । ଅସରନ୍ତି ଶବନା ମଧ୍ୟରେ ତା'ବର୍ଣ୍ଣପଟରେ ପଡ଼ି ଝେଉଟିଥିଲା । ଗାଁର ସେହି ଧୂଆଁ ଲେଙ୍କମାନଙ୍କର କାନକୁହା ଟୁପ୍ ଟାପ୍ କଥା—ଇଏ ମଳୟ ବାବୁଙ୍କର ନିଜ ପୁଅ ନୁହେଁ ମ, ସନ୍ଧ୍ୟାର ସେହି ଆଗ ପୁଅଟା । ଏକଥା ପଦକରେ ପ୍ରଶାନ୍ତର ମନ ଆକାଶରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ବୈଶାଖୀ ଝଡ଼ । ସେହି ଅଶାନ୍ତ ଝଡ଼ରେ ଲୁନହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେ ନିଜେ ଯେତକ ଉତ୍ସାହ, ଆଗ୍ରହରେ ଗୋଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ତା'ର ଆକାଂକ୍ଷିତ ଗାଁରେ ବଳକା ସମୟତକ ହସ ଗୁସିରେ କଟାଇବା ପାଇଁ । ଯେତକ ଦୁଃଖ ଆନ୍ତର ଚିନ୍ତା ଭାବନା ମନନେଇ ଫେରିଆସିଲା ତା'ର ନିଜେ ଦିନିଆଁ ପରିଚିତ ସମସ୍ତ ଜୀବନକୁ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ଭାବ ଶୁଣିଥିଲା ତା'ଭାବନାର ଯେପରି ପରିସମାପ୍ତି ନଥିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେଶ ମଧ୍ୟ ନିଜ କୋଠରୀ ମଧ୍ୟରେ ବିଚଳିତ ମନରେ ଘୁରି ବୁଲୁ ଥିଲେ ଅନାବନା ଭାବନାର ଗହଳିଆ ନିଜାଲରେ ପଶି । ଗାଡ଼ିର ଫର୍ଣ୍ଣ ଶୁଭଳ ଗେଟ୍ ପାଖରେ । ବୋଧେ ଅସ୍ଥିପରୁ ଫେରି ଆସିଲେ ମଳୟ ବାବୁ—ପ୍ରଶାନ୍ତର ବାପା ।

ମଳୟବାବୁ ପଛନାୟକ ଓ ଏ. ଏସ୍. ସରକାରଙ୍କର ଜଣେ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ ପଦସ୍ଥ କର୍ମଚାରୀ । ଘରେ ପଶୁ ପଶୁ ସନ୍ଧ୍ୟାଦେଶ ଅଧର୍ଯ୍ୟ ହୋଇକହି ପକାଇଲେ—ପ୍ରଶାନ୍ତ ଆଜି କାହିଁକି ଗାଁରୁ ଫେରିଆସିଲା । ଯେତେ ପଚାରିଲେ କିଛି ନକହି ସେ ଘରେ ନନ ଦୁଃଖରେ ଶୋଇଛି ।

ମଳୟ ବାବୁ ଅନୁଭବ କଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେଶକ କଣ୍ଠରେ ଫୁଟି ଉଠୁ ଥିଲା ଆବେଗ, କରୁଣତାର ସ୍ୱର । ସେ ନିଜକୁ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତିସ୍ଥାନ ମନେ କରୁ

ଥିଲେ । ତାଙ୍କ କଲିକତାରୁ ଛୁଡ଼ିପଡ଼ୁଥିବା ଚେନାଏ ରକ୍ତ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ତାଙ୍କର ଅତି ଆଦରର ଗୋଲବସରର ସେନୁକ ପୁଷର ପଞ୍ଜକ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଶୋଇଛି ମନ ଦୁଃଖରେ । ସେବା ଅସ୍ଥ ପରି ରହିପାରନ୍ତ କପରି ? ପଶିଗଲେ ପ୍ରଶାନ୍ତର ଶୋଇବା ଘରକୁ ! ପଛେ ପଛେ ସଂଧ୍ୟା-ଦିନ ।

ବାପାଙ୍କର ତାଙ୍କରେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲ ପ୍ରଶାନ୍ତ, ଲୁହ ଜଳ ଜଳ ଆଖିର ଫେର ଚାହିଁଲେ ସେ । ତୋର କ'ଣ ହୋଇଛି ? ବାପାଙ୍କର ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିବା ତା ଆଖିର କେଇ ବୁନା ଲୁହ—ତା ବାପାକୁଳ ଜଣେ ରକ୍ତ-ଗର୍ଭର କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋତେ ଲୁହର ଥିଲେ ମୋ ଜୀବନର ଅଲୁରୁ କାହାଣୀ ।

ଏହି କଥା ପତକରେ ମଧ୍ୟ ଘୁରି ପାଇଥିବା ସନ୍ଧ୍ୟାଦେହୀଙ୍କର । ଆଖି ପିଛୁଳାବଳ ଆସି ସେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ନିଜ ଶୋଇବା ଛଟ ଉପରେ । ଗୁରୁ ବିବ୍ରତ ଓ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କମନ ପରଦାରେ ଗୋଟିକ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ନାତି ଉଠିଲା ସେହି କଳଙ୍କିତ ହଜିଲା ଅଞ୍ଚଳର ଦୃଶ୍ୟ । ଗର୍ଭର ଚିନ୍ତା ଓ ଅସହ୍ୟ ବ୍ୟଥାର ଓଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଉଠିଲା ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଟି । ଅନେକ ପରିହାସ, କଷ୍ଟ କରି ଯେଉଁ କଳାକୁ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଶୋର ଦେଇ-ଥିଲେ ମନ ମଧ୍ୟରୁ । ଆଜି ଏତକାଉଣି ବସ ପରେ ହଠାତ୍ ସେହି କଥାର ଚିନ୍ତା ପ୍ରୋତ୍ତର ଘଣ୍ଟି ଘଣ୍ଟି ସେ ସେପରି ଚାଲିଯାଉ ଥିଲେ ଦୂରକୁ—ବଡ଼ ଦୂରକୁ ।

ସମସ୍ତେବଦଳ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀର ଗୁପ୍ତା ସନ୍ଧ୍ୟା । ଅଜା ଅରାଧ୍ୟରେ ଶୋଇଟି ବସନ୍ତର ପରଶ । ମନ ପବନ ମୁଗୁଣ୍ଡେ ନବ ପଞ୍ଜକରେ ସୁରଭିତ ସରଳା, ତପଳା, ତଞ୍ଜଳ ହିଁ ଅଟିଏ ସେ । ଗୋଲ ଗାଲ ମୁହଁରୁ ସବୁବଦଳ ମଞ୍ଜି ଫୁଲିଆ ହସ ।

ଅଜା ଘରର ହିଁ ଅ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଦିନ ଉପବାସରେ ରହିଲା ନାହିଁ ସେମାନେ, ବାପାଙ୍କର ଶ୍ରେଣିଆ ଗୋଷ୍ଠୀମାନ ଚାଲିବାର ସ୍ବଳ୍ପ ଆଗରେ

ବାଗା ବୋଉ, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଗଲ ରଞ୍ଜଣୀକୁ ନେଇ ଛୋଟ ପରିବାର ଡକାଟି ଲଢ଼େଇଆ ସଂସାର ନଦୀର ଟାଣୁଆ ପୁଅରେ ମଧ୍ୟ ଏ ପାଖରୁ ସେପାଖକୁ ସୁ ଛୁଟିରେ ଲାଗିଯାଏ ।

ସମୟେ ସମୟେ ତାଙ୍କ ଭରସା ଆସନ୍ତି କାଶୋର ବୋଉଙ୍କର ମାଉସୀ ଝିଅ-ରଞ୍ଜଣୀର ପୁଅ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଦୁଇଫେକିଏ ଢେଲ । ସୁଠାମ, ସ୍ବାସ୍ଥ ଯୁବକ କିଶୋର ତାଙ୍କ ଝୁଲର ସହକାରୀ ଶିକଳ । ରୁଟି ଦିଦ ମାନଙ୍କରେ କନକାର ଆସନ୍ତି; ସନ୍ଧ୍ୟା ପାଖରେ ବସନ୍ତି । ପାଠ ପଢ଼ା ସମ୍ପର୍କରେ ଏଣୁ ତେଣୁ ପଚାରନ୍ତି । ଜଣେ ପକଳ ମୁରଗ ପରି ମନଦେଇ ପଢ଼ିବାକୁ କଥା ସ୍ବରମର ଗନ୍ଧାକୁ ଚାରିଦି କରବାକୁ ମଧ୍ୟ ପସନ୍ଦ ନାହିଁ । ଆଉ ବେଳେ ବେଳେ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଗାଲ ଚିପି ଦେଇ କହନ୍ତି—ମାଉସୀ ! ଫୁଆ ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟ ଝେଲଣି, ଜମାରୁ ପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ଉତ୍ତରରେ ବୋଉଙ୍କ ମୁଖରୁ ସରୁ ଦସମିଶା ସ୍ବରରେ ଶୁଣିବା—ଭୂତ ତା'ର ଗଲ ମାଷ୍ଟର ସବୁ କିଛି । ମୋତେ କ'ଣ କହୁଛୁ ? ତା ପାଠ ପଢ଼ା ଦାୟିତ୍ବ ତୋ ଉପରେ । ବୋଉଙ୍କର ଏଇ କଥା ପଦଙ୍କରେ କିଶୋର ଆତ୍ମ ସନ୍ତୋଷରେ ଯେତକ ଫୁଲି ଉଠେ, ତାଠୁ ଅଧିକ ଝାଉଁଳ ପଡ଼େ ସନ୍ଧ୍ୟାର ମୁହଁଟି କୁଆଁସ ଲଜରେ ।

କିଶୋର ଆସନ୍ତି । ବଡ଼ଟା ରହି ପାଆନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଭରସା ଅଗ୍ରବ ଅସୁବିଧାରେ ଗୁରୀ ନେବାପାଇଁ ଖୁବ ଆଗ୍ରହ ହୋଇ ଉଠନ୍ତି । ଯେପରିକି ସେ ତାଙ୍କ ଭରସା ରୋଗଗାଣିଆ ବଡ଼ ପୁଅ । ସେ ପରିବାର ବଞ୍ଚିକଣ୍ଠି ଅମାଳିଆ ମମୟ ଚଳ ଆଗକୁ ସେତେକ ଗତିରୁଲେ । କିଶୋରର ସେହି ପୌତ୍ରାବର୍ତ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ ଯାଦଟି ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଡ଼କୁ ସେମିତି ମାଡ଼ିରୁଲେ । ତାଙ୍କ ଭରସା କିଶୋରର ଅବାଧ ପ୍ରବେଶ ଯେତକ ବଢ଼େ, ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ କିଶୋର ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା ସେତକ କମେ । କିଶୋରର ଲଗୁହୁଏ ପିବାପାଇଁ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଆହୁରି ପାଖକୁ । ଏପରିକି ଦୁଇଟି ମନକୁ ଗୋଟିଏ କରିବା ପାଇଁ ଭଲ ଆତ୍ମାକୁ ଅଭିନ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ବଢ଼ିଲେ ଦେହକୁ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରିବା ପାଇଁ କିଶୋରର ଯୁବ ପ୍ରାଣ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହୋଇଉଠେ । କିଶୋରର ଆହୁରି ଲଗୁ

ହୁଏ ସଂଧ୍ୟାର ଯୌବନ ଯୁଆରୀଆ, ଚାନ୍ଦ୍ରଣୀ ଭଲୋୟିତ ବସ ନଦୀରେ
ଥରେ ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚି ଯିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଇଏ ଏପରି
ଏକ ବେଳର କଥା ଯେ କାହାକୁ ଗୋଲ କହି ହୁଏନାହିଁ କି ନିରବରେ ମନ
ମଧ୍ୟରେ ସହି ହୁଏ ନାହିଁ । ହେଲେ ମନର ଅକୁହା କଥା ଚିପି ରହିବାକୁ
ଶୁଣେ ନାହିଁ । ସେ ଉପ ତଳ ଓଠର ପାଳ ଦେଇ ନିର୍ଗତ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ
ଦୁଇ ଆଖି ବାଟେ ବାହାରି ଯାଏ । କିନ୍ତୁ ସଂଧ୍ୟା କିଶୋରର ଏ ଅବ୍ୟକ୍ତ
ଭାଷାକୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ କୁହେ ପାରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବେଳେ ବେଳେ ତା ଫୁଲ
ପିନ୍ଧା ପିଠିରେ କିଶୋର ଭାଇର ଗୋର ଡାକରେ ନରମ ପ୍ରଶ୍ନରେ ସେ ତା
ଛୁତରେ ଏକ ଅସହ୍ୟ ବେଦନା ଅନୁଭବ କରେ ଯାହାର ଉପଶମର ବାଟ
ଖୋଜି ପାଏ ନାହିଁ । ତଥାପି ତାର ଲଜ୍ଜା ହୁଏ—ନା ପିଠିରେ କିମ୍ବୋର
ଭାଇଙ୍କର ନରମ ପ୍ରଶ୍ନରେ ସେ ତା' ଛୁତରେ ଯେଉଁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରେ ।
କିଶୋର ଭାଇଙ୍କର ସେହି ଡାକରେ—ଥେସିସ କୋପକୁ ତା ଛୁତରେ
ଜାକୁଡ଼ି ଧରି ସେ ନିଶ୍ଚୟ କରନ୍ତା ତା ଛୁତର ଅଦେଶୀ ଧୂଳି ।

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ସଂଧ୍ୟାର ସମସ୍ତ ଝେରରେ ଧୂଳିର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ବଢ଼ି
ଯାଇଥିଲା—ସୌରଭିନ ଫୁଲ ସଜ ବେଳେ ତାଙ୍କ ଘର ଆଗରେ ଗାଁର
ମୁଣିଆ, ସାହିର ମାମଲିଆର ସବୁ ରୁଣ୍ଡି ହୋଇଥିଲେ । ଏକ କୋଳାହଳ
ମଧ୍ୟରେ ସେହି ପରଘର ଲଜ୍ଜା, ବଡ଼ ମୁଣିଆ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମହାନ୍ତ ତା'ର ବାପାଙ୍କୁ
ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀରେ କହୁଥିଲେ—”ମହାପାତ୍ର ! ତୁମକୁ ଆଜି ବାହାର କର-
ଗଲା, ତୁମର ଅବସ୍ଥା ପୁରୁଷର ଅମାର୍ଜନୀୟ, ଝିଅ ପାପ ଗର୍ଭ ହୋଇଛି,
ବାହା ନହୋଇ ମା' ହେବାକୁ ଯାଉଛି ” । ତାର ବାପା ତଳକୁମୁହଁ ପୋତି
ଆଖି ନୁହେଁ ଲୁହାକାନରେ ପୋଛି ସବୁ ନିରବରେ ଶୁଣି ଯାଉଥିଲେ, ବୋଉ
ଘର ଭିତରେ ବସି ଫୁଲିଫୁଲି କାନ୍ଦ କହୁଥିଲେ । ଆଲୋ ଅଲଗା ନାଁ
ପକେଇ ପୋଡ଼ାମୁହଁ, ଗାତପଣି ଏକଥା ଶୁଣାଇବା ଆଗରୁ କୁ ବସ ଖାଇ
ନମଲୁ କାହିଁକି ? ଏସବୁ କଥା ଶୁଣି ଦେବିନ ଆପାଦ ମନ୍ତ୍ରଣା ଥରୁଥିଲା
ସଂଧ୍ୟାର । ମୁଣ୍ଡ ଘୁରାଇ ଦେଉଥିଲା, ପ୍ରହର କଲିଙ୍ଗ ଟା ପେଟର ଛୁଡ଼ି ପଡ଼ୁ
ଥିଲା କାନ୍ଦନାଥ ବଡ଼ ଗେଣ୍ଡାଟି ପରି ଦିଶୁଥିଲା ସ୍ତେଷଆଖି ଯୋଡ଼ିବ ବୋଉର
ମାଡ଼ରେ ଫୁଲି ଯାଇଥିଲା ଗୋଡ଼ଡାକ, ତଥାପି ହତାଶିଆ ଶୁଭାଶୀରେ

ସାବନା ଦେଲିରେ ଝୁଲିଝୁଲି ମନ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ଜାହାକୁ
କଠୋର ଚାଉନା, ଡିଗ୍ଗି ଭାଙ୍ଗିନା, ବଧା-ଗୋଟା ମାଡ଼ରେ ଅଧକର
ଲେଉଟି ନଥିଲା କହୁ ଦେବାପାଇଁ ତାର ଏ ଅସ୍ତ୍ରୋ ପାଇଁ କିଏ ଦାୟୀ
ବୋଲି !

କିନ୍ତୁ ପଡ଼ିଶା ସାଉଜି ଯେତେବେଳେ ତାକୁ କୋଳରେ ଧରି, ଲୁହ
ଭରି ଆଖି ଓ କଅଁଳିଆ ପୁରରେ କହୁଲେ—ସଞ୍ଜୁ, ତୁମେ ଲେଉଟି କିପରି
ଏ ଗାଟିରେ ଗୋଡ଼ ଖସାଇଲୁ—ସେତେବେଳେ ମୋ କାନ୍ଦକାନ୍ଦ ପୁର ପରପର
ଗଳାରେ କହିଥିଲା—ଆମ ସ୍କୁଲର ଆନୁଆଳ ପଙ୍କସନ ଦିନ ଆମେ ସବୁ
ବସି ଡ୍ରାମା ଦେଖୁଥିଲୁ ଡ଼ାଠା ଝୁଡ଼ ଓ ପରେ ପରେ ବର୍ଷା ଯୋଗୁ କିଏ
କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ । ବର୍ଷା ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଦରକୁ ପଳାଇଯାଇ
ଥିଲେ । ବର୍ଷା ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଦରକୁ ଏକାଇ ଆସିବା ମୋ ପକ୍ଷେ ପନ୍ଦବ
ନଥିଲା, ମୁଁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଥିଲି କିଶୋର ସ୍ବାଭାବ ବୟାକୁ । ବର୍ଷା ଗୁଡ଼ି ଯାଇ
ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ କଲା କଟିକଟି ରାତିରେ କରଗାର ଭାଇ ମୋତେ ଗୁଡ଼ିଦେଇ
ନଥିଲେ । ଫରମ ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା ରାତିର ଗହ୍ୱରରା ଜମି ଆସୁଥିବା ନଦରେ
ନଇଁ ପଡ଼ୁଥିଲା ମୋର ଆଖି ପତା । ମୋର ଅଜାଣତରେ ମୁଁ ତଳ ପଡ଼ିଥିଲି
ସେହି ବସିବା ସ୍ଥାନରେ । ତା' ପରେ...ରାତି ସେତେବେଳକୁ କେତେ ହେବ
ମୁଁ ଜାଣେନା, ଡ଼ାଠା ସେତେବେଳେ ମୋର ନଦ ସାଙ୍ଗିଲି ମୁଁ ଅନୁଭବ
କଲି ମୋଉମରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଓଜନିଆ ଦେହର ରୂପ । ମୋମୁହଁ ପାଖରେ
ଖର ନିଶ୍ୱାସ । ମୁହଁକୁ ମୁହଁ ଦଣ୍ଡୁ ନଥିବା ଅନ୍ଧାର ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ଚିହ୍ନି
ପାରିଥିଲି ସେ ଦେହଟିକୁ; କିନ୍ତୁ ଜେଉଁ ଏକ ଅଜଣା ପୁଲକରେ । ଅସୀମ
ଅମୋଦରେ ମୁଁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରିଥିଲି କିଶୋର ସ୍ବାଭାବ । ରାତି ପାଞ୍ଚ ଯାଇ—
ଥିଲା । ମୁଁ ତାଲୁକା ଦେଖି; ଫିକା ବେହେରା, ଶୁଖିଲା ମନଦେଇ ଫେରିଥିଲି
ଦରକୁ !

ଏ ଭୁଣ୍ଡୁ ସେ ଭୁଣ୍ଡୁ ବ୍ୟାପି ଯାଇଥିଲା ସଂଧ୍ୟାର ଏପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ
ଦାୟୀ ତାର କିଶୋରସ୍ବାଭାବ, ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ସେହି ଗୋଟିଏ କଥା—ସଦୃଶ
ତାକୁ କିଶୋର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅଦୃଶ ନିଅନ୍ତା—ବିରୁଦ୍ଧ ଏକ ଦୁଃଖିନୀ
ସ୍ତ୍ରୀର ଭାଗ ଦେଇ ଯାଆନ୍ତା—ବିନୟନିଆ ଅବସ୍ଥା ସୂଚିତ ଯାଆନ୍ତା—

କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ କିଶୋର ସେ କାହିଁ କେତେ ଦୂରରେ—ସୁଦୂର ବରହମପୁରରେ ରହି ଟ୍ରେନିଂ ନେଉଥାନ୍ତି ।

୭. ଏ ସମୟରେ ନୂଆ ଗୁଳିଭାରେ ଜଣେ କର ଫେରିଥାନ୍ତି ଘରକୁ ଉଦାର ସୁରବେଳା, ପରଦୁଃଖକାନ୍ତର ମଳୟ ବାବୁ : ଗାଁ ଝିଅ ସଂନ୍ୟାସ ସମୟ ବସନ୍ତ ଶୁଣିବା ପରେ ଧାଇଁ ଯାଉଥିଲେ ସେଠାକୁ । ସଂନ୍ୟାସାପାଙ୍କର ଅଶ୍ରୁଳ ଆଖିର କରୁଣ କାହାଣୀ ମା'ଙ୍କ ପ୍ରତି ଗାଁ ଲୋକଙ୍କର କଟୁକଥା । ସବୋପରି ଏକ ନିରାଶ୍ରା ଝିଅର ଅବସ୍ଥା ବସନ୍ତ ଚିନ୍ତା କରି ଗଭୀର ଦୁଃଖରେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ସେବରହମପୁର ନିଜେଯାଇ କିଶୋରକୁ ସମସ୍ତ ବସନ୍ତ ହୃଦବୋଧ କରାଇ ଏ ଘଟଣା ସମ୍ପାଦନର ଏକ ବାଟ ବାହାର କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ଘରକୁ ।

ଯଥା ସମୟରେ ଏକ ପାଉଁଶିଆ ମନ ନେଇ ବରହମପୁରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ମଳୟବାବୁ । ତାଙ୍କର ଚିନ୍ତାତମନ ମରାସ ମୁହଁକୁ ଦେଖି ଘରେ ବୁଝିନ ତାଙ୍କର ପଚାରିଥିଲେ—କିଶୋର ରାଜ ଦେଲେ ମଳୟ ?

ନା—ଏହି ଗ୍ରେଟ ଉତ୍ତରଟି ଦେଇ ସେ କହିଲେ—ଭଉଳି ଆଜିର ଦୁନିଆରେ ସତ୍ୟ ମୁଖାପିତା ମଣିଷ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ଅସତ୍ୟ, ମୁଖ ବଦଳି ପିଣ୍ଡାକ, ପଶୁ । ନିଜର ଗୁପ୍ତ ବାସନାକୁ, କୁହୁଳି ଲଳିତାକୁ ଚରିତାର୍ଥ କରି ଯିଏ ଏକ ସଜପଟା ପୂର୍ବ ପରି ପବିତ୍ର ଗଙ୍ଗା ଜଳ ପରି ସ୍ପର୍ଶ ବାଳକା ପ୍ରାଣରେ ଅପବିତ୍ରତାର—ଆବର୍ଜନା କଳଙ୍କର-ଅବିକଳା ଭରିଦେଇ ପର-ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନିଜକୁ ଆଦର୍ଶ ଚରିତ୍ରବାନ ସୁବଳ ବୋଲି କହି ଆତ୍ମ-ଗର୍ବରେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ । ମୋର ଲଜ୍ଜା ହେଉଥିଲା ସେପରି ଲୋକର ଗଳାପି ମାରି ଦେବା ପାଇଁ ।

ଆଉ ପୁଣି କ'ଣ ଚିନ୍ତା କରୁଛ ?

ଭଉଳିଙ୍କର କଥାରେ ହଠାତ୍ ମଳୟବାବୁଙ୍କ ଫାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା—ଏ ଗାଁର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷାପାଇଁ ସୁଖୀ ପରିବାରର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ସଂନ୍ୟା

ବାପାଙ୍କର ଚଳମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ କରିବା ପାଇଁ ତେଣୁ ନିଶ୍ଚୁର ମମାଜର ବାହୁର ବତାସରେ ଏକ ନିଶ୍ଚିତା ବାଳିକାର ଜୀବନ ଉପକୁ ଖିନ ଭିନ କରି ଅନେକାନ୍ତର ଲିଭାଇ ନଦେବା ପାଇଁ ମୁଁ ସଂକ୍ଷ୍ୟକୁ ତା' ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ମୋର କରିନେବାକୁ ଠିକ୍ କରିଛି । ସବୁ ଜାଣିବାପରେ ଉ'ଇ ୨ ଭୂମ ମୋ ମତରେ ହିମତ ନଦେବା ପାଇଁ ମୋର ଅନୁରୋଧ ।

ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାଇଙ୍କର ମତାମତ ଶୁଣି ମଲୟ ବାବୁ ସ୍ବି ହୋଇଥିଲେ । ତୁ ସତ୍ୟ, ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ ଭଲମନ୍ଦ ବରୁର କରିବାର ସମୟ ତୋର ଆସିଛି । ଜ୍ଞାନୋଦୟ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଏହା ପଦ ତୋ'ର ଏକାନ୍ତ ଇଚ୍ଛା ସେଥିରେ ଆମେ ଅନୁଜ୍ଞା ପ୍ରକାଶ କରିବୁ କାର୍ତ୍ତିକ ? ତୁ ପୁଣି ହୁଅ ତୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟତ ଉତ୍କଳ ଯେଉଁ ଏହାହିଁ ଆମର କାମନା । ଭାଇଙ୍କର ଏହିକଥା ପାଖରେ ମଥା ନଇଁ ପଡ଼ିଥିଲା ମଲୟବାବୁଙ୍କର ।

ଫୋଟୋଗ୍ରାଫର ଭାବନାର ସ୍ରୋତ ବହିସ୍କାରିଥିଲା । ତା ସାଙ୍ଗକୁ କଲି କଲି କାନ୍ଦରେ ଅବାରିତ ଅଶ୍ରୁଧାର ଆଖିରୁ ବୋଧହୁଏ । ଅଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଠିକ୍ ମନେ ପଡ଼ୁଛି ସେକିନ ସେ ଏପରି କଲି କଲି ହୋଇ ଜାଣିଥିଲେ ମଲୟବାବୁଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତରେ ପହଞ୍ଚି ମିଳନ ଅବସରରେ ଏକାନ୍ତ ଗୋପନରେ ଜୀବନର ଅଭୁଲ ହିକରେବାପର ଶେତରେ । ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଦେଇ ମଲୟବାବୁ କହିଥିଲେ । ତୁମ ଆଖିର ଲୁହପୋଛି ଦେବାକୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞ କରି ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଦର ନେଇଛି ସଂକ୍ଷ୍ୟ ମୋତେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତୁମେ ଏକ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ପାରିବ ?

ସ୍ବାମୀଙ୍କର ପଦଧୂଳି ସୀମାନ୍ତରେ ମାରି କରିଥିଲା—ହଁ ପାରିବ ।

ଦୁନିଆ ଜାଣିବ ଆମେ ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ! କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଯେବେ ମଧୁର ସଂପର୍କ ବନ୍ଧୁରେ ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ସଜ୍ଜର ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦିତ ହୁଏ ! ସେହି ଆଦମ

ଅଦମ୍ୟ ପ୍ରକୃତିଗତ ଲଳିତା-ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ ଦେଇ ଆମେ ଭୂମର ଗର୍ଭସ୍ଥ ଭୃଣକୁ ଅପବିତ୍ର କରିବା ନାହିଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏ ଦୁନିଆର ଆଲୋକ ପବନ ସ୍ପର୍ଶ କରନ୍ତି । ମଳୟବାବୁଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ଗ୍ରହଣବେତାରେ ବସ୍ଥିତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାଦେବୀ । ଲୁହସର ଆଖି ଶୀଘ୍ର କଣ୍ଠରେ ମୋ ପୂର୍ବର ଥିଲେ—ଆଉ ସେ ଭୂରେ ଭବିଷ୍ୟତ ?

ମୁଁ ମୋ ଅନ୍ତରରେ ସ୍ନେହ, ମନର ମମତା ଓ ପିତୃ କୋଳର ଶରଧା ଛତରଣ କରି ତାକୁ ଆଜି ଆଦରର ଲଳନ ପାଳନ କରିବି । ଏ ଦୁନିଆ ଦୁଆରେ ତାକୁ ଜଣେ ମଣିଷ-ପରି-ମଣିଷ କରି ବଢ଼ାଇବି ମୁଁ କଥା ଦେଉଛି ଦୁନିଆ ଜାଣିଲେ ମଧ୍ୟ ଦିନକ ପାଇଁ ସେ ଜାଣିବାର ଅବକାଶ ପାଇବ ନାହିଁ ଯେ ମୁଁ ତା'ର ଜନ୍ମଦାତା ନୁହେଁ ବୋଲି, ଜୀବନର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଟିକିଏ ଅବହେଳା ଅନୁଭବ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ପାଇବ ନାହିଁ ।

ଜୟନ୍ତର ମା' ମା' ଡାକରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେବୀଙ୍କ ଶ୍ରବଣା ସ୍ୱରାଜ ପୂଜା ଶିଅ ଶୁଭଗଲ । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ମଳୟବାବୁ ସତେ ଯେମିତି ଏ ସବୁ ଶୁଣିଥିଲେ ।

ମଳୟବାବୁ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଓ ଜୟନ୍ତକୁ ନିଜ ପାଖରୁ ଟାଣିଆଣି କହିଲେ—
ପ୍ରଶାନ୍ତ ମୁଁ ତୋର ବାପା ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଜୟନ୍ତର ବଡ଼ଭାଇ ଏକଥା ତୁ କେବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବୁନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ତୁମେ ଦୁହେଁ ଦୁହେଁ ଅଛ' ବନଶିତ ସୁଷ୍ପ ତୁ ଏ ଘରର ବଡ଼ ମୁଅ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ଯେ ତୋର ମା' ଏ କଥା ତୁ କେବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବୁ ନାହିଁ ?

ସେତେବେଳକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦେବୀ ମଳୟବାବୁଙ୍କ କାନ୍ଦି ଉପରେ ଓଠକୁ ଚୁପିରଖି ଅଶ୍ରୁମୋଚନ କରୁଥିଲେ ନିଜ ଅନ୍ତରର ସ୍ୱାଧିକାର କର ।



ବିଷୟ ବଳୟ

ଯେଉଁ ଗାଁ ନଦୀ କୂଳରେ ମୈତ୍ରୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଗୁମିଆଁ ଜୀବନର ପ୍ରଭୁ
ସୁଖ ଦେଖା କରାଇ ଦେଇଛି, ସେହି ଗାଁର ଗୋଲ ମରୁଜ ଗାଁରେ ସନ୍ଧ୍ୟା
ଶଶୀଦେବୀ ମନ ଲେକାନ୍ତର କେତେ କଷ୍ଟନାମ ସହ ଅଳ୍ପ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଆନନ୍ଦ
ଧରି ହୋଇଛି । ଗୋଟିଏ ଅମୃତନର ଗୁଲିଗୁଲି ଜୀବନର କେତେ ମଧୁମୟ
ଗୀତ ଗାଇଛି । ହଠାତ୍ ଶବ୍ଦର ଗାନ୍ଧୀ ଜୀବନରେ ସେହି ପରିଚିତ ଜନ୍ମ
ଭୂମିକୁ ପ୍ରଥମ ଆମେରିକ ମନୁଷ୍ୟ : ଗାନ୍ଧୀ ଆମ ଗାଁର ଜୀବନର ପାଇଁ ।
ଅନ୍ତର ଜୀବନରେ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରତି ଥିବା ସତ୍ୟ, ମଧୁର, ଅମୃତମୟ, ଆଜି ସେ
ପ୍ରତି କାହିଁ ? ସେ ନଦୀ ବହି ଯାଉଛି; ନଦୀ ସପତାଶର ଗାଁ ପ୍ରମିତ ଅଛି ।
ସେହି ପୃଥ୍ବୀ ପ୍ରମିତ ଅଳ୍ପ ସେପାରିର ନୂଆଟିଆ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି ତଳ
ଫଳୁଛି । କେଉଁ କାଳରୁ ନଦୀ ଆମ ଗୋଟିଏ ସେହି ଝଙ୍କା ବରଗଛଟା
ପ୍ରମିତ ଛୁଆଟାରେ । ତା'ର ଉପରେ କେତେ ଜାତି ପକ୍ଷୀଙ୍କର ସହ
ପ୍ରମିତ ପ୍ରମିତ ଆକର ବସୁଛି । ଗାନ୍ଧୀଆଳ ଟୋକାର ଗୋଧନ ବାହୁଡ଼ା
ବଂଶୀର ସ୍ବର ଆଜି ପ୍ରମିତ ଶୁଭୁଛି କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ଶୁଭୁନାହିଁ ତା'ର ମା'ର
ଚେନ୍ନାଳିଆ ଡାକ, ଶୁଭୁ ନାହିଁ ତା'ର ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ଡାକ । ଅର୍ଦ୍ଧ ପାଗଳ
ଚଇତା ତାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବୁଝିଆ ଡିଅ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡରେ ଛାତଦେଇ କଇଁ କଇଁ
ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥିଲା, ଖାଲି କାନ୍ଦୁଥିଲା ।

ଚଇତା !

ଚଇତା ବେହେରା, ଏହି ଜରିପୁର ଗାଁର ପୁଅ । ଗୁମିଆଁର ପୁଅ ସେ
ଶୁଷ ଚାର ଚଉଦ ପୁରୁଷର ବଂଶୀକୁ ବଂଶିକ ଜୀବକା ।

ତା'ର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି, ବୋଉ କହୁଥିଲା, ଯେଉଁଦିନ ଚଇତା ଜନ୍ମ
ହେଲା, ତାର ମାସ ଲେଇଟା ଉପରେ ବାପା ତାର ମରିଗଲା । ମରିଗଲା
ନୁହେଁ ତ ଭରିଗଲା । ଅସ୍ଥବ ଲୋକ ବେଶୀବନ ବଞ୍ଚିଲେ ସିନା କଷ୍ଟ ପାଇବ

ମା' କେଣ ଗଳ୍ପକୁ କୋଳେଇ କାଟେଇ ମଣିଷ କଲ । ମଣିଷ କଲନ ତ ଭେଣ୍ଡି ଆଟିଏ କଲ, ଅନ୍ତପାଠ ଦି'ଅକ୍ଷର ବପଡେଲ । ହାଜୁଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ନଥିଲେ ବି ଗାଁ ଗୁଡ଼ିଗାଁରେ ତଳ; କଲ, ନଲ, ଅଣ ବରଗଛ ଆଗପଛ ଠାରୁ ନାଁ ଗାଁ ଆନା ଜିନ୍ଧ କେଇଟା ଠିକ୍, ଭାବେ ଚାଲି ପାରୁଥିଲ ।

ଚଇତା ଭେଣ୍ଡି ଆଟିଏ ହେଲ । ମା'ର ଦୁଃଖ ସରିଲ । ଗାଁ ସହକାର ଜମିଦାର ହରିଲଲ ଗୁଆ ଗୁଆ ମାଡ଼ିଦୁଇଟି ପାଞ୍ଚମାଣ ଜମିକୁ ଚଇତା ଭାଗ ରୁଷ କରେ । ମା' ପୁଅକି ଧାନ ପସଲ ବନ୍ଧନ ପାଏନ । ବଇଶାଖ ଶେଷ ତନିମାସ ସାହୁକାରଠାରୁ ଧାନ ଉଧାର ଆଣେ । ସୁଧ ମୂଲ ମିଶି ପୁଣି ଧାନ ଅମଳ ବେଳକୁ ଶୁଦ୍ଧି ଦିଏ ।

ଚଇତା ମା' ଗୁଡ଼ି ହେଲଣି । ଏବେ ତା ଆଖିକୁ ଭଲ ଦିଶୁନି, ଗୁଡ଼ିର ଏକା ଜିଦି ଚଇତାକୁ ଗୁଡ଼ି ଦିନେ ଆଉ ଭେଷେଇ କଣି ଗଣ୍ଡେ ସେ ଦେଇପାରିବନି । ହାତକୁ ଦି' ହାତ ଯେମିତି ହେଲେ କରି ଦେଲେ ତା' ଦୁଃଖ ସରିବ । ପୁଣି ପୁଅକୁ ବି ବୟସ ହେଲଣି ।

ବାହା ହେବାପାଇଁ ଟଙ୍କା ବା ପାଇବ କେଉଁଠୁ । ଗାଁ ସାହୁ ପଡ଼ିଶାକୁ ଗଣ୍ଡେ ଖାଇବାକୁ ନଦେଲେ, ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବକୁ ଖଣ୍ଡେ ନୂଆ ଲୁଗା ନଦେଲେ ଚଳିବ କେମିତି ?

ସାହୁକାର ଠାରୁ ୫୦ ଗୋଣି ଧାନ, ପାଞ୍ଚମାଣ ଟଙ୍କା କରଜ ଆଣି ଗାଁ ଆଉ ପାରି ଆମ୍ଭ ଗୋଟିଏ ମାଲିନ ମଦନ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ହିଅ ଚମ୍ପାକୁ ବାଡ଼ା ହେଲ, ଚଇତା ଗାଁ ଲୋକକୁ ପେଟ ପୂରେଇ ଘୋଜନଟିଏ ଦେଲ ।

X

X

X

ଚଇତା, ହବାହତ, ତା ପାଖରେ ଦୁହିରା ଚମ୍ପା । ଚଇତା ମା' ପାଇଛି ଗୁଡ଼ଲଣ୍ଡୀ ଚଇତାର ପ୍ରାଣପ୍ତିପ୍ତା ଚମ୍ପା । ଚମ୍ପା ବୟସ ତାର ଷୋହଳ କି ସତର, ସୁନ୍ଦର ଚଇତା ହସିଲ ହସିଲ ମୁହଁ । ସେ ହସିଲେ

ଦୁନିଆ ଗପେ, ଗଗନ ପବନ ତା ହସରେ ତାଳି ମାରନ୍ତି । ତା' ପିଲାଦିନ କଥା, ଧଳିବର ଡିଆରିର କଥା, ଜମିଦାର ସଦ୍‌ବ୍ୟବସାୟୀର ସୁଅ ସାଙ୍ଗେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳ, ସେ ସବୁ ତା'ର ପ୍ରିୟତମ ପାଖରେ ବଖାଣି ଦିଏ । ଏମିତି ଭିନ୍ନ କେଇଟା ଶ୍ରେଣୀରେ କଟିଗଲା ।

ଦିନେ ଉତ୍କଳଦିଆ ଶରଣରେ ସାହୁକାର ପିଆଦା ଦାମ ପହଞ୍ଚିଲା ।

‘କଲେ ଚଇତା ମା’ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାନ, ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ଚଲୁନାହିଁ । ଆସି ବର୍ଷେ ପୂରିଲା, ସାଆନ୍ତ ପଠେଇଛନ୍ତି ଆଜି ସୁଧ ମୂଳ ସବୁ ତତେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚଇତା! ଭଲରୁ କାଲିରେ ଲଙ୍ଗଳ ହାତରେ ପାଣିଟି ଧରି ଫେରୁଥିଲା ।

ଚଇତା ମା ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲା ।

ପିଆଦା ବାବୁ ଏ ମାଲତ ଧାନ ମରୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ଏଇ ଥରକ ଧାନ ଅମଳ ସଙ୍ଗେ ସୁଧ ମୂଳ ସବୁନେଇ ଦେଇ ଆସିବ ।

ଉତ୍ତର ଦେଲ ଚଇତା ମା’ ।

ଆଜି ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଧ ମୂଳ ସବୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଚେତ୍, ଭଲ ସାଆନ୍ତ କି ପାଖକୁ ।

ଚଇତା ଏଥିରେ ରକ୍ତହୀନ ଦାମ୍, ପିଆଦା ସାଙ୍ଗରେ ସାଆନ୍ତ କି ପାଖକୁ ଗଲା । ମହାଜନ କି ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରେ ବସି ବଡ଼ ଟାଣୁଥିଲା ଚଇତା ।

ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରେ ସାଆନ୍ତ କି ସୁଅ ସୀତାରାମ ।

ସାନ ସାଆନ୍ତ କୁ ଦେଖି କରୁଛନ୍ତି ଶାଶୁଙ୍କ ପ୍ରଣାମ କଲ ଚଇତା ।

ସୀତାରାମ ଚଇତାକୁ ଚାହିଁଲେ ।

ଛେତା କହିଲା, ଯାହାକୁ ମୁଁ ଚାହେଁ — ଏଇ ନଦୀ ଆରମ୍ଭରେ
ଯେଉଁ ଆମ୍ବତୋଟା ଅଛି ତା ମାଲିକ ମଦନ ମହାନ୍ତି କି ହିଠକୁ ବାହା-
ହେଇଛି । ତମାକୁ । ଯେଥିପାଇଁ ଧାନ, ଟଙ୍କା କରଜ ନେଇଥିଲି ସେ
ମତେ ଆପଣଙ୍କ ପିଆଦା ଯଦି ଆଣିଛୁ ଯାହାକୁ କି ପାଟକୁ ।

ଏକା ନିଶ୍ଚୟରେ କହିଗଲା ତଳତା ।

ତାହେଲେ ଏଇ କାଳିଆ ଶୁଭ୍ର ଚଟାକାଟା — ତମାକୁ ବାହା
ହୋଇଛି ?

ହୁ ତଳତା ଟଙ୍କା ପଛରେ ଦେବୁ । ମୁଁ ବାପାକୁ କହିଦେବି ।

ଓଲଟି ହୋଇ ଫେଲେ ଛେତା ।

ପଛରୁ ଡାକିଲେ ସୀତାବନ —

ହଁ ଶୁଣ, ମୁଁ କେବେ ଗଲେ ତମ ବରବାଟେ ଗୁଲି ଆସିବି । ମୋ ତ
ମୋ ପିଲାବଳର ସାଥୀ, ସେ କେମିତି ଅଛି ?

ଉଲ ଅଛି ଆଜ୍ଞା, ତଳତା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

×

×

×

ବନା, ବାତ୍ୟା, ମରୁଡ଼ି, ଧୂଝିପୁଝି ଏହି ଉଲ୍ଲ କନକକୁ କାଲେ,
କାଲେ ଲୁଚାଇ କରି ଆସିଛି । ସେ ବର୍ଷ ଦେଶସାରା ମରୁଡ଼ି ଦେଶାଦେଲା ।
ଧାନ କଅଣ୍ଡରେ ଚାନ୍ଦି ଗୋରୁ ଚରଲେ । ତଳତା କପାଳ ପାଟିଲା । ସବୁ
ଫଟା କପାଳ ବେଗଳ... ଦିନେ ଦିନ ରାତରୁ ବେଳେ ସୀତାବନ କାବୁ
ସେଇ ବାଟଦେଇ ଯାଉଥିଲେ ।

ବାଣ୍ଟ ଦୁଆରେ ତଳତା ବସିଥିଲା ।

ସେଇଠି ନିଜ ସାଇକେଲଟି ଅଟକାଇଲେ ସୀତାବନ ତ ବୁ ।

ସାନ ସାଆନ୍ତ କୁ ଦେଖି ତଳତା ମୁଣ୍ଡିଆ ମାଲିଲା ।

— କରେ ଚଇତା କ'ଣ ସବୁ ଭଲ ?

— ଅର୍ପିକ ଦୟାରୁ, ଚଇତା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଚଇତା ଦେ ଆଡ଼କୁ ଆସିଲେ ସୀତାରାମ ।

ଚଇତା ମା' ସାନ ସାଆନ୍ତକୁ ଓଳଇ ହେଲା ।

ତମ୍ଭା ଦର ଭିତରୁ ତା ସପକ୍ଷେ ଦୁଆର ଉଦ୍ଘାଡ଼ି ଥାଇ ଚଇତା
ହାତକୁ ବଢେଇ ଦେଲା ।

ସଉପ ଉପରେ ବସୁଥିବା ତମ୍ଭା ହାତ ଲମ୍ବର ଓତା ଦେଇ
ସୀତାରାମକୁ ଓଳଇ ହେଲା ।

ଚଇତା ତା ଦୁଃଖ ସୀତାରାମକୁ କହିଲା । ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାର ସବୁ
ପଥକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଥାଇଛି । ସେ ଏ ସାଲ ଧାନ ଟଙ୍କା ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।
ସୀତାରାମ କହିଲେ, ତୁ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ ଚଇତା ଏ ସାଲ ନହେଲେ ଆଉ
ସାଲକୁ ଟଙ୍କା ଦେଇଦେବୁ । ନିଜ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ପକେଟରୁ ପରୁଣ ଟଙ୍କା
ନୋଟ୍ଟିଏ କାଢି ଚଇତା ହାତରେ ଧରି ଦେଇ କହିଲେ— ଏଇ ନେ
ଏ ଟଙ୍କା ରଖ, ତମ୍ଭାପାଇଁ ଭଲ ଚାଡ଼ା ଖଣ୍ଡେ କଣିବୁ । ହଁ ଏ ଟଙ୍କା ତୁ
ଶୁଣିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

— ଚଇତା ଅଜାଅଜା ହେଉଥିଲା । ସୀତାରାମ ବାଧା କରିବାରୁ ସେ
ଟଙ୍କା ରଖିଲା ।

ଦୁଆର ବନ୍ଦିଲା ଛୁଡ଼ାହୋଇ ତମ୍ଭା ଅଲେକ ନୟନରେ ଚାହିଁ
ରହିଥିଲା ସୀତାରାମ ଆଡ଼କୁ । ସଞ୍ଜ ପାଇଁ ଚାହିଁ ରହି ତଥର ମିଳନ ଦେଲା ।

— ଗାକୁ ଆପଣଙ୍କ ରାମ ମୁଁ ମଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଖି ପାରିବିନି ।

— ଆରେ ଏଥିରେ ତ'ଣ ଅଛି । ତମ୍ଭା ତ ମୋର ପିଲା ଦିନର
ସାଙ୍ଗ । ମୁଁ ଏଇ ଗାଟଦେଇ ଆସିବି ଆସିବି ବୋଲି ଆସିପାରୁ ନଥିଲି ।
ଦଉ ମୁଁ ଯାଉଛି । ପୁଣି କେବେ ସୁବିଧା ହେଲେ ଆସିବି ।

— ତଇତା ପୁଣି ଓଳକ ହେଲ ।

ସୀତାରମ୍ଭ ଗୁଲଗଲେ ।

+

+

+

ଅସନ କୁହୁଡ଼ି ଅମିଲ ତଳେ । ଭାମା ପିଅଦା ଅସି
ପହଞ୍ଚି । ଅଜ ଟଙ୍କା, ଫୁଲ ସବୁ ନେଇ । ନଗେର, ଦେଖିବ ଛୁଡ଼ି । ଗୁ
ପଡ଼ିବ ।

ଭାମା ପିଅଦା କହିଲା— ମୋତେ ସାଥୀନେ ପଠାଇଛନ୍ତି ।
ସାନ ସାଥୀନେ ତ ଭରସା ମୁଁ ବା ନୁହେଁ । ଅଜ ଟଙ୍କା ଦେ ନହେଲେ
କେଉଁଠୁ ବଜାପଡ଼ି ଟଙ୍କା ଆଣି ।

ଏ ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହେଲା । ଫୁଲ ତ ଅମଳ ହେଲାନି । ଅର
ସାଲକୁ ଦେବ ।

ପିଅଦା ଶୁଣିପାଇ କହିଲା— ପଛସା ନ ହିଁ ତ ଗାହାଣେ ।
ବେଳକୁ ତ ଗୁରୁ କେଶବ ଲାଗୁଥିଲା । ଘରେ ଖୋଳ ବସୁଣୀ ଭରଣୀ ରଖି
ବଢ଼ି କାହିଁକି ? ମାଲକିନାକୁ ଭଡ଼ା ଲଗେଇ ଦେଉନୁ ।

ଶରକା ପାକରେ ତମ୍ବା ଏ ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲା ।

ତଇତା ଦେଖିଲା ତମ୍ବା ଏସବୁ ଶୁଣୁଛି । କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ନିଜ
ସ୍ତ୍ରୀ ର ଉପସ୍ଥିତିରେ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ଭୟାନା କେହି ସବୁ ପାରେନା । ଲଜ୍ୟା
ହୋଇ ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଠେଙ୍ଗାରେ ଦି ପାହାର ପକାଇଲା ତଇତା,
ପିଅଦା ଯାବୁକୁ ।

ତଇତା ମୁଣ୍ଡରେ ଭୂତ ପଶିଲା ।

ସେଇ ପିନ୍ଧା ଲୁଗାଟା ପିନ୍ଧି ଅଜ ନିଶ୍ଚାସୀ ହୋଇ ଦୌଡ଼ିଲା କେଉଁ ଏକ
ଅଜଣା ପଥରେ ।

ଏହାପରେ ସେ ଧୀରାସନ ଡାବୁ ପ୍ରତିଦିନ ଚଇତା ଘରକୁ ଆସନ୍ତି, ଭଲ ମନ୍ଦ ଖବର ବୁଝନ୍ତି । ତମା ତାର ପିଲାବେଳରେ ପାଥି ବୋଲି ତା' ପସନ୍ଦ ଅଟା ମଜା କରନ୍ତି । ଏସବୁ ଦେଖି ଚଇତା ମା' କିଛି ବୁଝିପାରେନା । ସେ ଏତିକି ବୁଝି ପାନ ସାଆନ୍ତେ ଗରିବର ମା' ବାପ, ତାଙ୍କ ସୁଖ ଦୁଃଖର ପାଥି ଆଉ ତମାର ପିଲାବେଳର ସାଙ୍ଗ । ଚଇତା ମା' ପାନ ସାଆନ୍ତଙ୍କ ଘରାଂଜବନ କାମନା କରେ—ଶଶୁରଙ୍କ ପାଖରେ ।

କିନ୍ତୁ ତମା, ସେ ସବୁ ବୁଝି ପାରେ, ଜଣେ ଅବିବାହିତ ଯୁବକର ଆଶା ଅକାଂକ୍ଷା । ସେ ନାଶ୍, ନାଶ୍‌ର ମନ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର, ସେ ମନ୍ଦିରରେ କେବଳ ଜଣେ ଦେବତାର ସ୍ଥାନ ଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେଠାରୁ ଦେବତା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଯାଏ, ପାହା ଆଉ ମନ୍ଦିର ହୋଇ ରହେନା, ହୋଇଯାଏ ଗୋଟିଏ ଭୂତ କୋଠି । ସେ ଭୂତ କୋଠିରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯୌନ-ଲଳଣା ନୁହେଁ ପିନ୍ଧି ନାହାନ୍ତି । ସେ ନୁହେଁର ଲୁଣ୍ଠିରୁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ସତ କିନ୍ତୁ ସାନ ସାଆନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟ ?

ତମା ପ୍ରେମର କାଗଜ ଡଙ୍ଗା ଦରିଦ୍ରର ଚଢ଼ଲ ନଈରେ ଭାସି ଯାଇଛି । ତାର ସୁନ୍ଦର ପପନ ଭାଙ୍ଗି ଚୁରମାର ହୋଇଯାଇଛି । ଚଇତାର ଫେରିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଆଖି ଲୁହ ଆଖିରେ ମରୁଛି । ମାସେ କି ମାସ ନୁହେଁ ବର୍ଷେ ହେବ କେଉଁ ଆଡ଼େ ଯାଇଛି ଚଇତା ଘରକୁ ଫେରିନି, ଫେରିବ କି ନାଁ କିଏ ଜାଣିବ ?

ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ସୀମାରେଖା ତଳେ ବସ୍ତରହି ଏକ ମାସ ପାହାରିରପା ସୀତାସନ । ତମାର ଦୁଃଖ ସୁଖର ପାଥି ଜଠର ଜୁଳାକୁ ମୋତନକରି ଧୀରାସନ ବାରମ୍ବାର ତମାଠାରୁ ଚାହିଁଛନ୍ତି ନିଜର ଯୌନ ଶୂନ୍ୟକୁ ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇଛି ତମା । ସେ ଗୋଟିଏ ଘରର କୁଳବଧୂ, ତା' ମଥାରେ ସିନ୍ଦୂର, ହାତରେ ଗଣା, ସେ ବିଟପି ହେବ କିପରି ?

+

+

+

ଗୋଟିଏ ପତ୍ନୀ ସନ୍ତାନ । ଶୀତୁଆ ମନରେ ଗୋଇରସ ଶୁଣୁଥିଲା
 ନମ୍ବ । ଏଇ ସୀତାବ୍ରତ କଥା । 'ମା' ପିଲାଦିନର କଥା । ସୀତାବ୍ରତ ତା'ର
 ଖେଳ ସାଥୀ । କେତେଥର ଶରଦୀୟ ଋତୁ ଆସିଗଲାଣି । ଅଳ୍ପ ଗୋଟାଏ
 ସୀତାବ୍ରତକୁ ଦେଖି । ବର୍ଷାରେ ତ । ଦାଣ୍ଡରେ କାଗଜ ଡଙ୍ଗା ଭସାଉଛି ।
 ଶରଦୀୟ ସୀତାବ୍ରତ ବାଡ଼ି ଯୋଡ଼ିରୁ କଇଁ ଫୁଲ ଢେଳୁଛି, ବସନ୍ତର
 ବଉଳ ଫୁଲରେ ହାର ଚାଲୁଛି । ପାଠଶାଳାରୁ ସୀତାବ୍ରତ ସାଙ୍ଗରେ ଲୁଚିଲୁଚି
 ଯାଇ କଥାବରୁ କାଲି କୋଳି ଖାଇଛି, ତରୁଟ ବଉଳ କଇଁ ଢେଳୁଛି,
 ଆଉ ଆଉ ସେଇ ସୀତାବ୍ରତ ତ କୁ ବଞ୍ଚିବାପାଇଁ ଦିନା, ପିନ୍ଧିବାପାଇଁ କନା
 ଖଣ୍ଡେ ଦେଖୁଛି । ଶୁଣିବଦଳରେ ଏଇ ଦେହଟାକୁ ସେଇ ସେ ତାର ସ୍ତ୍ରୀ
 ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛି । ସେ କଣ କରବ ? ତାକୁ ଏ ଦୁନିଆଁରେ
 ଅଳ୍ପ ଶୀତ ଶୁଣୁ ବୁଝିକୁ ନେଇ କେତେଦିନ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ମନ ବିବେକ
 ମଧ୍ୟରେ ବୁଝ, କଣ କରବ ?

ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ କବାଟ ଠକ୍ ଠକ୍ ଖେଲ, ଦୁଆର
 ଖୋଲିଲା ବମ୍ବ ।

ସାନ ସାଥୁକୁ !

ପତ୍ନୀ ସନ୍ତାନରେ ବି ଅଦିନିଆ କଲା ମେଘଟା ସେତେବେଳେ
 ମାଡ଼ି ଆସୁଥାଏ ।

ବର୍ଷା ଆସିଗଲାଣି । ଶୁଣିଲ ଏଇଠି ଟିକେ ଅଟକିଯିବ । ଉତ୍ତର
 ଦେଲେ ସୀତାବ୍ରତ ।

ବର୍ଷା ସେତେବେଳକୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି । ଚଉଟା ମା' କହିଲା
 ସାନ ସାଥୁକୁ ଶୁଣିବା ସେଇଠି ଅଟକିଯିବାକୁ । ସୀତାବ୍ରତ ବି ଅମଳ
 ହେଲେନି । ବମ୍ବ ସାନ ସାଥୁକୁ ପାଇଁ ସେତେବେଳେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।

ବାହାରେ ବର୍ଷା, ସୀତାସମ୍ପର୍କ ସୁବସ୍ତାଣ ଉନ୍ନାଦ ହୋଇ ଉଠିଲା ।
ସେ ନମ୍ମା ପାଖକୁଯାଇ ନରମ ଗଳାରେ ଡାକଲେ, ଚମ୍ପା...

—ଉଁ ।

—ବୁଢ଼ୀ ଶୋଇଲଣି ।

—ହଁ ।

—ମୋ କଥା ।

—କି କଥା ?

—ଡିକର ଆଲୁଅକୁ ଲିଭିଲଦେଲେ ସୀତାସମ୍ପ । ରାଣୀର ସନ
ଅନ୍ଧକାରର କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚମ୍ପା ହେଲ ବଟପୀ । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ
ପୂର୍ବରୁ ଚମ୍ପାର ମହକ ନଥିଲା ।

କୁଣ୍ଡ ବାଇଦ ସହସ୍ର କୋଶ । କଥା ରହେନା । ସୀତାସମ୍ପ
ଚମ୍ପାକୁ ନେଇ ଗାଁ ସାହରେ ମେଢ଼ ସତ ଲଗାଇ ନାନା ଗୁଜବ ଉଠିଲା-
ବେଳେ ବଢ଼ିଲା ମା' ଅନ୍ଧରେ ଲୁଗା ଗୁଡେଇ ଗାଁ ମାଇପକ ସାକରେ
କଳକରେଣ୍ଡା ଝାଡ଼ାବାନ୍ତୁଅ, ଅଳପେଇସା, ସୁଣି ଖଣି, ଝାଡ଼ା ବାନ୍ତି,
କାଠଗଛ, ନିଆଁଚଳି କେତେ କଣ କହିଯାଏ । ଚମ୍ପାର ଗାଁ କଥାକୁ
ଭୁଷେପ ନଥାଏ । ଗାଁ ଲୋକ ଦେବେ ନା ନେବେ ।

ଚମ୍ପା, ଦୁର୍ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ କାଦୁଆଉରା ପିଛିଳ ସପ୍ତାରେ ପାଦ-
ଚପି ଚପି ଚାଲିବାର ଅଭ୍ୟାସ ତାର ନାହିଁ । ନାରୀ ଜୀବନରେ ଆସେ
ପ୍ରେମର ବସନ୍ତ, ମନ ଖୋଲେ ସାଥୁ, ଦେହ ଚାନ୍ଦି ମିଳନ, ଅମାଳିଆଁ ମନ
ନମାନ୍ତି ଓଲଟି ଗାନ୍ଧିପତି ପଦା ଛୁଣାଏ । ଗାନ୍ଧି ଅରେ ବାଡ଼ ଡେଇଁ ବାସ
ଖାଇଲେ ସେଥିଲେ ଯେଉଁ ମଢ଼ା ଅଛି ତାହା କେବଳ ଜାଣିଥିଲା ଚମ୍ପା ଆଉ
ସୀତାସମ୍ପ । ଯୌବନର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନଈରେ ଧୀର ଚରଣ ମେଲିଦେଇଛି
ଚମ୍ପା । ସେ ଭୁଲିଯାଇଛି ସମାଜ, ସ୍ୱପ୍ନାର, ନ୍ୟାୟ-ଅନ୍ୟାୟ, ଶିକ୍ଷା ଅଜ୍ଞା-
ଶକ୍ତିରେ ସେ ସବୁ ଅଜାଣିଦେଇ ସବୁପାଳ ଚମ୍ପା ହୋଇଛି ଅନ୍ତସତ୍ତା ।

ସାନ ସାଆନ୍ତେ ।

ଭୀ ।

ଏମିତି ଆଉ କେତେଦିନ ?

ତୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋନା ଚମ୍ପା । ଚଇତା ଆଉ ଫେରିବନି । ମୁଁ ତତେ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାହେବି ।

ମୋ ପେଟରେ ଯେ ତମର ସନ୍ତାନ !

ଏ ! ତମକି ପଡିଲେ ସୀତାରାମ !

ସୀତାରାମ ଚମ୍ପାର ଗର୍ଭବତ୍ସା ହେବା ଜାଣିବା ପରେ ଏହାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିଥିଲା । ଯେନାତନ ପ୍ରକାରରେ ଚମ୍ପାକୁ ହଟାଇ ନଦେଲେ ସେ ସଦନାଶ ଏକଥା ସେ ଜାଣିଥିଲା । ଛଳନାକରି ଚମ୍ପାକୁ କହିଲା, ସେ ଚମ୍ପାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ବିବାହ କରିବ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ତାର ବାପା, ବୋଉ ସଜ ହେବେନି । ତେଣୁ ସାଥ୍ ହଟାଇ ସେ କଲିକତା ଚାଲିଯିବେ । ସେଇଠି ସୀତାରାମ ଚାଲିଯିବେ । ଦୁହେଁ ଖୁସିରେ ରହିବେ । ଆଉ ଏଇ ଅରୁଣୀ ଶାଶୁ ? ସେ କଥା ପଚାରେ କିଏ ?

ନିଶ୍ଚୟ ସତ୍ତ୍ୱ । ସେ ସତ୍ତ୍ୱର ଏକମାତ୍ର ସାଥୀ ସୀତାରାମ । ସୀତାରାମ କଥାରେ ଘରୁ ପାତଳାଡ଼ିଲା ଚମ୍ପା କେଉଁ ଏକ ନକ୍ ଆଡ଼କୁ ।

ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ପୁରୁ କଲିକତା ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥାଏ । ସୀତାରାମ, ଚମ୍ପା ଗାଡ଼ି ଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ବାଟରେ କେଉଁ ଏକ ଷ୍ଟେସନ ପାଖରେ ପାଣି ଆଣିବା, ଖାଇବାକୁ ଆଣିବା ବାହାନରେ ସୀତାରାମ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ ସେ ଆଉ ଫେରିଲେନି । ଫ୍ରେନ ଛାଡ଼ିଲା, ସୀତାରାମନ ଦେଖାନାହିଁ । କ'ଣ କରିବ ଚମ୍ପା ! କେବଳ ଛଳନା ଫରଦ ବ୍ୟତୀତ ତାର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଥିଲା । ଚମ୍ପା ଭଲଭାବେ ଜାଣିଗଲାସେ

ସୀତାରାମ ତାକୁ ପ୍ରତାରଣ କରନ୍ତି । ତା' ଗର୍ଭରେ ସୀତାରାମର ସନ୍ତାନ
ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ପରି ବୁଦ୍ଧି ପାଉଛି । ଏକଥା ସୀତାରାମ ଆଗରୁ ଜାଣିଥିଲେ ।

ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେସନ୍ରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଚମ୍ପା । କ'ଣ କରିବ । ଗାଁରୁ
ଆସୁଣୀ ଶାଶୁ ପାଖରେ ବଶ୍ମାସଦାଚକତା କରି ସେ ସବୁ ସମ୍ପର୍କ ଚୁଟାଇ
ଦେଇଆସିଛି । ବିରହାନ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ ତା' ପାଖରେ ସମୟ
ବହୁତ କିନ୍ତୁ ସମ୍ଭଳ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ଏକାକୀ ରେଳ
ଷ୍ଟେସନ୍ରେ ବସିଥିବା ବେଳେ କେତେକ ଲମ୍ବା ଟୋକାକ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ସେ
ମଧ୍ୟ ଆସିବ ; କିନ୍ତୁ ସମୟ ଏବେତେଣେ ଲଜପ୍ରତ୍ୟ ହୋଇ ବୁଲୁଥିବା ବେଳେ
ଜଣେ ୩୦/୩୨ ବର୍ଷ ବୟସର ଯୁବକ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଚମ୍ପାକୁ କହିଲେ—
ହିଁଅ ତୁ ଏତେ ରାତିରେ ଏଠାରେ ବସିଛୁ କାହିଁକି ? ତୋ ଘର କେଉଁଠି ?
ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିର ଚରଣ କଥା କେଇପଦ ଶୁଣି ଚମ୍ପା ତା'ର ଗୋଡ଼ତଳେ
ପଡ଼ିଯାଇ ସବୁ ଦୁଃଖ କହିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଚମ୍ପାର ଦୁଃଖରେ ଆଖିରୁ ଲୁହ
ଗଡ଼ାଇ ଚମ୍ପାକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ, ଚମ୍ପାକୁ ନେଇ ଜଳଖିଆ ଖାଇବାକୁ
ଦେଇ କହିଲେ, ହିଁଅ ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରା କରନା । ତୁ ଆଜିଠାରୁ ମୋର ହିଁଅ ହୋଇ
ମୋ ଘରେ ରହିବୁ । ଗୁଲ ଏଇ ଷ୍ଟେସନ୍ ସେପଟେ ମାଲହାଣ୍ଡରେ ମୋ ଘର,
ମୋ ଘରକୁ ଗୁଲ ।

ନଈରେ ଶୁସି ଯାଉଥିବା ଲୋକଟି କୁଟା କାଠିଟାଏ ପାଇଲେ ବି
ସେ ଯେପରି ବଞ୍ଚିଯିବା ପାଇଁ ଆଶ୍ରା ଖୋଜେ, ଚମ୍ପା ଆଗପଛ ଚିନ୍ତାନକରି
ସେଇ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ସାଥରେ ଗଲେ ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ସେ ସାହରେ କମଳା ବାଇ ନାମରେ ପରିଚିତା ।
ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ କମଳାବାଇ । ଚମ୍ପା ଏସବୁ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲାନି । ସବୁ
ଯାଗାରେ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ବୁଆଣିଆଁ ଚାଲିଯାଇ । କମଳାବାଇ କିନ୍ତୁ କୋଠା
ଘରେ ରହେ । ତାରି ପାଖରେ ସେଇ ରାତିଟି କଟାଇଲେ ଚମ୍ପା ।

ତା ପରଦିନ ସକାଳେ କେତେଜଣ ହିଁଅ କମଳାବାଇ ପାଖକୁ
ଆସିଲେ । କମଳାବାଇ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲେନା । ଏ ଦେଉଛି

ତଂପା । ଆମ ପଡ଼ାରେ ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ହିଁଅ । ସେ ଏଠାରେ ଗୁମେଲ ନାଁରେ ପରିଚିତ ହେବ । ତମେ ସବୁ ତାକୁ ଗୁମେଲ ବୋଲି ଡାକ । ସମସ୍ତେ ଖୁସି । ଗୁମେଲ ଆସିଛି ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ହିଁଅ ।

ଏ ସବୁ ଦେଖି ତଂପା କନ୍ତୁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନଥାଏ । ସନ୍ଧ୍ୟା ପୁରୁ ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇ ଭଲ ଶାଢ଼ୀ, ବ୍ଲୁଜ ପିନ୍ଧିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ସକାଳୁଟି ଗଣ୍ଡାଏ ଭଲ ଖାଇବାକୁ ଦେଇନଥିବା କମଳାବାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦାମିକା ଶାଢ଼ୀ ବ୍ଲୁଜ ପିନ୍ଧିବାକୁ କହୁଛି କାହିଁକି ?

ତଂପା ଦେଖିଲା, ଗୋଟିଏ ପୁଅକୁ ଗୋଟିଏ ହିଁଅ । ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ ପଡ଼ିଆରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି । କେଉଁଠି ପୁଅ ହିଁଅକୁତ କେଉଁଠି ହିଁଅ ପୁଅକୁ ଟାଣି ଟାଣି ସେଇ ନୁଆଣିଆଁ ଘର ଭିତରକୁ ଟାଣି ନେଇଯାଉଛି । ଏସବୁ ଦେଖି ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଭୁରିଗଲା । ଜଣେ ୧୭୧୭ ବର୍ଷର ହିଁଅଟିଏ ଆସି କହିଲା ଗୁମେଲ ଦିବ ତମେ ଆଜି ଯିବନି ?

କୁଆଡ଼େ ? ତଂପା ପ୍ରଶ୍ନକଲା ।

କିଛି ଜାଣିନ ! ଆଜି କିଛି ସମୟପରେ ସବୁ ଜାଣିଯିବ ସେ । ତୁ ଦିବ ତମେ ଜାଣିଛ ଅଜ ଭୁମର ଅତିଥି ଏ ସହରର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଧନୀ ଶେଖର ବାବୁ । ଶେଖର ବାବୁନା ଭାରି ଭଲ ଲୋକ । ଏ ପଡ଼ାକୁ ଯିଏ ଆସେ ସେ ତାର ପ୍ରଥମ ଗରାଖ ହୁଏ । ତମେ ଜାଣ ଦିବ ଶେଖର ବାବୁ ଖାଲି ବକ୍ସିସ୍ ଦିଅନ୍ତି ଶହେ ଟଙ୍କା ।

ତଂପା ବୁଝିଲା । ଏ କମଳା ବାଇର ଘର ନୁହେଁ ନକ' ମୁର । ଏଠାରେ ଯେତେ ନାଶ ସମସ୍ତେ ପ୍ରଚାରିତା, କମ୍ପା ପରିଚାଳା । ସମସ୍ତେ ପୁରୁ୍ୟା ନୁହେଁ, ଷ୍ଟେକ୍ସା, ନାଶ ଜାତିର କଲକ । କନ୍ତୁ ସେ ଏଠାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବ କିପରି ? କ'ଣ ଭାର ବାଟ ? ତଂପା ସେ ହିଁଅଟିର ଗୋଡ଼ ଧରି-

ପକାଇ ସେ କପର ଏଠାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବ ତାର ବାଟ ପର୍ବରୁ । ଝିଅଟି କହିଲା ଦିବ ଏଠାକୁ ଯିବ ଆସେ ସେ ଆଉ ଫେରିପାରେନା । କମଳାବାଇର ଘନାରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଚିତ୍ର ଆ ଧରଣର ସେ ଚିତ୍ରକୁ ନରମାଂସ ଲେଉଟି ଘୌନ ଷ୍ଟୁଆର୍ଟ ମଣିଷମାନଙ୍କ ଆଗକୁ ସେ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିବାଦରେ କେତେଟି ଟଙ୍କା ବିକ୍ରମପୁରେ । ଏହାର ଯିବ ପ୍ରତିବାଦ କରେ ତାର ଭ୍ରାତୃ-ଚିତ୍ରା ଗୁଣ୍ଡା ଆସି ସେ ଝିଅକୁ ଜବତ କରେ ଠିକ୍ ତାର ପୋଷା ମାନବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କମଳାବାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା, ତମା ଏଇଟା ମୋର ଦେପାର, ମୋତେ ପଇସା ଦରକାର । ତୁ ପୁଖରେ ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇବା, ଭଲକରି ପିନ୍ଧି-ବାର ମୁଁ କେଉଁଠିନ ଦେଲା କରିବି ନାହିଁ । ଆଜି ଶେଷର ବାରୁ ଆସିବେ ତାକୁ ଖୁସିକରିବୁ । ତମା କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ କମଳାବାଇ ଚାଲିଗଲା ।

ସ୍ବତି ଯାତଟା କି ଆଠଟା ଗୋଟିଏ ଘର କବାଟ ଦେଇ ଶୋଇ ଥାଏ । ତମା କଣ କରବ କିଏ ତାକୁ ଯାହା ଦେବ, ତା ପ୍ରାଣୀ କୁଆଡ଼େ ଗଲା । ଶାଣ୍ଟ, ଧୀରାସନଙ୍କର କଥାକୁ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା । ଏହି ସମୟେ କବାଟ ଠକ୍ ଠକ୍ ହେଲା । ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମରେ ଶେଷପର ବଃଳି ଲଟାଇ ଦମ୍ଭରେ କବାଟ ଖୋଲିଲା ।

ଶେଷର । ଭିତରକୁ ଯିବିକ ।

ମୁଁ ବେଶ୍ୟା ନୁହେଁ ଆପଣ ଆଉ କାହାକୁ ଦେଖିପାର—ତମା ଭିତର ଦେଲା, କମଳାବାଇ ସେ ମୋ ଠାରୁ ପଇସା ନେଇଛି ? ଆପଣ କମଳାବାଇ ପାଖକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି । ଶେଷର ଆଉ ପ୍ରତିବାଦ ନକରି କମଳାବାଇକୁ ଖବର ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ଶେଷରକୁ ଫେରାଇଦେବା ପରେ ତମାର ଅବସ୍ଥା କଣ ହେବ ସେ କଥା ଚିନ୍ତା କରିଥିଲା ତମା । ସ୍ବତି କେତେଟା ଦେଲଣି ତମାକୁ ଜଣା ନାହିଁ । କମଳା ବାଇର ମୁଣ୍ଡରେ ପିନ୍ଧି ବଢ଼ିଛି । ଆଜି ଗୁଣ୍ଡା ପାହାଘରରେ ତମାର ମନ ନ ମନେଲେଇ ରେଜିଗାରଟା ମାତା ପଡ଼ିଯିବ । କମଳାବାଇ ଦୂଠାରୁ ନାମଜାଦା ଗୁଣ୍ଡାର ହାତ ଅଛି । ଗୁମେଲକୁ ମନେଇବାକୁ ହୁକୁମ ଦେଲା କମଳାବାଇ, ଆଉ ମନେଇ ଦେଲେ

କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କା ଅଧିକା ବକ୍ସିସ୍ ଦେବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ସପା ସପା
କହିଦେଲା ।

ହାତରେ ଠେଙ୍ଗା କଳା ମୁଚ୍ ମୁଚ୍ ବେଡ଼ । ଠେଙ୍ଗାଟାକୁ
ତଳେ ପିଟି ପିଟି ଆସୁଥାଏ କିଏ ଜଣେ । ତମ୍ଭା ଭାବେତର ବିପଦ କୁ
ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । ପ୍ରଭାବିତ ତମ୍ଭା ଏଇଥି ପାଇଁ ହେଉ ।

କବାଟ ଠକ୍ ଠକ୍ ହେଲା । ତମ୍ଭା ଭିତ୍ତିରୁ ଡାକ ଗୁଡ଼ିକୁ
ପଥର କରି କବାଟ ଖୋଲିଲା । ଡିଏ ଆଲୁ ଜଳୁଛି । ସୁବକଟି କହିଲା ତୋ
ନାଁ ଗୁମେଲ ?

ନାଁ—ଉତ୍ତର ଦେଲା ତମ୍ଭା

ମୋତେ କମଳାବାଇ ପଠାଇଛି ଗୁମେଲ ପାଖକୁ । ଗୁମେଲ
କେଉଁ ଘରେ ଅଛି ?

ତମ୍ଭା କହିଲା—ମୋ ନାଁ ତଂପା । ମୋତେ କାଲିଠାରୁ ଏମାନେ
ଗୁମେଲ ବୋଲି ଡାକୁଛନ୍ତି । ତଂପା ? ହାତୀର ଏ ନାଁ ଶୁଣି ସୁବକଟି ତମକ
ପଡ଼ିଲା । ଧି ଉପରକୁ ଧାଇଁଯାଇ ଡିଏର ଆଲୁଅରେ ତଂପା ମୁହଁଟିକୁ
ଅରେ ଭଲକରି ଅନାଇଲା । ଏ ମୋ ତଂପା କୁହେଁ ତ ?

ତମେ କିଏ ? ପ୍ରଶ୍ନକଲ ତଂପା । ମୁଁ ତଳତା । ମହାଜନଠାରୁ
ମୁଁ ତଂପାକୁ ବାହାହେବା ପାଇଁ ଧନ କରକ ଆଣି ଶୁଣି ନପାରି ମୋ ଶ୍ରୀକୁ
ଜାଳି ସହ ନପାରି, ଗୁମାସ୍ତାକୁ ମାରି ଫେସର ଆସାମୀ, ତଳତା ।

ତମେ ଏତେବନ ହେଲା କେଉଁଠି ଥିଲା । ମୁଁ ହେଲ ତମର ତଂପା
ତମର ତଂପାକୁ ଦଳି ନକଟି ନଷ୍ଟଭୁଷ୍ଟ କରିଦେବାକୁ ଆଜି ସେମାନେ ଗୁଣ୍ଡା
ପଠାଇଛନ୍ତି

ଚଂପା ଚଇତାର ମିଳନ ହେଲା । ଚଂପା ଚଇତାକୁ ମୁକ୍ତ ହେଉଯାଏ ସବୁ କଥା କହିଲା ପରେ ଓ ଚଇତା ଚଂପାକୁ ସେଠାରୁ ମୁକୁଳେଇବା ସମ୍ଭବ ହୋଇନଥିଲା । ଚଇତାର ଡେରି ଦେଖି କମଳା ବାଲ କବାଟ ଫ କରେ ଏସବୁ ଶୁଣୁଥିଲା । କମଳାବାଇ ଚଂପା ଚଇତା, ସ୍ୱର୍ମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ଦେଲି ଶୁଣି ପାରି ଅନ୍ୟ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀ ଭରନ୍ତ ଜୀବନରେ ମ ଭବେବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ।

ଚଇତା ଭଲଭାବେ ଜାଣିଥିଲା ଏ ବସର ବଳୟ ଭିତରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାପାଇଁ ତାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ସେଉଁଠି ଶାଗ, ପରିବାପରି ସୌବନ ବସ୍ତ୍ରର ନିକିତରେ ଚଉଲ କରାଯାଏ, ସେଠାରୁ ଚଂପା ମୁକ୍ତି ପାଇବ କେମିତି ।

ଉପାୟ ଥିଲା । ଶାଢ଼ୀ କାନରୁ ଦୁଇ ପାଖରେ ନିଜର ବେକକୁ ବାନ୍ଧି ସେଇ କରର ରୁଅ ଉପରେ ଉଭୟ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲେ କେଇମିନିଟ୍ ଚିକ୍କାର କରି ।

କିନ୍ତୁ ବଳୟ ମଧ୍ୟରୁ ପାରହେବାପାଇଁ ଜୀବନ ଶୈଷିକକ ଉଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ଦୂରକୁ ବହୁଦୂରକୁ ।



ପ୍ରୀତିର ଫସଲ

ଜୀବନ—ଆହେ ମୋର ଶ୍ରେୟ ମତରେ ପୁରୁଷ ଥିଲୁ ଯାହାକି ତେ
ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ପ୍ରେମ କରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ ପ୍ରେମ କରେ
ଫଳରେ ପୁରୁଷ ଥିଲୁ ଭଲପାଏ ।

ଜ୍ୟୋତି—ଅଓଡ଼ର ବାନହସ୍ତଙ୍କ ମତରେ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନବ ଜାତିର
ପ୍ରଥମ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଓ ଜମାନ୍ ତୋରକ ମତରେ ସ୍ତ୍ରୀ ମହିମାମୟୀ, ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତି
ମା, ପତ୍ନୀ, ଜନ୍ୟା, ଭଗିନୀ, ସେବକା ଓ ରକ୍ଷାକାରଣୀ ଓ ପୁରୁଷର ପଥ-
ପ୍ରଦର୍ଶକ । ସେଥିପାଇଁ ନାରୀ ପାଖରେ ପୁରୁଷ ମଥାନତ କରେ ।

ଜୀବନ—ସାମୁଏଲ ବଟଲଜ ମତରେ ଦୟା ଶେବଳ ଅପଣକ
ଧନ କମ୍ପା ଜୀବନ ଗୁଡ଼େ, କିନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇଟିଯାକ ଗୁଡ଼େ । ଏଣୁ ନାରୀକୁ
ସବଦା ଦୂରେଇ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଶରତର ଗୁପ୍ତଚର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁପ୍ତ
କ୍ରିୟାଗରେ ସେଥିପାଇଁ ନାରୀକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକାରୀ ନିଷେଧ ହୋଇଛି । ପୁରୁଷ
ଜୀବନରେ ନାରୀ ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାଧନ । ମନ ସ୍ତ୍ରୀ ଠାରୁ ସ୍ତ୍ରୀ ନଥିବା
ବରଂ ଭଲ ।

ଜ୍ୟୋତି—ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଶିକ୍ଷାରେ ମଣିମାଣିକ ମହାମୁଖ୍ୟ ବସୁ ।
କାରଣ ତାହା ଦୁଷ୍ଟ୍ରାପ୍ୟ । ଏଇ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନାରୀର ମୂଲ୍ୟ ବେଶି ନୁହେଁ ।
କାରଣ ନାରୀ ଦୁଷ୍ଟ୍ରାପ୍ୟ ନୁହେଁ । ପାଣି ପଦାର୍ଥଟି ସବଦା ପ୍ରୟୋଜନ । କିନ୍ତୁ
ଏହା ଦୁଷ୍ଟ୍ରାପ୍ୟ ନୁହେଁ ଏଣୁ ଏହାର ଦାମ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କେବେ ଯଦି ଏହାର
ଅଭାବ ହୁଏ ତାହା ହେଲେ ଜଣେ ସମ୍ରାଟ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଟୋପାଏ
ପାଣିପାଇଁ ତାର ମୁକୁଟର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରତ୍ନଟି ସୁଦ୍ଧା କାଢ଼ିବାକୁ କୁଣ୍ଡାବୋଧ
କରିବ ନାହିଁ । ସେମିତି ଶିଶୁର ନ କରନ୍ତୁ ଯଦି କୌଣସି ଦିନ ସଂସାରରେ
ନାରୀ ବିରଳ ହୋଇଯାଏ, ସେଇଦିନ ହିଁ ନାରୀର ଯଥାର୍ଥ ମୂଲ୍ୟ କେତେ ଯେଉଁ
ତର୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଯିବ । ଆଜି ନୁହେଁ । କାରଣ ଆଜି ନାରୀ ସୁଲଭ ।

ତଥାପି ତୁମେ ତୁମ ଘୃଣୁ ଗଧ କରିଦେଲେ ସେ ବି ତୁମକୁ ବଳଦ
କରିଦେବ । ପରାସା ପ୍ରାର୍ଥନାୟ ।

ସୁରୁଣୀ କଲେଜ ମାଗାଜିନ୍‌ରେ ତର୍କ ସଭାର କେତୋଟି ପଂକ୍ତି
ପଢ଼ୁଥିଲୁ ଜ୍ୟୋତି ।

ପ୍ରାଣନାଥ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଇତିହାସ ବିଭାଗ ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରାଣ-
କାନ୍ତ ଜୟସିଂ ପାଇକଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ଜ୍ୟୋତି ।

ରଞ୍ଜିତର ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଅଳସ ଦେହକୁ ଡିନିଙ୍ଗ୍ ଗହରେ କିଛି-
ସମୟ ପାଇଁ ପଖାଳ ଦେଇଥିଲୁ ।

୨ ବର୍ଷର କୁନି ପୁଅ ସଗ୍ରାମ ବାହାରେ ଖେଳୁଛି । ସ୍ବାମୀ ଏ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଖେଳନ ପାଇଁ ଆସିନାହାନ୍ତି ।

ଆରେ ସଗ୍ରାମ କାହିଁ ?

ସେ ତ ଏଇଠି ଖେଳୁଥିଲା । ଦାଣ୍ଡ, ବାଡ଼ିପଟ ସବୁଆଡ଼େ ଖୋଜି
ପକାଇଲୁ ଜ୍ୟୋତି । ସଗ୍ରାମ, ସଗ୍ରାମ ଡାକିଲେ ଜ୍ୟୋତି । ଶେଷେଇ ଘରୁ
ସଗ୍ରାମର ପାଟି ଶୁଭିଲ । ଜ୍ୟୋତି ଯାଇ ଦେଖନ୍ତିକି ଭିତର ପଟୁ ବନ୍ଦ
ହୋଇଯାଇଛି ।

ହଟର ଝୁଲୁଛି । ହଟର ଭିତରେ ଶୀର ଡେଇଁକି ସେମିତି ଅଛି ।
ସଗ୍ରାମ ସେ ଡେଇଁକିକୁ ଧରିବାକୁ ଯାଉଛି । ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହେଲୁ ଜ୍ୟୋତି ।

ହେ, ହେ, ସଗ୍ରାମ ସେଥିରେ ଲଗ୍‌ନା, କରେଖ ଲଗିଯିବ ।
ଲଗ୍‌ନା ।

ପିଲଟି ଆହୁର ଖୁସିହୋଇ ହସୁଛି ।

ମୋ ବାପାଟା ପରା; ସୁନାଟା ପରା, ସେ କବଟକୁ ଖୋଲି ଦେ ।

ତାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା, ସେ ପୁଣି ହସିଲା ।

କିଛି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସେ କବାଟ ଖୋଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, କିନ୍ତୁ ପାରିଲାନି । ପିଲାଟିର ଅଳଗରେ ଭିକିଆ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ।

ମେନ୍ ସୁଇଚ୍ ଅଫ୍ କଲ ଜ୍ୟୋତି ।

ଦେଖ୍ ମୋ ବାପାଟା ପରା ସେଇ ଡୁକକୁ ଟେକିଦେ । ହାତରେ ଧରି ଏଇମିତି ଟେକିଦେ । ଦେ ଟେକିଦେ ।

କବାଟ ଖୋଲିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ନଥିଲା । ଓଲଟା ସଂଗ୍ରାମ ଅଭିଯୋଗ କଲା—ଖୋଲ୍ ମା' ଖୋଲ, ମୁଁ ପିନ୍ଧି ।

କାନ୍ଦିବା ଆରମ୍ଭ କଲା ସଂଗ୍ରାମ ।

କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିମୁଦ୍ରେ ହେଲା ଜ୍ୟୋତି ।

ଏବେ ପିଲାଟି ରୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ିଲଣି । ପଡ଼ିବା ଘରେ କେହି ନାହାନ୍ତି କ'ଣ ବାହାଘର ପାଇଁ ଗାଁକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ନାଁ-ସଂସ୍ଥାରେ ହୁଏ ଯାଉଥିବ ତାକୁ ଡାକିବେ ?

ପାଇକ ସାଥୁ ବଂଶର ମାଡ଼ିନିୟମ ଅତି ଜଣାନ୍ତି । ପୁଣି କାହାକୁବା ଡାକିବେ । ସ୍ଥାନୀ କେତେବେଳେ ଆସିବେ ।

ସାଇକେଲରେ ଜଣେ କେହି ସେଇ ସଂସ୍ଥାରେ ଯାଉଥିଲେ ।

ଡାକିବେ କି ନାହିଁ ଠିକ୍ କରିପାରିଲାନି ଜ୍ୟୋତି । ସଂଗ୍ରାମର ବିକଟାଳ ଚିତ୍କାର ତାଙ୍କୁ ଅସହ୍ୟ ବୋଧ ହେଲା ।

ନାଁ ସଂସ୍ଥାରେ ଯେ କେହି ଯାଉଥିବ ତାକୁ ଡାକିବେ ପିଲାଟି ଯେପରି ଉଦ୍ଧାର ପାଇବ ।

ସେହି ସମୟରେ ଶୁଣାରେ ଯାଉଥିବା ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କୁ ଜ୍ୟୋତି
ଡାକିଲେ । ଲୋକଟି ମୁହଁରେ ଦାଡ଼ି, କାନ୍ଦରେ ଝୁଲୁଟିଏ ପକାଇଥିଲା ।
ଟ୍ରାଉଜର ଡ଼ୋବଟିଏ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ।

ଭଦ୍ରଲୋକ ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଚଳିଯାଇ ଦଣ୍ଡେ ଛୁଡ଼ାହେଲେ ।

ଆପଣଙ୍କୁ ଡାକୁଛି ଆଜ୍ଞା । ଆପଣଙ୍କ ଡାକୁଛି ।

ଭଦ୍ରଲୋକ ଜଣେ ଆସିଲେ । ଜ୍ୟୋତିର ପରାମର୍ଶ ସମେତ ଚିମିନି
ଛାଡ଼ି ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ଭିତରପଟୁ ରୋଷାଇ ଘର କବାଟ ଖୋଲିଲେ ।

ସଂଗ୍ରାମ କାନ୍ଦ ବନ୍ଦ କଲା ।

ପିଲଟା ଏତେ ଦୁଷ୍ଟ ହେଉଛି ଯେ...

ହଁ ପିଲଲୋକ ।

ଆଜଣେ ସାହାଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ ପିଲଟା...

ଥାଉ ।

ମୁହଁକୁ ଚୁଟିଲ ଜ୍ୟୋତି । କିଏ ! କିଏ !! କିଏ ସେ । ସାହାର
କଥାପଦକ ସତେ ଅବା ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ବହୁବାର ଶୁଣିଛି ।

ହଁ ସେହି ଜୀବନ ଭଲ ଦୁହେଁତ ? ଅଜାଣତରେ କହିପକାଇଲ
ଜ୍ୟୋତି ।

ହଁ ଜ୍ୟୋତି ମୁଁ ଯେଉଁ ଜୀବନ ।

ଜୀବନ ଭଲ ;

ଜ୍ୟୋତି ଦେବା, ତମେ ବଢ଼ିଲେକ । ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅଧ୍ୟାପକଙ୍କ
ସତ୍ୟମିଶ୍ରୀ । ପୁଣି...

ଥାଉ, ଆଜ୍ଞା ଜୀବନ ଭର ମୁଁ ତ ତୁମକୁ ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲିନି ।
ତମେ କେମିତି ଅଛ ? ଭଉଜ କେମିତି ଅଛନ୍ତି ? କେଉଁଠି ରହୁଛ, ଏମିତି
କଣ ଶୁଣିଗଲଣି ? ଏକା ନିଶ୍ୱାସରେ କହୁଗଲୁ ଜ୍ୟୋତି । ସତେ ଯେମିତି
ନିଜର ଅତି ଆପଣାର ଲୋକକୁ ବହୁଦିନ ପରେ ଆଜି ପାଇଛି ।

ଏମିତି ଛୁଡ଼ାହୋଇ ରହିଲି କ'ଣ ମ ଆସ ଭ୍ରାତୃମନକୁ ଆସ ।

ନାଁ ଥାଉ ।

ଭଉଜ କେମିତି ଅଛନ୍ତି ?

ଉଁ, ହଁ, ଭଲରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟମନସ୍ତ ଲବେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଜୀବନ ।

ହଉ ମୁଁ କେବେ ଯାଇ ଭଉଜଙ୍କୁ ଦେଖିଆସିବି ।

ମୁଁ ବିବାହ କରିନି ଜ୍ୟୋତି ।

ଜୀବନ ଭାଇ ?

ଥଣ୍ଡା ପାଣି ଗୋଟାଏ ଗ୍ଳାସ ଦେଇ ପାରିବ ?

ଗୋଷ ଲଗୁଛି ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜ୍ୟୋତି ପାଣି ଗ୍ଳାସ୍, ଆଣି ଅବନତି ଲଜ୍ଜିତ
ମୁହଁରେ କହିଲେ--କ୍ଷମା କରିବେ ଜୀବନ ଭାଇ ତମର ଉଚିତ୍, ସଜ୍ଜାର
କରିପାରିଲିନି ।

ପାଇକଗୁପ୍ତ ବଂଶରେ କୁଳବଧୂ ସାଜିବା ପରଠାରୁ ପର ପୁରୁଷକୁ
ନିଜ ହାତରେ ପାଣିଦେବା ଏହା ପ୍ରଥମ । ବଂଶର ଅଜ୍ଞାତ ଗୌରବ ଲାଜ
ହାଇଥାଇଥିଲେ ବି ବଂଶର ଆତ୍ମାଭିମାନର ଅବସାନ ହୋଇନଥିଲା ।

ପାଣି ଗ୍ଳାସଟି ଧରିବା ବେଳକୁ ଜୀବନ ହାତରେ ଥିବା ସ୍ୱଳାଏ
ଲମ୍ଫ୍‌ରଲ୍‌ଟ୍ ଖସିପଡ଼ିଲା । ପବନରେ ସେସବୁ ଏବେତେବେଳେ ବାଗୁଡ଼ି ଖେଳିଲା ।
ଜ୍ୟୋତି ସେଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟେଇଲା ।

ତମେ କଣ ରାଜନୀତି କରୁଛ ଜୀବନ ଭାଇ ।

ହଁ ଏଇମିତି ଗୋଟାଏ ।

ଗେଟ୍ ଖୋଲୁ ଖାଲୁ କର୍କଶ କଣ୍ଠରେ ଡାକଦେଖେ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ।
ଜ୍ୟୋତି... ।

ଦୁଆର ପାହାଚ ଚତୁ ଚତୁ ଜୀବନ ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରି
ପ୍ରଶ୍ନକଲେ—କିଏବେ ତୁ । ଗେଟ୍ ପାଖରେ ଛୁଡ଼ା ନହୋଇ ସିଧା ସିଧା
ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲୁଣି ।

ଅଲଗା ନେଣ, ଅଲଗା ଲଗା ବିକୃତ ମୁହଁ ସାଙ୍ଗକୁ ଦାଡ଼ି ଦେଖି
ବୋଧହୁଏ ଚିହ୍ନି ପାରୁନଥିଲେ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ।

କଥା ଛଡ଼େଇ ନେଇ ଜ୍ୟୋତି ଭିତ୍ତିର ଦେଲେ—ମୁଁ ପରେ
କହିବି । ଆଜି ସନ୍ତାନ ଯେଉଁ କାଣ୍ଡ କଲାନା... ।

ସେତେବେଳକୁ ଗ୍ଳାସର ସମସ୍ତଜଳ ଗର୍ଭସ୍ଥ କରିସାରିଥିଲା ଜୀବନ ।

ଖାଲି କାଚ ଗ୍ଳାସଟା ଜ୍ୟୋତି ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଉଦେଉ ଡ଼ଠାକୁ
ଗୁଟ୍‌ର ଗୋଲଠାରେ କାଚ ଗ୍ଳାସଟା ଛୁଟିକି ପଡ଼ିଲା ।

ଆବେ ଭଦ୍ରାମି ନାଣିକୁ ? ଅଇଁଠା ଗ୍ଳାସଟା ଜଣେ ଭଦ୍ରମଣ୍ଡଳ, ଏ
ଦେଉଛି ।

କାଚ ଗ୍ଳାସଟା କାନ୍ଥରେ ବାଜି ଚୁର୍ଣ୍ଣବିଚୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଦୁଇଗୁରିଟା
କାନଖଣ୍ଡ ଜୀବନର ଆଖିରେ ବାଜି ଭକ୍ତ ବାଜିଛୁଥିଲା ।

ଜୀବନ ଅଶୁଭୁ କାତ ଖଣ୍ଡ ବାହାର କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଥିଲା ଜ୍ୟୋତି ।

ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ପ୍ରତିରୋଧ କଲେ ।

ମୁଁ ଯାଉଛି ଜ୍ୟୋତି ଦେବ ।

ଆବେ ଯା! ତତେ କିଏ... ।

ମୁଁ ଶୁଣି ଶୁଣି ଆସିନଥିଲି ଅଧ୍ୟାପକ ମହାଶୟ, ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରୀତି ନିମନ୍ତ୍ରଣ କ୍ରମେ ... । କଥା ନସରୁଣୁ ପୁଣି ଦୁଇଟା ଆପଡ଼ ବଜାଇଲେ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ।

ଏଥର ପ୍ରତିବାଦ କଲ ଜ୍ୟୋତି ।

ଏ ଭୂମେ କ'ଣ କଲ । ମୋ ଅନୁରୋଧରେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆସି ଡାକୁ — ।

ମୁଁ ଜାଣେ ଜ୍ୟୋତି । ଏ ଲୋକଟା ସେହି ଯେ ଭୂମକୁ — ।

ଆବେ ଅନେଇଛୁ କ'ଣ ଯା —

ମୁଁ ଯାଉଛି ଜ୍ୟୋତିଦେବ । ଉପକାରର ଯଥେଷ୍ଟ ସୁରକ୍ଷାର ମିଳିଲା ।

ଭଗ୍ନ ହୃଦୟଟିକୁ ଆଗକୁ ପକେଇଲେ ଜୀବନ ।

ଜ୍ୟୋତି କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ ପୁଣି ଅଟକିଗଲେ ।

୧୧

×

×

×

ରାତି ଅନେକ ହେଲଣି । ଜ୍ୟୋତିଦେବଙ୍କ ଆଖିରେ ଚନ୍ଦ୍ରନାହିଁ । ଅନ୍ଧାର ସ୍ଫୁଟି, ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିସ୍ଥିତି ତାଙ୍କ ମନ, ବିବେକ ମଧ୍ୟରେ ଫୁଟାଇ

ତଳାଇଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବ ଯେତେବେଳେ ଆଜିର ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ସନ୍ତାନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ମହାଭାରତର ସୁସଜ୍ଜିତ ତାଙ୍କର ଆଜିର ସ୍ୱର୍ଗକୁ ପୁଣି ଉଦ୍ଧାରିବ କରୁଥିଲା ।
ଜୀବନ ଭାବ ।

ବାରିପଦା ଆଜିନ କଲେଜ ଛାତ୍ର ସ ସଭର ସମ୍ପାଦକ ଆଉ ସେ କଲେଜର ସଂଗ୍ରହ ସୁନ୍ଦର, କୃତ ଛାତ୍ରୀ ।

ତା'ର ଠିକ୍ ମନେ ଥିଲା ସେହିନ ନାଆର ମୁଖ ସମ୍ପର୍କରେ ତା'ର ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଜୀବନ ସହିତ ସମାବୋଧ ବାକ୍ସର, ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ଦଳ ଦଳ କରତାଳି ଓ ପରେ ଜୀବନ ସହ ଦଳର ସମ୍ପର୍କରେ କେତେଟି ସୂଚି । ଆଉ ସେହିନ କଲେଜ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ କେତେକ ଉନ୍ନତ ଯୁବକଙ୍କ ଅଗ୍ରଣୀ ଲେଖି ତରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହୋଇ ସେ କହିଲେ—

ତମର ନ'ଟ ମା' ଭଉଣୀ ନାହାନ୍ତି ।

ହଁ ସେମାନେ ତ ତୁମର ଶାଶୁ ନନ୍ଦନ ।

ବଜାର ।

ବଜାରରେ ବୁଲୁଛୁ ଯେତେବେଳେ ।

ଜ୍ୟୋତି ରାଜ ତମ୍ଭର ହୋଇ ପାଇଁ ଜୀବନକୁ ଏକଥା କହିଲେ । ଜୀବନର ସେମାନଙ୍କୁ ତା'ର ସାଥୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବେଶ୍ ବ'ଟା ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ ।

କେଉଁ ଏକ ଦୁର୍ବଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜୀବନକୁ ଜୀବନ ସାଥୀ କରିବାର ଆଗେୟ ଶପଥ ନେଲେ । ପିଅର ମୁଣ୍ଡକୁ ସାଣୀ ରଖି ଜୀବନ ତା ମୁଣ୍ଡରେ ସିନ୍ଦୂର ଲଗାଇ ଜୀବନ ସାଥୀ ଲେଲ । କିନ୍ତୁ ଏ ସମ୍ପର୍କ, ଏ ସବୁକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କଲେ । ପିଅର ମୁଣ୍ଡକୁ କ'ଣ ସାଣୀ ଗୋପନାଥ ହୋଇ ଏହାର ସାକ୍ଷ୍ୟଦେବ ?

ଏ ପରିବାର ଘଟଣା କଲ । ଅଭିଜାତ୍ୟ, ବଣ ପରମ୍ପରା ଦ୍ଵାଦ୍ଵା-
ଦେଇ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜରେ ବିବାହର କୁମାରୀ ମଥାରେ ଯୁବକର ସିନ୍ଦୂରକୁ
ବିବାହ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କଲାନି । ଧନ ଗୌରବର ଦ୍ଵାଦ୍ଵାଦେଇ ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ
ଅସ୍ଵୀକାର କଲ !

ଜ୍ୟୋତି ନାଶ୍, ଭାଷଣରେ ସିନା କଲେକର ଚାରିକାନ୍ଥକୁ ପାଖ
ପ୍ରାୟତ ପାଇବା ଆଶାରେ କମ୍ପାଇ ଦେଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତା' ଜୀବନର ବାସ୍ତବ
ସେକ୍ସରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାର କ୍ଷମତା ତାର ନଥିଲା ।

ଯଥା ସ୍ଵବଶ୍ୟ ମନୋଦୟ କହି, ଏ ସମାଜ ଗ୍ରାଣକାନ୍ଥ ବାବୁଙ୍କ
ହାତ ଧରିବାକୁ ତାକୁ ବାଧକଲ ।

ଜ୍ୟୋତି ଶୁଣୁଥିଲା ସତେଯେମିତି ତାକୁ ଜୀବନ ଭୁଲ କହୁଥିଲେ—

ଜ୍ୟୋତି, ତମେ ସେଦିନ ମୋ ଆଶାର ବୈତରଣୀ ଅନ୍ତଃସମକର
କରିଗଲ । ସେଦିନ ଆମ ଘର ଆଗରେ ଯେତେବେଳେ ତାଜା ବଜାଇ,
ସେକ୍ସି କର ତମର ସେହି ସଜକୁମାର ତଳେ ନେଇଆସିବାକୁ ମାଲ ସୁଅର
ମନବେଶକୁ-ସଜକୁମାରକୁ । ଭାବିକି ପାରିଥିଲ ବିଚାର ମାଲ ସୁଅର ଅବସ୍ଥା
କଣି ହୋଇଥିବ ? ତମ ବିଭାବରର ସାହାନାଲ ମୋ କଣ୍ଠର ତର୍କାକୁ ଛିନ୍ନ-
ବିଛିନ୍ନ କରିଦେଲା । ତୋଲ ବାଇଦ ମୋ ଛାତିର ସ୍ଥାନ ସ୍ଵେଦିଦେଲା । ଆଉ
ସେହି ନାଲ, ନେଲର ଆଲେକ ସଜ୍ଞା ମୋ ଚକ୍ଷୁର ଜ୍ୟୋତିକୁ ହରଣ କଲା ।
ମୁଁ ପାଲଟିଗଲି ମୁକ, ଅନ୍ଧ । ତମର ମନେ ଅଛି, ସେଦିନ କହିଥିଲନା
ମୁଁ ଶୁଦ୍ଧେନା ଶୁଦ୍ଧେନା, ଶୁଦ୍ଧେନା ବିଳାସ ବ୍ୟୟନ, ଶୁଦ୍ଧେ ଖାଲି ତୁମକୁ ।
କିନ୍ତୁ କାହିଁ ? କାହିଁ ସେ ସ୍ଵପ୍ନବାଦିତା ? କାହିଁ ତମର ସନ୍ଧ୍ୟାରକ୍ଷା ? ସେଦିନର
ସିନ୍ଦୂର ଟୋପାକ ତମେ କଣ ପିଲଖେଲ ଭାବିଲ ? ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମଟା ଭାରି ଅଖା-
ଡ଼ାଆ, ସେ ପଥର ଉପରେ ସିନ୍ଦୂର ଲଗାଇ କହେ, ଏ ଦେବତା କୌଣସି
ଏକ ଅନୁତା ନାସ ମୁଣ୍ଡରେ ସିନ୍ଦୂର ଲଗାଇ କହେ ଏ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ—

ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ଜୟସିଂ ପାଉଁଶବସ୍ତ୍ର ।

ସ୍ୱାମୀ, ଇନ୍ଦ୍ରକାଳ ପାଇକାବର ଦେବତା । ପ.ଇ.କବସ୍ତ୍ର ବଶେ
ଅଭିଜାତ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଛି । ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଗୁଣର ଖଣିକ
ପାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆତ୍ମଚର୍ଚ୍ଚର ପୀମାନାହିଁ । ମଦଂପ ଆଉ ଲମ୍ପଟ ।

ମୋର ଠିକ୍ ମନେଅଛି ସେହିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ—

ସେହି ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ଗ୍ରୀଷ୍ମିଏ ଆସିଥିଲା ଇଂରାଜୀ ଗୁଣିବାକୁ ।
ସେ ପ୍ରାୟ ସବୁଦିନେ ଆସେ । ମୁଁ ଶ୍ରେଣୀଲରୁ ତମେ କୁହ ସେ ମୋ ପ୍ରିୟ
ଗ୍ରୀଷ୍ମ । ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ ତମେ ତାକୁ ଇଂରାଜୀ ଗୁଣାଅ, ମୁଁ ସେଠେଇକରେ ।

ହଠାତ୍ କଣ ଗୋଟିଏ ଦରକାର ପଡ଼ିବାରୁ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ ଉତରକୁ
ପଶି ଯାଉ ଯାଉ, ଇସ୍, ତମେ ତା ମଝୁଣ ଗାଲ ଉପରେ ବୁଲି ଦେଉଥିଲ,
ଅଉ ତା ନାସାଭର ସବୁକିଛି ଅନାୟାସରେ ତୁମକୁ ସେ ଦାନ କରୁଥିଲା ।
ମୁଁ ଘରେ ଆଇ ତଥାପି ତୁମର ମୋ ଉପରେ ଅବିଶ୍ୱାସ । କାରଣ ମୁଁ
ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ଜୀବନ ଘରକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲି ବୋଲି । ଆଉ ଆଜି ଜୀବନ
ଭଲ ପ୍ରତି ସେସବୁ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟକରି ପ୍ରତିଦାନରେ ପାଇଛି କଣ,
ଅଦାତ, ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ମାଡ଼ ।

କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥିଲା ଜ୍ୟୋତି ।

ତକ ଘୁରୁଛି । ସମୟର ତକ । ସେହି ତକ ମଣିଷକୁ ଅମଣିଷ,
କରୁଛି । ଜୀବନର ଦଳ ଚିଧାନସନ୍ଧ ନିର୍ବାଚନରେ ବିଜୟୀ ହୋଇଛନ୍ତି ।
ନିଜେ ଜୀବନ ଜଣେ ଚିଧାପୁକ ଭାବରେ ବହୁ ଘୋଟରେ ନିକଟତମ ପ୍ରତିଦାନ-
ଠାରୁ ବିଜୟୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ଓ ସଜ୍ଜିତ ନେତାଭାବରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ଜୀବନ ଆଜି ସ୍ୱଳ୍ପ ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ
ହୋଇଛନ୍ତି । ଆଉ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ଅଧ୍ୟାପକରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦକୁ ପଦୋନ୍ନତ
ହୋଇ ନିଜର ଔକତ୍ୟ ଓ ପ୍ରିୟାପ୍ରିତି ଚୋଷଣ ଅଭିଯୋଗରେ ସମ୍ପ୍ରେକ୍ଷ
ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଦିନେ ସିନ୍ଧ୍ୟାରେ ପାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ଜ୍ୟୋତିକୁ କହିଲେ ତମ ଜୀବନ ବାବୁ ଏବେ ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ । ତମେ ଚାହୁଁଲେ ମୁଁ ମୋ ପଦରେ ପୁଣି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତି କହିଲେ ଜୀବନ ଭାଇ ଏବେ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ସେବନ ମୋତେ ଅର୍ଥକ୍ଷୀ ଗୁଣାପଟିଏ ବଜାଇ ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି ତମ ଗୋଇଠାମାର ତାଙ୍କୁ ରକ୍ତାକ୍ତ କରିଦେଇଥିଲା । କୋଉ ମୁହଁରେ ମୁଁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବି ? ଏକଥା ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏନି । ଯେନତେନ ପ୍ରକାରରେ ତାଙ୍କୁ ଆବେଦନ ନବେଦନ କରି ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନ ବାବୁଙ୍କୁ ଖୁସିକରି ପୁନର୍ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଆଣିବାକୁ ବାଧ୍ୟକଲେ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ ।

ଜ୍ୟୋତିର ବିଶ୍ୱାସ ଜୀବନଭାଇ ସମସ୍ତ ପୂର୍ବ ଅଭିମାନକୁ ଭୁଲିଯାଇ ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ରଖା ବରବେ । କାରଣ ଜ୍ୟୋତି ପାଇଁ ଯେ ସେ ଚୀର-କୁମାର ଏକଥା ଜ୍ୟୋତି ଭଲଭାବେ ଜାଣିଥିଲେ ।

ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାସଭବନ ଗେଟ୍‌ରେ ଜଗୁଆଳ ପାଖରେ କେଇପଦ କଥାହେଲେ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁ । ଜ୍ୟୋତି ଗେଟ୍ ଉତ୍ତରଦେଇ ଗଲେ ଶିକ୍ଷା-ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାସଭବନକୁ । ନିଜର ନାମ ଚିଠାରେ ଲେଖିଦେଲେ “ଜ୍ୟୋତି” । ପିଅନ ଦେଇ ଚିଠି ଦେଇଆସିଲା । କହିଲା ସାର୍ ଜଣେ ଶ୍ରୀ ଲୋକ ଆପଣଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି । ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅନୁମତି ଦେଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଜ୍ୟୋତି ଛୁଡ଼ାହେଲେ କିଛି କହିବାପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ମନର କୋହର ସମ୍ବରଣ କରିପାରିଲେନି । ତଥାପି ଉତ୍ତମକ୍ରମ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ଜୀବନ ଭାଇ, ତମେ ମୋ ଉପରେ ଭରଣ କରିଥିବ । ଆଜି ସମୟ ଆସିଛି ତାର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ । ମୁଁ ତମ ନିକଟରେ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛି ମୋର ସ୍ୱାମୀ ତୁମକୁ ଅପମାନିତ କରିଛନ୍ତି, ତୁମର ଇଚ୍ଛା ନେଇଛନ୍ତି । ସାମାନ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧି ଶୁଦ୍ଧିବା ଉପରେ ତୁମକୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା କରିବାପାଇଁ ଦୁଆର ଜାରିରହି ସେ ତୁମ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ମୋତେ ପଠାଇଛନ୍ତି । ତୁମେ ଚାହୁଁଲେ ମୋତେ ତରିମହାଜନା କରି ମୋର ସଖାଭି ନେଇପାର । ସଖାଭି ବଦଳରେ

ମୋର ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଶୁକ୍ଳ ପୂର୍ଣ୍ଣସୁକ୍ଳ ଦରଦାର । ଯାହା ଛୋଟା ତାହା କରିପାରେ ।

ଆଉ କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ ଜ୍ୟୋତି । କଥାକୁ ଆଧାରଣି ଜୀବନ—କହିଲେ ମୁଁ ଜାଣେ ଜ୍ୟୋତି ତୁମର ଆତ୍ମାଭିମାନ ସ୍ଵାମୀ ତୁମକୁ ମୋ ଯାତ୍ରାକୁ ହିଁ ପଠାଇବେ । ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲେ ତୁମକୁ ବଳାକାରକର ବବାହ କରି ପାରିଥାନ୍ତି । ତୁମକୁ ଶବାହ କରିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ମୁଁ ମୋର ଗୌରୁଗୁଣକୁ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମନାହିଁ ବଳୀ ଦେଇଛି । ତୁମେ ଜାଣି ଖୁସିହେବ ଜ୍ୟୋତି ଗତକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତୁମ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣସୁକ୍ଳ ପାଇଁ ମୁଁ ପାଲ-ଲରେ ଦସ୍ତଖତ କରି ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଇଛି ।

ଏକଥା ମନେରଖ ଜ୍ୟୋତି, ତମେ ଅଧିକ ପ୍ରାଣକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ହୋଇପାର କିନ୍ତୁ ମୋ ଜୀବନର ପ୍ରେମିକା । କ୍ଷମତାରେ ଅଳ୍ପ-ହୋଇ ତୁମକୁ ମୁଁ ଅପବିତ୍ର କରିବାକୁ ଚାହେଁନାହିଁ । ତୁମେ ମୋର ଏତକହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷମତାର ଦାସ ଦେଇ ପ୍ରୀତିର ପଂସଲକୁ ମୁଁ ଉଜାଡ଼ି ଦେବାକୁ ଚାହେଁନା ।

ଜୀବନର ପାଦତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ଜ୍ୟୋତି କେବଳ କ୍ଷମା ଚାହୁଁଥିଲା, ତା ଆଖିରୁ ଶ୍ରାବଣୀ ଝରୁଥିଲା । ସତେଯେମିତି ସଫାରର ସବୁ ଦୁଃଖ, ସବୁ ଶ୍ଵେଷ ଓ ସବୁ ଅନୁଶୋଚନାକୁ ସେଇ ଆଖିର ଲୁହରେ ଧୋଇଦେବାକୁ ବ୍ୟର୍ଥ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିଲା ଜ୍ୟୋତି ।



୨

✽ ମୁଦ୍ରଣ ✽
ବତୀଘର ପ୍ରେସ୍
ଚଣ୍ଡୀଖୋଲ ଛକ, କଟକ ।